(1)

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1898 ÁPRIL 14. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

NAGY IMRE,

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

KIADTA: A N.-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1898 – 496.

(I)

A NAGYSZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1898 ÁPRIL 14. NAPJÁN

N.-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

ÉS

BÍRÓSÁGI ŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

NAGY IMRE,

EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

KIADTA : A N.-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE.

DEBRECZEN,

NYOMATOTT A VÁROS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1898.— 496.

A NAGY-SZALONTAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1898 ÁPRIL 14. NAPJÁN

NAGY-SZALONTÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Széll Kálmán esperes és gróf *Tisza István* egyházmegyei tanácsbiró elnöklete alatt:

I. Tanácsbirák:

Lelkészi részről:

Balog Ambruzs
Dr. Márk Ferencz
Nagy Imre
Böszörményi Lajos
Sipos Imre
Hajdú Elek.

Világi részről:

Dr. Balogh Elek
Fábján László.

II. Jegyzők:

Nagy Imre és Kozma Zsigmond lelkészi, — Hadházy Kálmán és gróf Tisza Kálmán világi részről.

III. Számvevőszéki tagok:

Dr. Márk Ferencz, Bagdi János (egyházmegyei pénztárnok is.)

IV. Lelkészek :

Kolumbán Áron k.-gyáni, Ónodi Sándor m.-gyáni, Pató Károly k.-apátii, Szabó István geszti, Fogarassy Bálint radna-lippai, Szondy Géza sz.-leányfalvai, Dávid Gyula n.-harsányi, Bethlendi Sándor tamásdai, Boros Gábor árpádi, Nagy Endre s.-kereszturi, Józsa Károly ágyai, Gál György f.-tóti, Bagdi János anti, Diószegi Mihály gyantai, Kálmán Béla szakáli, Váczy Dezső bélzerindi, Vadas Gyula csermői lelkész.

V. Tanitói testület képviselője :

Varga Károly.

VI. Egyházak világi képviselői :

Fazekas István és Gyulai Lajos N.-Szalontáról, Erős István Ugráról, Kesztyűs Lajos Sarkadról, Tárnok János Gesztről, K. Deák Ferencz Mező-Gyánból.

Széll Kálmán esperes buzgó alkalmi ima után sajnálattal jelenti, hogy egyházmegyénk szeretve tisztelt gondnokát e gyűlésen nélkülöznünk kell, azon okból, mert ő a lelkészi javadalom kiegészitéséről szóló törvényjavaslatnak országgyűlési tárgyalásán — mely épen ez idő alatt van folyamatban — egyházunk kiválóan fontos érdekeit képviseli, hogy példaadólag megmutassa ez úttal is, hogy a maga helyén és idejében mit kell és lehet tenni egyházunk égető sebeinek gyógyitására; egyszersmind indittatva azon közszeretettől, melylyel egyházmegyénk mélyen tisztelt gondnokát környezi, egyházmegyénk nevében részt kér szeretve tisztelt egyházmegyei gondnokunknak családi gyászából — az igaz és jó testvér elhunyta alkalmából — s megörökittetni kéri áldott emlékét annak, a ki közpályája kezdetén egyházmegyénk ügyeiben tevékeny részt vett és tanitói gyámintézetünknek egyik megépitője volt. — Üdvözli az egyházmegye tanácsbiráit, jegyzőit, a megjelent lelkészeket, a tanitói testület és az egyházak megjelent képviselőit s a gyűlést megnyitja.

Tárgyalás előtt :

Elnöklő esperes a hivatalára nézve legidősebb tanácsbirót, gróf Tisza Istvánt kéri föl társelnökül, ki is a gyűlés tagjainak lelkes éljenzése mellett a társelnöki széket elfoglalja.

1. A tanitói testület képviselője, valamint az egyházak megjelent képviselői beadván megbizó leveleiket,

neveik felolvasása után a fent irt sorrendben igazoltatnak.

2. Esperes jelenti, hogy Szabó József b.-sebesi lelkész, nehéz körülményei miatt a gyűlésen nem jelenhetett meg.

Sajnos tudomásul szolgál.

3. Az esperes által kellő számban kinyomatott és a gyűlés alkotó tagjai közt szétosztott tárgysorozat

felolvasottnak tekintetvén, helybenhagyást nyer s a tanácskozás sorrendjéül szolgál.

4. Elnöklő esperes részvéttel jelenti, hogy Ercsey Sándor egyházmegyénk legrégibb tanácsbirája s lelkészgyámintézeti elnök egészségi okból lemond.

Ezzel kapcsolatban beterjesztetett Sántha István egyházmegyei tanácsbiró lemondó levele, melyben hivatkozva a N.-Szalontáról történt elköltözése óta helyzetében beállott gyökeres változásokra, melyek lehetetlenné teszik, hogy az eddig viselt bizalmi állásnak egyházmegyénk kebelében tovább is megfelelhessen, kéri, hogy az egyházmegye iránta oly hosszú időn keresztül táplált jóindulatát továbbra is tartsa meg.

Egyházmegyénk közgyűlése sajnálattal válik meg Ercsey Sándortól, e legrégibb s buzgó sok oldalú munkásságban, bölcsességben kitűnő tanácsbirájától, ki — mint az esperesi előterjesztés is kiemelte — „1861 márczius 21-én lett e tisztségre megválasztva s 1883-ban újra választva s a ki mindenkor tevékeny részt vett közügyeink intézésében és két izben volt egyházmegyénk zsinati képviselője;“ fájlalva nélkülözi őt a lelkészgyámintézet élén, mely állását önzetlen munkával, szakértelemmel töltötte be.

De sajnálattal veszi tudomásúl egyházmegyénk közgyűlése Sántha Istvan világi tanácsbirójának lemondását is, s meghajlik lemondása indokainak kényszerítő hatalma előtt, midőn a szeretet fájdalmával vesz búcsút s válik meg buzgó lelkű, gyöngéd szivű, kiváló bölcsességű munkás tisztviselőjétől.

E kettős lemondás folytán fölkéri és megbizza esperest, hogy az igy megüresedett mindkét világi tanácsbiróság betöltésére vonatkozólag a törvényes intézkedéseket tegye meg, esetleg ujabb szavazás elrendelésével is, s a választás eredményéről közelebbi közgyűlésünkhöz tegyen jelentést.

Végül megbizza esperest, hogy az Ercsey Sándor lemondásával üresedésbe jött lelkészgyámintézeti tagsági hely betöltésére vonatkozólag a gyámintézeti tagokat szavazásra hivja fel.

5. Olvastatott a következő esperesi jelentés az egyházmegye vallás-erkölcsi s anyagi állapotáról :

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Egyházmegyénknek 1897-ik évi valláserkölcsi és anyagi állapotát föltüntető jelentésemet, van szerencsém a következőkben beterjeszteni:

I. Valláserkölcsi állapot.

Ha a közönséges isteni-tisztelet gyakorlásából lehet következtetést vonnunk a vallásos buzgóságra s általában a hitélet bensőségére: ezen esetben gyülekezeteink vallásos buzgósága megnyugtatónak, sőt dicséretesnek mondható; — mert a beérkezett jelentések szerint úgy ünnepnapokon, mint vasárnapok délelőttjén, — a nagy munkaidő kivételével — buzgósággal gyakorolják egyházunk tagjai a közönséges istentiszteletet; — és ha lankad is ez a buzgóság a vasárnap délutáni és a köznapi istentisztelet alkalmával, de ujra fellendül és benső érdeklődést tanusit az őszi és téli évszakban tartatni szokott bibliamagyarázatok alkalmával.

Vasárnap délután egyházmegyénk 24 egyházában kátémagyarázat, — 6 egyházban bibliamagyarázat, — 11-ben felváltva e kettő, 2-ben egyszerű imádság, — 2 ben pedig nem tartatik istenitisztelet. — Köznap reggelenként mindennap tartatik istentisztelet 26 egyházban, — hetenként kétszer 8 egyházban, — csak bünbánati héten 11 egyházban. — Köznap délután naponként tartatik istentisztelet 2 egyházban, 43-ban nem. — Köznapokon bibliamagyarázat tartatott 29 egyházban, 16-ban nem. — Urvacsoráztak 29 egyházban, hol ez nyilvántartatott: 25,925.

De másfelől a vallásos buzgóság lankadására vall és beteges tünetként mutakozik az, hogy hazánk alkotmányos törvénye értelmében jogerősen megkötött 691 házasságból 21 egyházban, 54 esetben, mellőzték a házasfelek az eskütételt (=7·8%); — 3259 született közül (6 egyházban) a keresztelést mellőzte: 43 (=1·03%); — 2289 halott közül (10 egyházban) egyházi szertartás nélkül temettetett: 26 (=1.01%); — végül 150-en léptek ki ev. ref egyházunk tagjai közül 8 egyházban, illetőleg jelentkeztek az abból kilépésre.

Törvénytelen szülöttek száma: 290 (3259 közül =8%); törvénytelenül együtt él a mennyire az kipuhatolható volt: 155; visszás házas: 46, kik közül lelkészi békéltetés folytán kibékült: 14, elvált: 10; — vegyes házasság köttetett: 112; hozzánk áttért: 15.

II. Iskolaügy.

A tanügyi bizottság külön jelentésén kivül, van szerencsém előterjeszteni, hogy 6—12 éves 8793 tanköteles közül, iskolába jár: 8395

(=95·51%), — nem jár 398 (=4·49%); — a 13—15 éves 3536 tankötelés közül, iskolába jár: 2348 (=66·45%), nem jár: 1188 (=33·55%).

III. Anyagi állapot.

Az 1897 évi gondnnki számadásokat, — az egyházi törvény értelmében — bekivánván, azokat megvizsgálás végett áttettem az egyházmegyei számvevőszékhez, — mely is vizsgálatáról szóló jelentését külön beterjesztette az egyházmegyei közgyűléshez.

Az egyházak ingó és ingatlan vagyonáról kiállitott s a törvényszerü egyházlátogatás alkalmával hitelesitett leltárt nyilvántartom, valamint a 19 egyházból eddig beterjesztett „Vagyonkönyvet“ is,

Ezeknek előrebocsátása után áttérek az 1897-ik év folyamán történt épitésekre és adományokra:

a) *Épités és javitás.*

Anton: iskolatelek vétetett 1000 frt. — *Aradon*: a lelkészlak csatornával és vizvezetékkel láttatott el 263 frt. — *Árpádon*: egyházi épületek javitására 107 frt 84 kr. — *Bajjon*: tanitói lakáson melléképület készittetett 25 frt 49 kr, az egyházi épületeken javitásra 102 frt 77 kr. — *Belényesen*: egyházi épületek javitására 84 frt 28 kr, lelkészi lak javitására 47 frt 38 kr. — *Belényes-Ujlakon*: apróbb javitásokra 47 frt. — *Bél-Zerinden*: egyházi épületek javitására 82 frt 47 kr. — *Berek-Böszörményben*: a templom gyökeresen kijavittatott s keritéssel láttatott el 1937 frt 93 kr. — *Boros-Sebesen*: a templom ujonnan fedetett s kijavittatott 160 frt 02 kr, az egyház vizimalmában gyökeres javitások 36 frt 23 kr. — *Erdőhegyen*: egyházi épületek javitására 240 frt. — *Fekete-Gyarmaton*: a lelkészi lakon egy uj, cseréppel fedett istálló készittetett 530 frt, leánytanitói lakon kerités 40 frt. — *Fenesen*: az ujonnan épült leányiskola felszereltetett 300 frt, a régibb iskola cseréppel fedetett 125 frt. — *Geszten*: torony- és templomtető befestetett 256 frt, a lelkészlakon két szoba kipadoltatott 66 frt, fitanitói lakon uj pincze készittetett 50 frt, egyházi épületek javitására 120 frt — *Gyantán*: a lelkészi lakás uj cseréptetővel, gerendázattal elkészittetett 440 frt. — *Komádiban*: a külső kisebb fiuiskolának gyökeres kijavitására s az egyházi épületek tatarozására 642 frt. — *Kötegyánban*: egyházi épületeken javitások 590 frt. — *Magyar-Homorogon*: iskolaszékekre és iskola kipadoltatására 205 frt. — *Mező-Gyánban*: egyházi épület javitására 91 frt 20 kr, a torony meszelésére 20 frt. — *Mező-Sasson*: egyházi épületeken javitásra 112 frt. — *Nagy-Harsányban*: templom, torony bádogtetejének festésére 150 frt, iskolai épületeken javitásra 35 frt. — *Nagy-Szalontán*: templomtető ujonnan fedésére 1991 frt, központi fiuiskolánál űrszékre 500 frt, egyházi épületek javitására 799 frt 24 kr. — *Nagy-Zerinden*: lelkészi lakáson 4 uj ablak, vizvezető csa-

torna, az iskolánál melléképületek s a temetőknél kapuk készitésére 380 frt. — *Okányban*: a régibb fiu- s leányiskolák átalakitására 600 frt, 4 tanitó lakása és a tantermek kifestésére 160 frt. — *Rudna-Lippán*: temető vételre s annak berendezésére 1108 frt, egyházi épület javitására 38 frt 22 kr. — *Remetén*: templomjavitásra 30 frt, vizimalom javitására 31 frt — *Sarkadon*: egyházi epületek javitására 608 frt 27 kr. — *Szemlakon*: templom és iskola javitására 90 frt. — *Szent-Leányfalván*: az egyházmegyeileg jóváhagyott költségvetés alapján a templom épitése megkezdetett s az épület tető alá vétetett, lelkészlak javitására 71 frt 12 kr. — *Tamásdán*: egyházi épületeken javitásra 99 frt 88 kr. — *Tenkén*: a lelkészi lakon átalakitás és javitás 300 frt, — *Ugrán*: az iskoláknál a folyosók kiköveztettek, kutak javittattak 40 frt

Épitkezés és javitás történt tehát 32 egyházban, összesen 14,753 frt 34 kr értékben.

b) *Adakozás és hagyomány.*

Ágyán: özv. Kolozs Jánosné, Vida Mária hagyománya szegény tanulók ruhasegélyére *500* frt. — *Aradon*: az „Arany-könyv-alap"-ra adakozás: 135 frt, szegény gyermekek vallástani kézikönyvére 23 frt 62 kr, urasztali edényre 29 frt, a *lelkész* által megirt „Aradi egyház története" czimü mü tisztajövedelméből templomjavitásra *436* frt. — *Bajjon*: Gulyás Károlyné szószékteritőt adományozott 25 frt. — *Belényesen*: perselypénzből gyült 30 frt 50 kr, egy bál jövedelméből templomjavitási alapra 117 frt 80 kr, egy mükedvelői előadás és mulatság jövedelméből lelkészi lakás javitására 47 frt 38 kr, egyházi czélra adakoztak: Zih József 4 frt, Illyés János 4 frt, Kristó Károly 1 frt, Pálffy Antal szegedi lakos belényesi szegény tanulóknak 10 frt. — *Belényes-Újlakon*: perselypénz 12 frt 12 kr, Matolcsi Gyula tanitó és neje Kristó Róza egy asztalteritőt 4 frt. *Berek-Böszörményben*: perselypénz 40 frt, templomjavitásra a kivetésen felül egyesek adománya 245 frt; ehez járultak: Pápa János 50 frt, Budai János 10 frt, Varga Lajos 10 frt, Németh János 10 frt, Horváth Ferenczné 7 frt, Szathmáry Mihály, Nagy Sándor, Nagy József, Horváth Mihály, Bok Mihály, Fleischer Ignácz 5—5 frttal, a *községi képviselő testület* tanitói korpótlékra s iskolák segélyezésére *300* frt, Sámson Sámuel iskolák fütésére 2 öl fát, Csigai Lajos és neje Tóth Eszter a kántor zsoltártartójának bevonására 5 frt. — *Csermőn*: perselypénz 25 frt 64 kr, hangverseny jövedelméből 36 frt, országos iskolaegyesülettől 25 frt, Szita István egyház közczéljára 25 frt, Czirják György templomfelszerelésre 10 frt Nagy György 1 frt 20 kr, Vertán Gyuláné Paksi Ilona egy szószékteritőt adományozott: 20 frt. — *Erdő-Gyarakon*: a községi előljáróságtól vadászterület bérösszege 85 frt. — *Erdőhegyen*: néh Tözsér Istvánné, Pap Juliánna az egyháznak hagyományozott 50 frtot. — *Fekete-Gyarmaton*: *a községi képviselőtestület* a templomépitési alapra *300* frt, a leánytanitói lakáson keritésre 40 frt, az egyház a templomépitési alapra *544* frt 96 kr. — *Fenesen*: a régibb

iskola cseréppel fedésére a *község 125 frt.* — *Geszten:* perselypénz 50 frt 42 kr, *Tisza* Kálmán egyházmegyei gononok esedékes egyházi adóján felül, az egyház segélyezésére *100* frt, Tisza Kálmánné gróf Dégenfeld Ilona az urasztalát egész éven át elláttatta kenyérrel, borral, az iskolás gyermekeknek bibliákat, zsoltárokat; ifjusági iratokat adományozott: 15 frt, Dióssy Erzsike egy himzett szószékteritőt adott: 10 frt. — *Gyantán*: a lelkész székfoglaló beszédjéért Herczeg Sándor turkevei birtokos 1 frt 50 krt és egy urasztali bársonyteritőt 40 frt, Kozma Zsigmond. lelkész székfoglaló beszédjéért 1 frt, Tóth István, volt lelkész örökösei a tulajdonukat képező magtárt 50 frt és egy iróasztalt 15 frt értékben adományoztak. — *Komádiban*: perselypénz 21 frt 28 kr, néh. Nagy Dániel örökösei által az egyháznak adományozott iróasztal és irattár-szekrény 40 frt, egy társaság adománya szegény gyermekek ruházására 14 frt. — *Kőrösszeg-Apáiban*: az egyház buzgóbb nőtagjai az urasztalára egy bársony-teritőt adtak: 80 frt. — *Kötegyánban*: a „Kossuth-alap" kamatja szegény iskolás gyermekeknek jutalmul 14 frt 79 kr. – *Ménes-Gyorokon*: perselypénz 39 frt 71 kr, két bál jövedelméből templomjavitásra 137 frt 68 kr. —.*Mező-Gyánban:* lelkész gyüjtése folytán keresztelő-edényre 25 frt 76 kr, keresztelő-edényre teritő egy névtelentől 3 frt. — *Gyanté-pusztán*: urvacsora-osztáskor perselybe gyült 2 frt 46 kr. — *Nagy Harsányban:* perselypénz 40 frt 10 kr, Tomka Pál egyház közszükségeire 3 frt, Csomor Béla tanitó s nehány tanitványa egy uj térképre 4 frt 80 kr. — *Nagy-Szalontán*: perselypénz *240* frt *84* kr, Bereczki Máténé, Csut Ilona hagyománya az egyháznak 20 frt, *Balogh Józsefé 100* frt, Kajtor Miklósé 75 frt, íd. Molnár Ferenczé 20 frt,Tolna Gergelyé 10 frt, a *város* segélye reformált elemi iskolák részére *700* frt, szalontai takarékpénztár adománya szegény eleml iskolai tanulóknak 40 frt, I-ső temetkezési társulaté 10 frt, II-ik temetkezési társrlaté 5 frt, III-ik s IV-ik temetk. társulaté 10 – 10 frt, Márton István szegény gyermekek ruhasegélyére 10 frt, Csorvásy István ugyanezen czélra 10 frt, Szikszay Lajos és neje Fónagy Aranka az urasztalára és szószékre teritőt készittettek 80 frt, özv. Ercsey Ernőné pedig a keresztelő edényre 30 frt. — *Nagy-Zerinden*: perselypénz 11 frt 30 kr, özv. Kolozs Jánosné, Vida Mária iskolás gyermekek ruhasegélyére hagyományozott 500 frt tőkét. — *Okányban:* egyesek harangalapra 200 frt 30 kr. — *Pankotán:* az egyháznak a „Népbank" 20 frt, toronyóra-alapra gyüjtés 20 frt, szószékteritőre gyüjtésből 0 frt, melyhez járultak: Dr. Altschulné 5 frt, Posevicsné 5 frt, Müller Károlyné 5 frt, Kócsa Károlyné 5 frt, Dr. Neuamnn 5 frt, Koczóh Károlyné 2 frt, Babós Gáborné 2 frt és többen 11 frttal. — *Radna-Lippán*: perselypénz 30 frt 50 kr, az egyház közszükségeire adakoztak többen 29 frt, temető költségeire 4 frt 20 kr, a szegedi ev. ref. egyház adott egy urasztalát 20 frt, *Haubert Nándorné* egy diszes urasztalai teritőt *150* frt, m. kir. földmivelésügyi miniszter lelkésznek tüzifát 40 frt, gróf Károlyi Tiborné a mácsai fiókegyház részére énekes könyveket és vallá-

sos olvasmányokat 10 frt 60 kr. — *Remetén*: perselypénz 4 frt 42 kr. — *Sarkadon*: három egyház takarékmagtári alap, a szegényalap javára 420 frt, ugyanaz a szegény gyermekek ruhasegélyére 87 frt, „sarkadvidéki takarékpénztár“ iskolás gyermekek ösztöndijára 50 frt, Biró István görbedi lakos az egyház czéljára 20 frt, ugyanerre az I-ső, II-ik, IV-ik temetkezési társulat 5—5 frtot és az V-ik temetk. társ. 10 frtot. — *Sonkolyoson*: perselypénz 2 frt 30 kr, Gulácsi Endre az egyház részére 2 frt. — *Jánosfalván*: perselypénz 2 frt 31 kr. — *Szent-Leányfalván*: templomépitéshez szükségelt közmunkát, anyagszállitást, nagy buzgósággal teljesitették az *egyháztagok 1000* frt, templomépitésre adakoztak Hajdu István 50 frt, gyüjtésből befolyt 207 frt 41 kr. — *Tárkányban*: perselypénz 30 frt. — *Nyégerfalván*: perselypénz 4 frt 53 kr, — *Ugrán*: perselypénz 17 frt, Nagy Gizella egy himzett vörös bársony teritőt ajándékozott 15 frt, Dr. Szokoly Tamás a templom udvarára 12 db hársfát 4 frt 80 kr.

Tehát az összes adományok és hagyományok értéke, az értékben föl nem tüntetett természetbenieken kivül, 31 egyházban: 8355 frt 28 krajczár.

Ezen kivül az urasztala több helyen, részint egész éven át, részint egyes alkalmakkor, egyes buzgó egyháztagok adományából láttatott el kenyérrel és borral, u. m.: Bajjon, Belényesen, B.-Ujlakon, B.-Zerinden, B.-Böszörményben, B.-Sebesen, Gyantán, M.-Gyorokon, M.-Sasson N.-Harsányban, N.-Szalontán. Pankotán, R.-Lippán, Sonkolyoson, Szakálban, Tamásdán, Ugrán és Vadászon.

Az elmult 1897-ik esztendőben egyházmegyénk az országos ev. ref. közalapból ideiglenes segélyül: 250 frtot, missiói segélyül: 850 frtot, lelkészi állomások fölsegélésére, tőkesegély évjáradékul: 245 frtot; rendes államsegélyül: 983 frtot, rendkivüli államsegélyül: 450 frtot; a tiszántúli ref. segélyegylettől: 200 frtot; egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk a br. Baldácsi-alapitványból: 51 frt jutalékot nyert.

Az országos ref. lelkészi özvegy-árva gyámintézettől, az elmult 1897-ik évben, özv. Kiss Györgyné és 3 kiskorú gyermeke: 400 frtot, özv. Nagy Sándorné és 3 kiskoru gyermeke: 83 frt 31 kr segélyt nyert.

Hálás köszönettel jelentem be, hogy koronás királyunk *Ő Felsége*, a szent-leányfalvai ev. ref. egyháznak, templomépitési segélyül: *100 frtot* kegyeskedett adományozni, mely is az épités befejeztével fog folyóvá tétetni.

Az egyházi hivatalnokok fizetését egyházmegyénk minden egyházában a presbyterium szedi be; 7 egyházban nem nyerték ki az egyházi hivatalnokok teljesen fizetéseiket a mult esztendőben.

Az egyházi épületek, egyházmegyénk minden egyházában tűzkár ellen biztositva vannak.

IV. Népmozgalmi adatok.

Egyházmegyénkben 45 anyaegyház, 6 leányegyház, 221 fiókegyház, illetőleg szórvány és 3 missiói kör van. Ezekben a lelkek száma: 81,815, — a születteké: 3259, vagyis , — meghaltaké: 2289, vagyis , — az uj házasoké: 691, vagyis , — komfirmáltaké: 1150, vagyis . — A 45 anyaegyházban van 46 rendes lelkészi állomás s igy a rendes lelkészek száma: 46, — segédlelkészeké: 5. — Lelkésztanitó: 3, — ezeken kivül a tanitók száma: 93. — Van egy helyen községi, 6 helyen állami iskola, a melyekben az illető lelkészek s 2 leányegyházban az erre felhatalmazott állami tanitók, kik ev. ref. vallásuak, végzik a vallátanitást.

V. Halálozás.

Részvéttel jelentem be, hogy Juhász József k.-apáti tanitó 1897 október 20-án, 27 éves korában, 5 évi tanitóskodás után, — és Kovács Béla, n.-szalontai tanitó f. évi márczius 4-én, 44 éves korában, 23 évi tanitóskodás után elhunyt. — Nyugodjanak csöndesen!

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyülés!

Midőn egyházmegyénk valláserkölcsi és anyagi állapotát a fentebbiekben van szerencsém feltüntetni, — tisztelettel kérem, hogy az abban részletezett épitkezéseket, adományokat tudomásul venni s a buzgó adakozóknak jegyzőkönyvi köszönetet nyilvánitani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1898 ápril 2

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

Egyházmegyénk közgyülése a szokott gondossággal szerkesztett esperesi jelentést tudomásul veszi, jegyzőkönyvbe iktatja, a felsorolt épitkezésekért adományozásokért e helyen is köszönetet mond a buzgó előljáróknak s a nemes szivü adakozóknak külön is hálás szivvel emlékezvén meg:

a) özvegy Kolozs Jánosné Vida Máriáról, ki Ágyán a szegény tanulók ruha segélyére 500 forintot, N.-Zerinden ugyane czélra 500 forintot hagyományozott;

Köszönetét fejezvén ki:

b) az aradi lelkésznek, hogy az „Aradi egyház története“ czimü művének tiszta jövedelméből 436 forintot adott templomjavitásra:

c) a b.-böszörményi községi képviselő testületnek, a miért tanitói korpótlékra s iskolák segélyezésére 300 forintot adott;

d) a f.-gyarmati községi képviselő testületnek, hogy a templomépitési alapra 300 forintot adott;

e) Fenes községnek, hogy a régibb iskola cseréppel fedezésére 125 forintot adott;

f) Tisza Kálmán egyházmegyei gondnok urnak, hogy esedékes egyházi adóján felül a geszti egyház segélyezésére 100 forintot adott;

g) N.-Szalonta városának, a ref. elemi iskolák részére adott 700 forint segélyért;

h) Haubert Nándornénak — Radna-Lippán — a 150 frt értékü urasztali teritőért;

i) koronás királyunk Ő felségének, a miért a szentleányfalvai ev. ref. egyháznak templomépitési segélyül 100 forintot adományozni kegyeskedett;

Végül utalva az egyházi élet terén több helyen felmerült beteges tünetekre, megujitja 7—1897 sz. végzését, elvárva a lelkészek, tanitók, presbyterek fokozottabb tevékenységét, buzgó példaadását az egyháztársadalmi élet terén, a vallás erkölcsi élet ápolásának és fejlesztésének lankadatlanul végzett munkájában.

6. Olvastatott esperesnek következő jelentése az elnökileg elintézett ügyekről:

„Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta, az elnökileg elintézett közérdekü ügyekről, a következőkben van szerencsém beterjeszteni jelentésemet:

1. 1897 szeptember 11-én, 551. sz. a. a geszti presbyterium indokolt jelentése alapján jóváhagytam azon munkabéri szerződést, mely szerint a templom- s toronytető befestését 250 frtért kiadta.

2. September 23-án, 560. sz. a. Hajnal Imre kis-peregi leánytanitót, a pankotai presbyterium választása alapján, ideiglenesen megerősitettem a pankotai vegyes iskola tanitóságában.

3. Szeptember 28-án 580. sz. a. Csák József Komádiba megválasztott lelkészt, — ki az 1897 szeptember 5-én tartott lelkészválasztás alkalmával általános többséget nyert, mivel ez a választás a törvényes formák pontos megtartásával foganatosittatott s mert a lelkészválasztás ellen beadott panaszlevelet panaszlók önként visszavették — fölhatalmaztam, hogy a komádii lelkészi állomást elfogadhassa és felhivtam, hogy azt október 2-án foglalja el.

4. Szeptember 15-én, 591. sz. a. Szentessy Elek tanitó-jelöltet, bemutatott igazolványa alapján, felhatalmaztam, hogy a nagy-szalontai ev. ref. fiuiskola első osztályában, segéd-tanitói minőségben a tanitói teendőket végezhesse, azon elkötelezéssel, hogy hátralevő vizsgáját a legközelebbi alkalommal tegye le.

5. Október 6-án, 606. sz. a. Fogarassy Bálint radna-lippai lelkészt fölkértem, hogy a megüresedett ménes-gyoroki lelkészi hivatal teendőit, felügyelő-lelkészi minőségben, lássa el az uj lelkész hivatalba beállitásáig.

6. Október 12-én, 624. sz. a. Vasvári Béla okleveles kántor-tanitót, a nagy-szalontai ev. ref. presbyterium választása alapján fölhatalmaztam, a nagy-szalontai orgonista-kántorság elfogadására.

7. November 1-én 639 sz. a. Rovács János mező-gyáni fitanitót, a kötegyáni presbyterium választása alapján ideiglenesen megerősitettem a kötegyáni leánytanitóságban.

8. November 1-én, 640. sz. a. Borbély Imre bakonszegi tanitót, a mező-gyáni presbyterium választása s megválasztottnak bemutatott oklevele, szolgálati bizonyitványa és esperesi elbocsátása alapján, ideiglenesen megerősitettem a mező-gyáni fitanitóságban.

9. November 1-én, 645. sz. a. Lengyel József gönczi kántor-tanitót, a kis-peregi presbyterium választása s a megválasztottnak bemutatott oklevele, szolgálati bizonyitványa és esperesi elbocsátása alapján, ideiglenesen megerősitettem a kis-peregi, kántorsággal egybekötött leánytanitóságban.

10. November 3-án, 648. sz. a. Bede László segédlelkészt, bemutatott lelkészképesitő bizonyitványa alapján, felhatalmaztam arra, hogy a geszti egyházban, a lelkészi szolgálatokat, segédlelkészi minőségben végezhesse.

11. November 13-án, 660 sz a. a Juhász József halálával megüresedett k.-apátii vegyes iskolatanitóságra nem akadván okleveles tanitó, Fodor Szeréna óvónőt alkalmaztam a folyó tanévre, a k.-apátii lelkész felügyeiete mellett és felelősségére, felhatalmazván őt a tanitói teendők végzésére.

12. November 29-én, 692. sz. a. a berek-böszörményi presbyterium indokolt fölterjesztése alapján a b.-böszörményi kisebb fitanitóságra, rendes tanitó hiányában, Raffay Ilona okleveles óvónőnek, a folyó tanévben leendő alkalmazását engedélyeztem, utasitván a presbyteriumot, ezen tanitói állomásnak majdan törvényszerü betöltésére.

13. Deczember 11-én, 708. sz. a a fenesi presbyterium ismételt izben eszközölt pályázathirdetés után sem kapván okleveles tanitót, az ujonnan szervezett leánytanitóságra, a fenesi presbyterium választása alapján, — Puza Ilona okleveles óvónőt, eredetiben bemutatott oklevele alapján, ideiglenesen megerősitettem a fenesi leányiskola tanitóságában azon kötelezettséggel, hogy 2 év alatt tanitói oklevelet szerez.

14. Deczember 6-án, 710. sz. a. — a ménes-gyoroki egyház deczember 5-én, Hunyadi László fekete-tóti lelkészt választván meg, meghivás utján lelkészül, — mivel ez a választás a törvényes formaságok megtartásával foganatositttatott: — Hunyadi Lászlót fölhatalmaztam, hogy a ménes-gyoroki lelkészi állomást elfogadhassa és azt decz. 24-én el is foglalja.

15. Deczember 6-án 711. sz. a. Bernáth Lajos tenkei lelkészt fölkértem, és megbiztam, hogy a megüresedett fekete-tóti lelkészi állomás teendőit felügyelői lelkész minőségben, teljesitse az uj lelkész beállitásáig.

16. Deczember 15-én, 734. sz. a. a boros-sebesi presbyterium indokolt fölterjesztése alapján, — mivel okleveles tanitót nem kaptak, — Nagy Sándor III-ad éves képezdei növendéket, a folyó tanévre ideiglenesen megerősitettem a boros-sebesi vegyes iskolatanitóságban azzal, hogy hátralevő osztályvizsgáit, magán uton elkészülve, a kellő időben letenni köteles.

17. 1898. Február 3-án, 66. sz. a. a remetei presbyterium és egyházközségi közgyűlés indokolt fölterjesztése alapján, jóváhagyás végett pártolólag fölterjesztettem főtiszt. püspök urhoz a remetei egyház azon bérszerződését, mely szerint 1897. deczemb. 1-től 1907 deczemb. 1-ig terjedő 10 évre, évi 80 frtért újabban haszonbérbe adja a magyar kir. államnak, iskolaépületét, állami iskola czéljára, mivel ezen szerződés, meghosszabbitása azon bérszerződésnek, melyet a tiszántuli egyházkerület 166—888. sz. a 10 évi időtartamra jóváhagyott volt.

18. Február 15-én, 89. sz. a. Szabó János e.-gyaraki helyettes-lelkészt fölhatalmaztam, hogy a kis-peregi egyházban, Szondy Imre lelkész mellett a lelkészi szolgálatokat, segédlelkészi minőségben végezhesse.

19. Márczius 5-én, 138. sz. a Rigó Mihályt, a m.-szigeti állami tanitóképezde IV-ed éves növendékét, becsatolt tanitói képezdei igazgatói igazolványa alapján felhatalmaztam arra, hogy folyó évi január 5-étől kezdve, Kiss Sándor komádii tanitó mellett, mint segédtanitó teljesitse a tanitói és kántori teendőket.

20. Márczius 10-én, 144. sz. a. Gaál György erdőhegyi segédlelkészt, kit a f.-tóti egyház, meghivás útján lelkészévé választott — miután ugy a lelkészválasztás előkészitése, mint annak foganatositása törvényszerü volt — felatalmaztam, hogy a fekete-tóti lelkészi állomást elfogadhassa és felhivtam, hogy azt márczius 16-án foglalja el.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

N.-Szalontán, 1898 április 5. *Széll Kálmán*
ev. ref. esperes.“

Jóváhagyó tudomásul vétetik.

7. Olvastatott esperesnek a scontróügyekről beterjesztett következő jelentése :

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyűlés !

A scontróügyekről a következőkben van szerencsém jelentésemet megtenni :

1. 1897 október 12-én 622. sz. a. a szent-leányfalvai lelkészi hivatal utján, tudattam az egyházzal vallás- és közoktatásügyi miniszter ur

1897 szeptember 29-én kelt 52295. számu azon rendeletét, melylyel a szent-leányfalvai ev. ref. elemi iskolánál, a tanitói fizetésnek az 1893: XXVI. t.-cz. alapján, 400 frtra leendő kiegészitésére, az 1897—8. tanévtől kezdve, két egymásután következő tanévre, tanévenkint 35 frt államsegélyt engedélyezett s utasitotta az aradi m. kir. adóhivatalt, hogy ezen összeget az 1898. évtől kezdve az 1899. évig bezárólag minden év január havában tegye folyóvá, az iskolaszék elnökének szabályszerüen kiállitott s a megyei tanfelügyelő által láttamozott nyugtájára és ezen segélyösszeg helyes fölhasználásának igazolása végett minden év október hó végén, mindig az előző tanévről szerkesztett okmányolt számadást terjesszen be az iskolaszék, a megyei közigazgatási bizottság utján, — valamint ugyanezen uton tegyen jelentést a tanitó személyében netalán történő változásról, annyival inkább, mert ezen segély egyelőre csak Kósa Olivér tanitó fizetésének kiegészitésére fordithatő.

2. Az egyetemes convent, 58—1897. sz. végzésében, a szent-leányfalvai ev. ref. egyháznak, templomépitésre, 100 frt tőkesegély-kamatot szavazott meg; az ennek megfelelő tőkét, 2000 frtot, a tiszántuli ev. ref. egyházkerület pénztárából kapta meg 1897 november 13-án, azon kötelezettség, mellett, hogy ezen kölcsöntőke visszaképezésére szolgáló 1 és $^1/_2$ %-ot, vagyis 30 frtot, 32 éven át minden esztendő augusztus 1-én köteles a tiszántuli ev. ref. egyházkerület pénztárába pontosan befizetni és a befizetést igazoló nyugtát a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye esperesi hivatalánál, igazolásul, minden alkalommal bemutatni. E pénz megküldése alkalmával utasitottam a szent-leányfalvi egyházat, hogy annak miképen lett felhasználásáról okmányokkal igazolt számadást köteles hozzám beterjeszteni.

3. Október 15-én, 631. sz. a. a kis-peregi egyházgondnok, a 77—1897 sz. egyházmegyei végzés 2. pontja értelmében, beterjesztette hozzám a 80 frt állami adó befizetését igazoló adókönyvecskét, miért is számadó gondnokot fölmentettem az 1897. évi számadás terhe alól.

4. A 14—1897. sz. egyházmegyei végzés folytán egyházmegyei pénztárnok kimutatása alapján külön-külön felhivtam az ágyai, belényesi, gyantai, kis-peregi és sarkad-kereszturi egyházakat összehalmozódott közigazgasási hátrálékaiknak mielőbbi befizetésére s a hozzám beérkezett jelentés szerint: Ágya összes tartozását, Belényes abból 80 frtot, Gyanta 70 frtot, Kis-Pereg 89 frt 90 krt, Sarkad-Keresztur 63 frt 25 krt kifizetett.

5. Deczember 21-én, 747. sz. a a tamásdai presbytérium bejelenti, hivatkozással az 59—1897. sz. egyházmegyei végzésre, miszerint a 150 frt rendkivüli egyházi adó beszedését, az 1897. évről az 1898-ik évre tette át, a gyönge termés és az e miatti nehéz anyagi viszonyok következtében.

6. A nagy-szalontai ev. ref. egyház gondnokának fölterjesztése alapján jelentem, hogy a nagy-szalontai ev. ref. egyház kezelése alatt levő „Bajó János alapitvány“ a közép-cserén épitendő ev. ref. templomra,

1897 január 1-én volt 229 frt 98 kr.
Ehhez jött az 1897. évi 5%-os kamat 11 „ 59 „
1898 január 1-én lett 241 frt 57 kr,
mely összeg a 3354 sz. n-szalontai takarékpénztári betéti könyvön van elhelyezve.

A „Kíss Ferencz alapitvány“ uj templomra,
1897 január 1-én volt 220 frt 65 kr.
Ehhez jött az 1897. évi 5%-os kamat 11 „ 15 „
1898 január 1-én lett 231 frt 80 kr,
mely összen a 3635 sz. n.-szalontai takarékpénztári betéti könyvön van elhelyezve.

7. 1898 márczius 12-én, 160. sz. a. a berek-böszörményi lelkész jelenti, hivatkozással az 53—1897. sz. egyházmegyei végzés a) pontjára, hogy a templom kijavitása és a templomkerités elkészitése, a hatóságilag jóváhagyott szerződés pontos megtartásával, befejeztetett s az eképen befejezett munka a presbyterium által átvétetett.

Tiszteletem kifejezésével vagyok N.-Szalontán, 1898 április 2.

Széll Kálmán
ev. ref. esperes.

Esperes ezen jelentése általában tudomásul vétetik, intézkedései jóváhagyatnak. E jelentés alapján:

1. a szentleányfalvai egyház egyházmegyénk közgyűlése által is utasittatik, hogy a tanitói fizetés 400 frtig való kiegészitésére nyert 35 frt állami segély felhasználásáról minden év október végéig terjeszsze fel okmánynyal felszerelt számadását, a megye közigazgatási bizottsága utján s a tanitó személyében netalán előforduló változásról, ugyanezen uton, tegyen jelentést.

2. Ugyancsak a szent-leányfalvai egyház előljáróságának kötelességévé tétetik, hogy az egyház által a tiszántuli ev. ref. egyházkerület pénztárából felvett 2000 frt kölcsöntőke visszafizetése czéljából, évenkint 30 frtot, minden év augusztus 1-ére, az egyházkerület pénztárába pontosan fizessen be, s a befizetésről szóló nyugtáját egyházmegyénk esperesi hivatalának minden alkalommal mutassa be; egyszersmind a nyert tőkesegély czéljára forditását igazoló számadását, okmányaival együtt, az esperesi hivatalhoz beterjeszteni el ne mulaszsza.

3. Belényes, Gyanta, Kis-Pereg és Sarkad-Keresztur presbytériumai ujólag utasittatnak, hogy hátrálékos közigazgatási költségeiket ez év folyamán mulhatatlanul törleszszék le.

8. Előterjesztetett a következő esperesi számadás az általa továbbitott hivatalos pénzekről.

Nagytiszteletü egyházmegyei Közgyűlés !

Van szerencsém jelenteni, hogy egyházmegyénk utóbbi közgyűlése óta, a következő hivatalos pénzeket továbbitottam :

Sorszám	Idő hó, nap	Okmány szám	Megnevezés	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1897						
1	szept. 2	528	Sarkadkereszturi egyház a debreczeni főiskolai uj épitési ajánlatának hátralékát kifizette ...	50	—	—	—
2	„ 16	547	Ezen összeget a debreczeni főiskola pénztárába befizettem ...			50	—
3	nov. 15	656	Egyházkerületi pénztárnok átteszi a ref. egyleti segélyt (1897-ről)	200		—	—
4	„ 15	ad 656	Ezen segélyből vadászi lelkésznek	—	—	50	—
5	„ 15	ad 656/1	Ezen segélyből gyantai lelkésznek	—	—	50	—
6	„ 18	ad 656/2	Ezen segélyből szintyei tanitónak...	—	—	100	—
7	„ 27	690	B. Baldácsy-alapból 1897. évi jutalék	51	—	—	—
8	„ 29	ad 690	Ezen összeget az egyházmegyei lelkészi gyámintézeti pénztárba elküldöttem	—	—	51	—
9	decz. 20	755	Egy névtelenül maradni kivánó szalontai nő adománya a n.-váradi ref. internatusnak ...	30	—	—	—
10	„ 21	ad 755	Ezen összeget Sulyok István előadóhoz elküldöttem	—	—	30	—
			Összesen :	331	—	331	—

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagyszalontán, 1898 Április 4.

Széll Kálmán
ev. ref. esperes.

Ezen számadás megvizsgálására egyházmegyénk közgyűlése Kolumbán Áron és Boross Gábor lelkészeket kérte fel, kik is megbizatásukban eljárván, az 1897. évi deczember hó 21-ik napjáig terjedő számadás megvizsgálásáról jelentésüket beterjesztették s igazolták, hogy a számadás minden egyes tételét a nyugtákkal megegyezőnek találták s a felmentést megadandónak vélik.

Küldöttség jelentése alapján egyházmegyénk közgyűlése esperesnek a felmentvényt a szokásos fentartással megadja, a számadást egész terjedelmében jegyzőkönyvbe venni s az iratokkal együtt levéltárba elhelyezni rendeli.

9. Beterjesztetett a lelkész-gyámintézeti választmánynak N.-Szalontán, 1898 február 7-én 1. sz. a. hozott határozata, mely szerint a pénztárnok 1897-ik évi számadása, — melynek előzetes vizsgálatáról Nagy Imre számvevő jelentést terjesztett be — megvizsgáltatott, az érték-kötelezvények egyenként számba vétettek s miután „a teljes szakavatottsággal vezetett számadás“ minden tételében helyesnek találtatott, számadó pénztárnok részére a fölmentvény az 1897-ik évről elismerés kifejezése mellett a szokásos fentartással megadandónak véleményeztetik.

Ezzel kapcsolatban előterjesztve lett a lelkészgyámintézeti pénztárnoknak — mint az országos lelkészi gyámintézet pénzkezelőjének a mult 1897. évről szóló s az egyházmegyei bizottság által megvizsgált és jóváhagyott számadása.

Egyházmegyénk közgyűlése a lelkészgyámintézeti választmány beterjesztett jegyzőkönyvének alapján Márk Ferencz pénztárnokot az 1897. évi számadás terhe alól elismerésének kifejezésével s a szokásos fentartással fölmenti; a jóváhagyott számadást a hátralékosok kimutatásával együtt egész terjedelmében jegyzőkönyvében kinyomatni rendeli.

Ugyancsak jóváhagyja a bizottsági jelentés alapján s egész terjedelmében jegyzőkönyvébe veszi Márk Ferencz pénztárnok azon számadását is, mely szerint egyházmegyei lelkészi gyámintézetünk tagjai helyett az országos lelkészi gyámintézet pénztárába, a mult 1897-ik évben belépési járulék és tagsági dijj czimen lelkészi gyámintézetünk pénztárából a befizetéseket teljesitette.

Számadás

a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézetnek pénztáráról 1897 január 1-től deczember 31-ig.

Tételszám	A tétel megnevezése	Egyes összeg korona	Egyes összeg fillér	Főösszeg korona	Főösszeg fillér
	I. Tényleges vagyon.				
	A) *Bevétel.*				
1	Tényleges vagyon 1897 január 1-én kötvények, betét és készpénzben			127755	84
2	A kötvényeken elhelyezett tőke után 8 és 7%; a takarékpénztári betét után 5%-kal	8521	48		
3	Régibb kamatokból	2524	92		
4	1897. évi tagdijakból	1818	52		
5	Régibb tagdijakból	70	—		
6	Önkéntes adomány és államsegélyből	1337	80		
7	Késedelmi kamatokból	359	46	14632	18
	Összes tényleges bevétel :			142388	02
	B) *Kiadás.*				
1	Gyámdijul 1897-ről Özv. Diószegi Endrénének	165	—		
2	Gyámdijul 1897-ről Bihari Istvánnénak	220	—		
3	„ „ Kis Károlynénak	330	—		
4	„ „ Csomor Jánosnénak	440	—		
5	„ „ Kincses Pálnénak	330	—		
6	„ „ Kutasi Károlynak	165	—		
7	„ „ Özv. Kutasi Ferencznénak	440	—		
8	Gyámdijul 1897-ről Szaniszló Gáborné és gyermekeinek	585	16		
9	Gyámdijul 1897-ről Nagy Sándornénak	440	—		
10	„ „ Böszörményi Károlynénak	440	—		
11	„ „ Pápay Lajosnénak	330	—		
12	„ „ Tömöry árváknak január–juniusról	165	—		
	Átvitel :	4050	16		

Tételszám	Tétel megnevezése	Egyes összeg korona	Egyes összeg fillér	Főösszeg korona	Főösszeg fillér
	Áthozat :	4050	16		
13	Gyámdijul 1897-ről Gál Mihálynak	220	—		
14	„ „ Özv. Böszörményi Pálnénak	440	—		
15	Gyámdijul 1897-ről Özv. Nagy Péternének	440	—		
16	„ „ Özv. Ferenczy Gedeonnénak	440	—		
17	Gyámdijul 1897-ről Özv. Kis Györgyné és gyermekeinek május—deczemberről	257	—		
18	Gyámdijul 1897-ről Özv. Szilágyi Sándorné és gyermekeinek május—decz emberről	183	50		
19	Gyámdijul 1897-ről Özv. Nagy Sándorné és gyermekeinek szept—decz.	256	68		
20	Az országos lelkészi gyámintézetbe belépési és tagdijjárulék	4853	76		
21	Tabajdy Lajos, Gerőcz Lajos és Pokoly József önkéntes tagoknak a visszafizetés 2-ik részlete	210	24		
22	Főkönyvért, postaportó, bélyeg, irodaátalány stb.	116	80		
23	Pénztárnok tiszteletdija 1897-ről	400	—	11868	14
	Levonva a kiadást a bevételből, lesz a pénztár tényleges állapota 1897 decz. 31-én			130519	88
	Szóval : egyszázharminczezerötszáztizenkilencz korona és 88 fillér, mely is következőleg van elhelyezve :				
1	Kötvényeken 8 és 7%-ra	130354	24		
2	Takarékpénztári betétben	132	60		
3	Készpénzben	33	04	130519	88
	II. Hátrálék követelések.				
1	Kamatokban 1897-ről	1919	38		
2	„ régebbről	413	34		
3	Tagdijban 1897-ről	28	—		
4	Késedelmi kamatokban	209	80	2570	52
	Összes vagyon állag 1897 deczemb. 31-én:			133090	40

A tényleges vagyon régi pénzértékben kifejezve 65,259 frt 94 kr.
Összes vagyon állag „ „ „ 66,545 „ 20 „

Okány, 1898 január 1. *Márk Ferencz* gyámintézeti pénztárnok.

Márk Ferencz pénztárnok 1897. évről vezetett számadását, melyet már előzőleg Nagy Imre számvevő, január hó 28-án kelt jelentése szerint, tételről-tételre átvizsgált, — a mai napon tartott választmányi ülésben megvizsgáltuk s okmányaival egyeztettük és azt azon megjegyzéssel, hogy a hátralék követelések közt tagdijban kitüntetett 28 korona mint önkéntes ajánlat szerepeljen: teljesen rendben vezetettnek találtuk s ennek alapján pénztárnok Dr Márk Ferenczet — a fentebbi időről vezetett számadás terhe alól, a fentartandók fentartásával, felmenteni véleményezzük.

Nagy-Szalontán, 1898. február 7-én

Széll Kálmán
ev. ref. esperes.

Balog Ambrus.
Böszörményi Lajos.
Hadházy Kálmán."

Kimutatása

azon egyéneknek, kik a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézet pénztárába az 1897. és előző évekről kamattal tartoznak 1898. április 12-ig.

Sorszám	Hátrálékos neve	Kamat	
		korona	fillér
1	Nemes János okányi lakos	164	—
2	Szabó Bálint ugrai lakos	53	60
3	Bárdos Ferencz ágyai lakos	52	88
4	Czudar Mihály szintyei lakos	51	68
5	Bálint Ferenczné ugrai lakos	50	88
6	Bertalan Rebeka ugrai lakos	50	88
7	Bai Mihály harsányi lakos	48	—
8	Kovács László ágyai lakos	84	80
9	Hőgyes Mihály okányi lakos	44	88
10	K. Tóth József harsányi lakos	42	40
11	Veres József okányi lakos	42	40
12	Kis János ugrai lakos	41	88
13	Balog Ferencz harsányi lakos	33	92
14	Mogyorós Gergely szalontai lakos	33	28
	Átvitel:	795	48

Sorszám	Hátrálékos neve		Kamat korona	Kamat fillér
		Áthozat:	795	48
15	Szabó Sándor ugrai lakos		27	82
16	Szabó László ágyai lakos		25	92
17	Hevesi János ágyai lakos		25	92
18	Vas Sándor ugrai lakos		25	44
19	Vida Sándorné ágyai lakos		25	44
20	Kónya Ferencz s.-kereszturi lakos		23	80
21	M. Kincses Mihályné okányi lakos		20	—
22	Tornyi Mihály ugrai lakos		17	16
23	Bálint János ugrai lakos		16	64
24	Gál István harsányi lakos		16	64
25	Bálint Sándor ugrai lakos		12	48
26	Makai István ugrai lakos		12	48
27	B Nagy József ugrai lakos		12	48
28	Váradi Eszter ugrai lakos		08	32
29	Simonfy József okányi lakos		04	16
30	Gonda Lajos okányi lakos		16	48
31	Sz. Nagy Lajos harsányi lakos		04	08
32	Pánti Tógyer atyási lakos		06	38
33	Havrán János szintyei lakos		02	38
34	Erdőgyaraki ev. ref. egyház		02	—
35	P. Székely Gábor okányi lakos		01	50
36	Gellen János f.-gyarmati lakos		—	64
37	Bertalan Mihály ugrai lakos		—	40
		Összesen	1104	04

És ezen összegnek 1898. junius 1-től számitott 8%-os késedelmi kamata.

Okány, 1898. április 12

Márk Ferencz,
pénztárnok.“

Számadási ív

az országos lelkészi özvegy-árva gyámintézet 1897. évi járélékairól a tiszántuli ev. ref. egyházkerület nagy-szalontai egyházmegyéjében.

Sorszám	A gyámintézeti tag neve	fizetett: 1897. évi belépési járulék II-ik harmada fejében frt	kr	1897. évi tagsági díj fejében frt	kr	hátralékból: 5%-os késedelmi kamat fejében frt	kr	1897. évben befolyt összesen frt	kr
1	Ágyai lelkész Nagy Sándor	30	80	23	10			53	90
2	Anti „ Bagdi János	28	53 1/3	21	40			49	94
3	Arpádi „ Boros Gábor	28	40	21	30			49	70
4	Bajji „ Bódogh János	29	—	21	75			50	75
5	Belényesi „ Sipos Imre	23	13 1/3	17	35		17	40	49
6	B.-Ujlaki „ Sipos János	21	13 1/3	15	85			36	99
7	B.-Zerindi „ Váczi Dezső	15	37	11	52			26	89
8	B.-Böszörményi „ Budai János	42	30	3	73		48	74	03
9	B.-Zsadányi „ Nagy Beniámin	27	87	20	90			48	77
10	Boros-Sebesi „ Szabó József	16	40	12	30			28	70
11	Erdő-Gyaraki „ Miklóssy Béla	23	20	17	40		17	40	60
12	Erdő-Hegyi „ Csiha Márton	33	33 1/3	25	—			58	34
13	F.-Gyarmati „ Szücs József	33	53 1/3	25	15			58	69
14	F.-Tóti „ Hunyadi László	14	23 1/3	10	68			24	91
15	Fenesi „ Dobray Ferencz	25	87	19	40			45	27
16	Geszti „ Szabó istván	34	57	25	92			60	49
		I-sö harmad		1-sö évről					
17	Gyantai „ Diószeghy Mihály	32	97	24	72			57	69
		II-ik harmad		2-ik évről					
18	Kis-Peregi „ Szondy Imre	44	40	33	30			77	70
19	K.-Apátii „ Pató Károly	19	70	14	75			34	45
20	K.-Gyáni „ Kolumbán Áron	41	63 1/3	31	23			72	86?
21	M.-Homorogi „ Nyeste István	30	23 1/3	22	68		46	52	91?
22	M.-Gyoroki „ Csák József	18	97	14	22			33	19
23	M.-Gyáni „ Ónody Sándor	39	73 1/3	29	80			69	54
	Átvitel	655	35	491	45	1	28	1146	80

Sorszám	A gyámintézeti tag neve	fizetett: 1897. évi belépési járulék II-ik harmada fejében frt	kr	1897. évi tagsági dij fejében frt	kr	hátralékból: 5%-os késedelmi kamat fejében frt	kr	1897. évben befolyt összesen frt	kr
	Áthozat	655	35	491	45	1	28	1146	80
24	M.-Sasi lelkész Kozma Zsigmond	33	68	25	25			58	93
25	N.-Harsányi „ Dávid Gyula	32	13 1/3	24	10			56	24
26	N.-Szalontai „ Széll Kálmán	59	83 1/3	44	87			104	71
27	N.-Szalontai „ Böszörményi Lajos	59	83 1/3	44	87			104	71
28	M.-Zerindi „ Bán József	38	10	28	58			66	68
29	Ó-Bradi „ Csécsi Imre	36	50	27	38			76	88
30	Okányi „ Márk Ferencz	43	80	32	85			76	65
31	Pankotai „ Kócsa Károly	21	60	16	20		17	37	80
32	Radna Lippai „ Fogarassy Bálint	15	—	11	25			26	25
33	Remetei „ Szathmáry István	15	97	11	96			27	93
34	Sarkadi „ Balog Ambrus	73	83 1/3	55	38			129	22
35	S.-Kereszturi „ Nagy Endre	20	53 1/3	15	40			35	94
36	Sonkolyosi „ Nagy Elek	16	—	12	—			28	—
		I-sö harmad		1-sö évről					
37	Szakáli „ Kálmán Béla	15	17	11	37			26	54
		II-ik harmad		2-ik évről					
38	Szemlaki „ Bedrich József	21	63 1/3	16	22			37	86
39	Szt.-Leányfalvai „ Szondy Géza	24	63 1/3	18	47			43	11
40	Tamásdai „ Bethlendi Sándor	20	50	15	38			35	88
41	Tárkányi „ Győri József	32	70	24	52			57	22
42	Tenkei „ Bernáth Lajos	37	87	28	40			66	27
43	Ugrai „ Nagy Imre	36	97	27	73			64	70
44	Vadászi „ Hajdu Elek	30	90	23	18		21	54	08
		II-III harmad		4 évről					
45	Néh. szakáli lelkész Kiss György özvegyéért	30	34	45	48			75	82
	Összesen:	1372	93	1052	29	1	66	2425	22

A belépési járulék, tagsági dij és késedelmi kamat összege 2426 frt 88 kr, azaz kettő ezer négyszáz huszonhat frt 88 kr.

Okány, 1897. deczember 31.

Márk Ferencz
gyámint. pénztárnok.

Ezen 2426 frt 88 kr, a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitelintézethez :

1.	1897. január 25-én, a	2064. sz.	nyugta szerint	75 frt 82 kr;	ennek	postai viteldija	— frt 20 kr.
2.	„ szept. 13-án, a	19263. sz.	„ „	53 frt 90 kr;	„	„ „	— frt 20 kr.
3	„ nov. 6-án, a	23436. sz.	„ „	1995 frt 59 kr;	„	„ „	— frt 87 kr.
4.	„ „ 30-án, a	25194. sz.	„ „	173 frt 69 kr;	„	„ „	— frt 30 kr.
5.	„ decz. 30-án, a	27285. sz.	„ „	127 frt 88 kr;	„	„ „	— frt 20 kr.
			Összesen:	2426 frt 88 kr;	ennek	postai viteldija	1 frt 77 kr.

Ezen számadást, úgy a kirovás alapjául szolgáló hatóságilag jóváhagyott „kimutatás"-sal, mint a befizetést igazoló okmányokkal összehasonlitottuk és azt teljesen rendben levőnek és fölszereltnek találtuk; miért is Márk Ferencz pénztárnokot ezen számadás terhe alól, elismerés kifejezése mellett, fölmentendőnek véleményezzük azzal, hogy az ezen számadásban kitüntetett összegből 2425 frt 22 kr, mint belépési járúlék és tagdijj összege, továbbá 1 frt 77 kr postai viteldijj, tehát főösszegében 2426 frt 99 kr a n.-szalontai ev. ref. egyházmegyei lelkészi gyámintézeti pénztárból fedeztetett, — az 1 frt 66 kr késedelmi kamat pedig, a tagsági dijj befizetésével késedelmező gyámintézeti tagok által fizettetett.

N.-Szalontán. 1898 január 19.

(P. H.)

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.
Böszörményi Lajos,
Hadházy Kálmán,
e. m. vizsg. bizotts. tagok.

10. Olvastatott Balog Ambrus és Márk Ferencz lelkészi tanácsbiráknak az egyházmegyei pénztár megvizsgálásáról beadott következő jelentése:

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsénk tiszteletteljesen jelenteni, hogy nagytiszteletü Széll Kálmán esperes úrnak 78—1898 sz. a kelt megbizása folytán Bagdi János egyházmegyei pénztárnok 1897. évi számadását átvizsgáltuk, és pedig volt:

A. Egyetemes egyházi költségekből:

Bevétel	... ...	1984 frt 06 kr.
Kiadás ...	... ...	1905 „ 75 „
	marad:	78 frt 31 kr.

B. Vegyesekből:

Bevétel	... ...	660 frt 87 kr.
Kiadás ...	... ...	289 „ 65 „
	marad:	371 frt 22 kr.

Ennélfogva jelen számadást minden pontjában helyesnek s okmányokkal igazoltnak találtuk s számadó pénztárnok részére a felmentést — teljes elismerés kifejezése mellett — a szokásos fentartással megadhatónak véleményezzük.

Megvizsgáltuk az értékeket is, s azokat is meglevőknek találtuk.

A beterjesztett költségelőirányzatot, melyszerint a szükséglet 1710 forintot, a fedezet pedig 2794 frt és 56 krt tüntet ki, elfogadásra ajánljuk.

A régibb tartozásokkal tetemesebb hátrálékban levő következő egyházak: Belényes, Gyanta, Kis-Pereg, Német-Pereg, Szentleányfalva, Tamásda, Tárkány és Csermő irányában a 14—1892 sz egyházmegyei végzés foganatositásának elrendelését ajánlani bátorkodunk.

Ant, 1898 február 14. napján.

Balog Ambrus.
Márk Ferencz."

Egyházmegyénk közgyűlése a beterjesztett jelentés alapján Bagdi János pénztárnok számadását jóváhagyja s részére a fölmentést az 1897. évi számadásra vonatkozólag, elismerésének nyilvánitásával s a szokott fentartással megadja A f. 1898. évről beterjesztett költségelőirányzatot elfogadja s azt a számadással, valamint a hátralékosok kimutatásával együtt jegyzőkönyvében kinyomatni elrendeli.

Végül 14—1892 sz. a. hozott e tárgyú végzését felujitva, fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezi a tartozásaikkal hátrálékban lévő egyházakat, hogy hátrálékaikat f. é november 1-ig pontosan fizessék be, egyúttal útasitván pénztárnokot arra, hogy az e határidőn túl tartozásaikkal egynél több évről hátrálékban maradt egyházakról az esperesi hivatalhoz tegyen jelentést.

„Számadás

a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye közigazgatási pénztárnoka által kezelt pénzekről, a közalap kivételével, az 1897-ik évről.

A) Számadás, az egyházmegyei pénztár értékeiről.

Sorszám	Kelet év. hó	Kelet nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1897						
1	decz.	31	A n.-szalontai tak. pénztárba elhelyezett 4116 sz. könyv értéke tőke és kamatokban	1999	61		
2	„		Három darab kötvény értéke	375	—		
			Összesen:	2374	61		
			II. Tűzkárbiztositási jutalék.				
	1897						
3	decz.	31	A n.-szalontai tak. pénztárba elhelyezett 3864 sz könyv értéke tőke és kamatban	214	78		
4	szept.	16	A n-váradi ev. ref leányinternatus évi fentart. költs. hiányának fedezésére	—	—	170	—
			Összes érték:	2589	39		
			Összes kiadás:	170	—		
			Érték maradvány:	2419	39		

Kettő ezer négyszáz tizenkilencz forint 39 kr.

Ant, 1898 január 20.

Baydi János,
e. m. pénztárnok.

B) Számadas az egyet. egyházi közköltségekről.

Sorszám	Kelet		Tárgy	Bevétel		Kiadás	
	év, hó	nap		frt	kr	frt	kr
	1897.						
1	január	1	Számadási maradvány	218	74	—	—
2	„	1	Ónodi S. 350 frt tőke tartozásának jan.-jul. felévi 8% kamata	14			
3	„	1	Tárnok L. 75 frt tőke tartozásának 1897. évi 8% kamata	6	—	—	—
4	„	16	Tárkány egyet. költség 1896. évi	23	96	—	—
5	„	31	A n.-zerindi postán egy külön fiók tartásáért jan. 1.—jul. 1-ig	—	—	3	—
6	február	16	Pénztárvizsgálóknak fuvardij	—	—	5	—
7	„	20	Kispereg egyet. költség 1896. év	29	95	—	—
8	márczius	4	Postaköltség	—	—	—	30
9	„	7	Ágya egyet. költség 1896. évi	50	—	—	—
10	„	12	B.-Böszörmény egyet. költség 1896. évi	61	54	—	—
11	ápril	21	Esperes urnak napidij az e. megyei közgyűlés alkalmával	—	—	4	—
12	„	21	Márk Ferencz t.-birónak napidij	—	—	3	—
13	„	21	Nagy Imre „ „	—	—	3	—
14	„	21	Böszörményi L. „ „	—	—	3	—
15	„	21	Sipos Imre „ „	—	—	3	—
16	„	21	Hajdu Elek „ „	—	—	3	—
17	„	21	Bagdi J. pénztárnoknak „	—	—	3	—
18	„	21	Szondi G. iskolalátogatónak fuvardij	—	—	5	—
19	„	21	Sipos Imre „ „	—	—	5	—
20	„	21	Főjegyző tiszteletdija	—	—	21	—
21	„	21	Egyh. ker. küldöttnek költség	—	—	30	—
22	„	21	Márk F.-nek számvevőszéki fuvar- és napidij	—	—	5	—
23	„	21	Bagdi J.-nak számvevőszéki fuvar- és napidij	—	—	5	—
24	„	21	1896. évi tűzbizt. jutalék a n.-szalontai takarékpénztár 3864. sz. könyvében elhelyezve 1897. évi ápr. 27. jk 14. sz.végzés	—	—	44	—
25	május	11	Arad-vidéki egyházak látogatási költsége	—	—	41	20
26	„	11	Belényes „ „ „ „	—	—	31	20
27	„	11	Postaköltség	—	—	—	20
28	„	30	Sebes-Körösön inneni egyházak látogatási dija	—	—	21	60
29	„	30	Főjegyző részére postaköltség	—	—	—	36
30	„	30	Főjegyzőnek irodai szerek	—	—	10	78
31	„	30	Postaköltség	—	—	—	10
32	junius	3	1897. évi tavaszi e. m. gyűlés jkönyvéért	—	—	71	63
33	„	3	Postaköltsége	—	—	—	92
			Oldal összeg:	404	14	323	29

Sorszám	Kelet: év, hó	Kelet: nap	Tárgy	Bevétel: frt	Bevétel: kr	Kiadás: frt	Kiadás: kr
	1897.		Áthozat:	404	14	323	39
34	junius	3	14—1897. sz. e. m. végzés értelmében	3	60	—	—
35	„	3	Postaköltség esperesnek az 1896. évi közalapi pénzek elküldéséért	—	—	4	—
36	„	3	Nt. esperes urnak az e. megye helyett tett kiadásaiért visszatérítésképen a mellékelt nyugták alapján	—	—	23	90
37	„	3	Postaköltség	—	—	—	30
38	„	9	Tűzbiztositási jutalék	44	—	—	—
39	„	14	Fekete-körösmenti egyházak és a n.-szalontai egyház látogatási dijában	—	—	27	60
40	„	14	Postaköltség	—	—	—	10
41	„	23	Postaköltség	—	—	—	10
42	„	26	Irodai szerek	—	—	9	94
43	julius	4	Ónodi S. 350 frt tőketartozásának jul.-decz 8% kamata	14	—		
44	aug.	18	Fuvardij és vasuti költség pénztárnoknak			4	44
45	„	25	Kisháza két évről egyet. költség	5	28	—	—
46	„	28	A n.-zerindi postán külön fiók tartásáért jul. 1-től decz. 31-ig	—	—	3	—
47	„	27	F. Tóth egyet. költség hátralék	52	04	—	—
48	„	27	F Tóth egyet. költség 1897. évről	7	68	—	—
49	„	31	E. megyénk 16—1897. sz. végzése értelmében az internátus költségeinek fedezésére	—	—	300	—
50	„	31	Postaköltség	—	—	—	30
51	szept.	9	Őszi gyűléskor esperesi napdij	—	—	4	—
52	„	9	Böszörményi L. t.-birónak napdij	—	—	3	—
53	„	9	Márk Ferencz „ „	—	—	3	—
54	„	9	Balog Ambrus „ „	—	—	3	—
55	„	9	Nagy Imre „ „	—	—	3	—
56	„	9	Hajdu Elek „ „	—	—	3	—
57	„	9	Sipos Imre „ „	—	—	3	—
58	„	9	Márk F. egyh. ker. képviselőnek	—	—	30	—
59	„	9	Böszörményi L. t.-birónak egyh. látogatási költség	—	—	14	40
60	„	9	Pénztárnoki napdij e. m. gyűlés alkalmával	—	—	3	—
61	„	14	Postaköltség	—	—	—	30
62	„	14	B.-Sebes egyet. költség 1897. év	7	16	—	—
63	„	24	Sonkolyos „ „ „ „	6	46	—	—
64	okt.	6	Arad „ „ „ „	65	40	—	—
65	„	10	K.-Pereg egyet. költség hátralék	60	—	—	—
66	„	18	A szeptemberi e. m. gyűlés jkönyvének nyomtatási dijában	—	—	34	46
67	„	18	Postaköltség	—	—	—	10
			Oldal összeg:	669	76	801	23

Sorszám	Kelet év, hó	Kelet nap	Tárgy	Bevétel frt	Bevétel kr	Kiadás frt	Kiadás kr
	1897.		Áthozat:	669	76	801	23
68	okt.	23	Balog Ambrus c. ker. küldöttnek uti átalány	—	—	30	—
69	„	23	Postaköltség	—	—	—	10
70	„	26	N.-Zerind egyet. költség 1897. évi	40	28	—	—
71	nov.	4	Ágya egyet. költségek	100	08	—	—
72	„	4	Radna-Lippa egyet. költség 1897. évi	3	76	—	—
73	„	4	S.-Keresztur egyet. költség hátralék	63	22	—	—
74	„	7	Gyanta „ „ „	28	50	—	—
75	„	11	M.-Gyán egyet. költség 1897. év	34	34	—	—
76	„	11	Ónodi S. 350 frt tőketartozásából törleszt	50	—	—	—
77	„	18	Főjegyzőnek postaköltségre	—	—	—	36
78	„	18	Ugra egyet. költség 1897. évi	35	52	—	—
79	„	18	F.-Gyarmat egyet. költség 1897. évi	30	26	—	—
80	„	19	Postaköltségre	—	—	—	30
81	„	22	Ant egyet. költség 1897. évi	21	96	—	—
82	„	26	N.-Harsány egyet. költség 1897. évi	25	16	—	—
83	„	26	Zsadány „ „ „ „	35	22	—	—
84	„	29	Sarkad „ „ „ „	148	36	—	—
85	„	29	Postaköltség	—	—	—	50
86	„	30	Pankota egyet. költség 1897. évi	8	20	—	—
87	decz.	1	M.-Sass „ „ „ „	29	80	—	—
88	„	1	Nyégerfalva „ „ „	4	32	—	—
89	„	1	M.-Gyorok „ „ „ „	4	60	—	—
90	„	1	B.-Zerind „ „ „ „	7	56	—	—
91	„	1	Postaköltség	—	—	—	30
92	„	2	Szakáll egyet. költség 1897. évi	3	24	—	—
93	„	3	Okány „ „ „ „	56	—	—	—
94	„	4	Geszt „ „ „ „	30	72	—	—
95	„	8	Postaköltség	—	—	—	30
96	„	9	Szemlak egyet. költség 1897. évi	10	50	—	—
97	„	10	Szintye „ „ 2 évi	8	40	—	—
98	„	11	E.-Gyarak „ „ 1897. évi	21	70	—	—
99	„	13	Egyh. kerül. költségekre	—	—	737	—
100	„	13	50 példány konventi jk. árában	—	—	10	—
101	„	13	Postaköltség	—	—	—	80
102	„	13	Utalvány ürlap 40 drb	—	—	—	20
103	„	14	K.-Gyán egyet. költség 1897. évi	48	38	—	—
104	„	14	N.-Szalonta „ „ „ „	216	82	—	—
105	„	15	Esperes tiszteletdija	—	—	300	—
106	„	15	Postaköltség	—	—	—	20
107	„	16	Postaköltség	—	—	—	30
108	„	17	Fenes egyet. költség 1897. évi	23	68	—	—
109	„	23	Postaköltség	—	—	—	30
110	„	28	Postaköltség	—	—	—	30
111	„	30	Bajj egyet. költség	21	72	—	—
			Oldal összeg:	1782	06	1882	19

Sorszám	Kelet: év, hó	Kelet: nap	Tárgy	Bevétel: frt	Bevétel: kr	Kiadás: frt	Kiadás: kr
	1897.		Áthozat:	1782	06	1882	19
112	decz.	30	Erdőhegy egyet. költség 1897. évi	35	40	—	—
113	„	31	Árpád „ „ „ „	26	60	—	—
114	„	31	Komádi „ „ „ „	100	—	—	—
115	„	31	Postaköltség	—	—	—	50
116	„	31	Vadász egyet. költség 1896. évi	40	—	—	—
117	„	31	Pénztárnok 1% tiszteletdija 2374 forint 61 kr. után	—	—	23	06
			Összesen:	1984	06	1905	75

Összes bevétel: 1984 frt 06 kr.
Összes kiadás: 1905 frt 75 kr.

Számadási maradvány: 78 frt 31 kr.

Szóval: hetvennyolcz frt 31 kr.

Bagdi János,
e. m. pénztárnok.

C) Számadás a vegyes bevételek és kiadásokról.

Sorszám	Kelet		Tárgy	Bevétel		Kiadás	
	év, hó	nap		frt	kr	frt	kr
	1897						
1	jan.	1	Számadási maradvány	304	57		
2	„	26	Tamásda főisk. kamat hátralék 1892. évi junius 30-tól	15	—		
3	febr.	25	Kis-pereg 10 ív vagyon könyv	—	20		
4	márcz.	27	Belényes főisk. kamat	60	—		
5	ápr.	14	Szücs József kebl. illették	2	10		
6	máj.	9	Gyanta 100 drb. ker. jegy	—	40		
7	jun.	14	Komádi 300 drb. ker. jegy	1	20		
8	jul.	15	Belényes főiskolai kamat pótlására 1886 május 3-tól 1892 május 3-ig	3	—		
9	aug.	27	F. Tóth kebl. illeték	3	15		
10	szept.	2	F. Tóth egyh. törvénykönyv	—	60		
11	„	9	M.-Gyán 100 drb. ker. jegy	—	40		
12	„	13	K. Gyán 200 drb ker. jegy	—	80		
13	„	19	Főiskolai kamatjáradékot elszámoltam			78	—
14	„	24	Sonkolyos főiskolai kamat 897 márcz. 10-től	4	20		
15	„	24	Sonkolyos supp. váltság	—	50		
16	nov.	7	Gyanta főisk. kamat hátralék	41	50		
17	„	7	M.-Gyán supp. váltság	1	66		
18	„	18	Ugra és Rózsa Ferencz kebl. illeték	4	20		
19	„	18	F.-Gyarmat főisk. kamat 1898 ápr. 1-ig	20	79		
20	„	26	N.-Harsány supp. váltság	1			
21	„	26	B.-Zsadány főisk. kamat 1898 ápr. 12-ig	27	60		
22	decz.	1	Nyégerfalva főisk. kamat 1898 ápr. 1-ig	2	10		
23	„	1	B.-Zerind „ „ „ „ „	8	40		
24	„	3	Okány supp. váltság	2			
25	„	4	Geszt főisk. kamat 1892 április 12-ig	12	60		
26	„	4	Geszt kebl. illeték	2	10		
27	„	9	Szemlak főisk. kamat 1898 febr. 10-ig	6	30		
28	„	9	Szemlak kebl. illeték	2	10		
29	„	14	K.-Gyán „ „	2	10		
30	„	22	Ágya főisk. kamat	33	—		
31	„	24	K.-Pereg 100 drb. ker. jegy	—	40		
32	„	2[illegible]	Zsadány „ „ „ „	—	40		
33	„	28	Főiskolai kamatjáradékot elszámoltam			156	49
34	„	28	Supp. váltságot elszámoltam			5	16
35	szept.	1	S.-Keresztur épitési költség	50	—		
36	„	1	Főiskolai pénztárnál lett fizetve			50	—
37	decz.	30	Erdőhegy főisk. kamat 898 márcz. 25-ig	6	60		
38	„	31	Árpád főisk. kamat 897 decz. 2-ig	10	50		
39	„	31	Ágya kebl. illeték	14	70		
40	„	31	Józsa Károly kebl. illeték	12	60		
41	„	31	Koczó Lajos kebl. illeték	2	10		
			Összesen :	660	87	289	65

Összes bevétel	660 frt 87 kr.
Összes kiadás	289 „ 65 „

Számadási maradvány : 371 frt 22 kr.
Szóval : háromszázhetvenegy frt 22 kr.

Mérleg a két számadásnál :

Bevétel az egyet. költségekből	1984 frt 06 kr.
Bevétel a vegyesekből	660 „ 87 „
Összes bevétel :	2644 frt 93 kr.

Kiadás az egyet. költségekből	1905 frt 75 kr.
Kiadás a vegyesekből	289 „ 65 „
Osszes kiadás :	2195 frt 40 kr.

Összes bevétel	2644 frt 93 kr.
Összes kiadás	2195 frt 40 kr.

Számadási maradvány 449 frt 53 kr.
Szóval : négyszáznegyvenkilencz frt 53 kr.

Ant, 1898 január 20.

Bagdi János
e. m. pénztárnok.“

A n.-szalontai ev. ref. egyházmegye

Sorszám	A tárgy megnevezése	frt	kr
	A) *Szükséglet.*		
1	Egyh. kerületi költségekre	737	
2	Esperes évi tiszteletdija	300	
3	Egyh. megyei főjegyző tiszteletdija	21	
4	Két egyh. megyei közgyűlés költségeire	50	
5	Két egyh. kerületi képviselőnek a két ker. gyűlésre	120	
6	Két egy. m. és konv. jkvek nyomtatása	135	
7	Irodai szerekre	45	
8	Posta költségre	6	
9	Előfogati és napdij számvevőknek	10	
10	Előfogati dij iskolai körlátogatóknak	15	
11	Előfogati dij az egyházmegye pénztárnokának	10	
12	Előfogati dij az egyházlátogató küldöttségnek	136	
13	Az egyházmegye pénztárnokának 1% tiszt. dij	25	
14	Előre nem látható kiadásokra	100	
	Összes szükséglet :	1710	

Ant, 1898. jan. 20.

Bagdi János
e. m. pénztárnok.

költségelőirányzata az 1898. évre.

Sorszám	A tárgy megnevezése	frt	k r
	B) *Fedezet.*		
1	Számadási maradvány 1897. évről	449	53
2	375 frt kötvényen lévő tőke 8%	30	—
3	1898. évre előirott egyet. egyh. költségekből	1509	06
4	Kint lévő követelés	805	97
		2794	56

Ant, 1898. jan. 20.

Bagdi János
e. m. pénztárnok.

A n.-szalontai ev. ref. egyházmegyében a hátralékok kimutatása 1897 deczember 31-ig.

Sorszám	Tartozók nevei	Egyetemes egyh. költség		Építési költség		Főiskolai kamat		Kebelezési illeték		Egyházi törv. könyv ára		Összesen	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	irt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Belényes	27	52			63	—	2	10			92	62
2	B.-Ujlak	17	14									17	14
3	B.-Böszörmény	122	24									122	24
4	Gyanta	57	—			100	25					157	25
5	K.-Pereg	98	42					4	20	—	60	103	22
6	N.-Pereg	65	76									65	76
7	K.-Apáti	17	12			5	67					22	79
8	M.-Homorog	31	12									31	12
9	Remete	13	64									13	64
10	S.-Keresztur	50	—									50	—
11	Jánosfalva	5	18									5	18
12	Szt.-Leányfalva	72	64							—	60	73	24
13	Tamásda	27	28			17	50	2	10			46	88
14	Tárkány	23	96			37	80					61	76
15	Tenke	64	60					2	10			66	70
16	Vadász	40	95									40	95
17	Csermő	32	24									32	24
18	Széplak	8	56									8	56
19	Bajj					25	20					25	50
20	Halász Imre							2	10			2	10
21	Komjáti Antal							2	10			2	10
22	Albert András							2	10			2	10
23	Asztalos Ferencz							2	10			2	10
24	Hajnal Imre							2	10			2	10
25	Précsényi Sándor							2	10			2	10
26	Greifenstein Henrik							2	10			2	10
27	Peleskei Dániel							2	10			2	10
28	Sághi Péter							2	10			2	10
	Összesen :	775	37			249	42	29	40	1	20	1055	39

Ant, 1898 január 20.

Bagdi János
e. m. pénztárnok.

11. Olvastatott esperesnek következő jelentése az 1897 évi közalapi számadások megvizsgálásáról, és a folyó 1898 évi közalapi járúlékok helybenhagyásáról :

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Van szerencsém jelenteni, hogy az egyházmegye közalapi bizottsága az 1897-ik évi közalapi járulékokról szóló számadást, a kezelési szabályok értelmében, megvizsgálta, teljesen rendben levőnek találta s mint ilyet, jóváhagyta (lásd: 1. sz. melléklet).

Van szerencsém továbbá jelenteni, hogy a hozzám beérkezett 1898 évi közalapi járulékokról szóló bevallási iveket, az egyházmegyei közalapi bizottság felülvizsgálta és jóváhagyta. Az ekként jóváhagyott bevallási iveket az illető presbyteriumhoz 1—1 példányban visszaküldöttem, 1—1 példányban pedig az egyházmegyei levéltár részére visszatartottam (lásd: 2. sz. melléklet).

Midőn ezen jelentésem kapcsában, a közalapi számadás és a bevallási ivek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak, szives fáradozásáért köszönetemet nyilvánitom: tisztelettel felkérem a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlést, hogy ezen jelentést jóváhagyó tudomásul venni, továbbá a presbteriumokat odaútasitani méltóztassék, hogy a hozzájuk már megküldött bevallási iveken kitüntetett s kötelező erejüvé vált 1898. évi járúlékot, illetőleg tartozást, minden további sürgetés beárása nélkül, az általuk legalkalmasabbnak vélt időben beszedni és azt a reformatio-ünnepi perselypénzzel együtt, legkésőbb f é. deczember 1-ig az egyházmegye pénztárnokához eljuttatni, ismerjék állásukból folyó kötelességöknek.

Végül kérem, hogy a „Kezelési szabályok“ 15., 16. és 17. §-ai értelmében és az azokban megnevezett hatáskörrel, az egyházmegye közalapi bizottságát megválasztani méltóztassék.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1898 márczius 15

Széll Kálmán
ev. ref. esperes.“

Egyházmegyénk közgyűlése a felolvasott jelentést jóváhagyja s egész terjedelmében jegyzőkönyvébe veszi.

a) A közalapi számadás és bevallási ívek felülvizsgálásánál eljárt bizottságnak buzgó fáradozásáért elismerő köszönetét nyilvánitja.

b) Esperesnek az általa előlegezett 3 frt 40 kr postai viteldijat az egyházmegye pénztárából kiutalja.

c) Az egyházak presbyteriumainak kötelességévé teszi, hogy úgy folyó évi közalapi tartozásaikat, mint eshetőleges hátrálékaikat, melyek a hozzájok már megküldött bevallási iveken ki vannak tüntetve, a ref. ünnepi persely-pénzzel együtt, minden további sürgetés

bevárása nélkül f. é. deczember hó 1-sõ napjáig az egyházmegye pénztárnokához ellennyugta mellett juttassák el.

d) A közalapi bizottság tagjaiul az 1898—9-dik évre dr. Balogh Elek, Böszörményi Lajos tanácsbirákat, s póttagul Hadházy Kálmán világi fõjegyzõt megválasztja.

1-ső számu melléklet.

Számadás az országos reform. egyházi közalap 1897. évi járulékairól.

A tiszántuli egyházkerület nagy-szalontai egyházmegye.

Sorszám	I. Egyházközség neve	II. Hátralékok rovata 1. összes hátraléka a f. 1897. év jan. 1-én frt	kr	2. ebből töröltetett frt	kr	3. hátralékából befizetett a f. 1897. évben frt	kr	4. hátraléka maradt a f. 1897. decz. 31-én ftr	kr	III. Folyó évi járulékok rovata 1. Melyik osztályba iratkozott	2. járuléka a folyó 1897. évre frt	kr	3. ebből befizetett a f. 1897. évben frt	kr	4. ebből hátralék maradt a f. 1897. év decz. 31-én frt	kr	IV. Perselypénz frt	kr
1	Ágya	66	—	—	—	66	—	—	—		65	—	65	—	—	—	1	20
	f. e. Szintye	—	—	—	—	—	—	—	—		6	60	6	60	—	—	—	—
2	Ant	—	—	—	—	—	—	—	—		28	80	28	80	—	—	—	52
3	Árpád	—	—	—	—	—	—	—	—		30	80	30	80	—	—	1	—
4	Bajj	—	—	—	—	—	—	—	—		16	—	16	—	—	—	—	20
5	Belényes	21	—	6	—	15	—	—	—		30	10	15	40	14	70	1	—
	f. e. Vaskóh	4	30	—	—	3	—	1	30		1	70	—	—	1	70	—	—
6	Belényes-Ujlak	—	—	—	—	—	—	—	—		12	50	12	50	—	—	—	—
7	Bél-Zerind	—	—	—	—	—	—	—	—		10	70	10	70	—	—	1	57
8	B.-Böszörmény	—	—	—	—	—	—	—	—		92	20	91	10	1	10	—	68
9	Bihar-Zsadány	—	—	—	—	—	—	—	—		70	70	70	70	—	—	—	48
10	Boros-Sebes	—	—	—	—	—	—	—	—		20	—	20	—	—	—	2	—
11	Csermő	—	—	—	—	—	—	—	—		14	30	—	—	14	30	—	58
	f. e. Seprős	1	70	—	—	1	70	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—
12	Erdő-Gyarak	—	—	—	—	—	—	—	—		51	50	51	50	—	—	—	50
13	Erdőhegy	—	—	—	—	—	—	—	—		99	70	65	30	34	40	1	—
14	Fek.-Gyarmat	—	—	—	—	—	—	—	—		43	40	43	40	—	—	—	—
15	Fekete-Tót	—	—	—	—	—	—	—	—		29	80	29	80	—	—	—	10
16	Fenes	19	80	—	—	19	80	—	—		19	20	19	20	—	—	—	42
17	Geszt	—	—	—	—	—	—	—	—		81	50	81	50	—	—	—	50
	f. e. Cséffa	—	—	—	—	—	—	—	—		1	—	—	—	1	—	—	—
18	Gyanta	—	—	—	—	—	—	—	—		31	10	—	—	31	10	1	83
	l. e. Kisháza	6	50	—	—	6	50	—	—		3	30	3	30	—	—	—	—
	l. e. Széplak	2	30	—	—	2	30	—	—		2	30	—	—	2	30	—	—
19	Kis-Pereg	29	75	2	70	2	50	24	55		64	—	52	70	11	30	—	10
	l. e. N.-Pereg	14	20	—	—	12	70	1	50		12	90	—	—	12	90	—	—
20	Komádi	41	80	—	—	41	80	—	—		155	90	155	80	—	—	—	43
	Átvitel	207	35	8	70	171	30	27	35		995	00	870	20	124	90	14	11

Sorszám	I. Egyházközség neve	II. Hátralékok rovata 1. összes hátraléka a f. 1897. év jan. 1-én frt	kr	2. ebből töröltetett frt	kr	3. hátralékából befizetett a f. 1897. évben frt	kr	4. hátraléka maradt a f. 1897. decz. 31-én frt	kr	III. Folyó évi járulékok rovata 1. Melyik osztályba iratkozott	2. járuléka a folyó 1897. évre frt	kr	3. ebből befizetett a f. 1897. évben frt	kr	4. ebből hátralék maradt a f. 1897. év decz. 31-én frt	kr	IV. Perselypénz frt	kr
	Áthozat	207	35	8	70	171	30	27	35		995	00	870	20	124	80	14	11
21	Körösszeg-Apáti	—	—	—	—	—	—	—	—		15	60	13	70	1	90	—	—
22	Köte-Gyán	—	—	—	—	—	—	—	—		57	20	57	20	—	—	—	25
23	Magy.-Homorog	23	30	2	10	6	20	15	—		22	30	—	—	22	30	—	77
24	Ménes-Gyorok	—	—	—	—	—	—	—	—		10	—	10	—	—	—	—	40
25	Mező-Gyán	—	—	—	—	—	—	—	—		58	90	58	90	—	—	—	49
26	Mező-Sass	—	—	—	—	—	—	—	—		70	40	70	40	—	—	—	35
27	Nagy-Harsány	—	—	—	—	—	—	—	—		34	40	34	40	—	—	1	—
28	Nagy-Szalonta	99	30	13	90	85	40	—	—		487	70	394	60	93	10	3	01
29	Nagy-Zerind	—	—	—	—	—	—	—	—		52	30	52	30	—	—	—	54
30	Ó-Arad	—	—	—	—	—	—	—	—		83	40	83	40	—	—	—	95
	f. e. Uj-Arad	—	—	—	—	—	—	—	—		1	60	1	60	—	—	—	—
31	Okány	—	—	—	—	—	—	—	—		81	20	81	20	—	—	—	—
32	Pankota	—	—	—	—	—	—	—	—		18	—	18	—	—	—	—	—
33	Radna-Lippa	—	—	—	—	—	—	—	—		25	70	25	70	—	—	—	30
34	Remete	—	—	—	—	—	—	—	—		16	—	16	—	—	—	—	—
35	Sarkad	—	—	—	—	—	—	—	—		202	10	202	10	—	—	—	44
36	Sark.-Keresztur	34	90	21	30	2	20	11	40		30	80	27	30	3	50	—	20
37	Sonkolyos	—	—	—	—	—	—	—	—		9	40	—	—	9	40	—	—
	l. e. Jánosfalva	—	—	—	—	—	—	—	—		7	60	—	—	7	60	—	—
38	Szakál	—	—	—	—	—	—	—	—		8	30	8	30	—	—	—	30
39	Szemlak	—	—	—	—	—	—	—	—		24	—	24	—	—	—	—	20
40	Szt. Leányfalva	—	—	—	—	—	—	—	—		24	20	24	20	—	—	—	—
41	Tamásda	2	10	2	10	—	—	—	—		15	80	15	20	—	60	—	20
42	Tárkány	24	10	—	—	24	10	—	—		24	10	24	10	—	—	—	20
	l. e. Nyégerfalv.	—	—	—	—	—	—	—	—		5	70	5	70	—	—	—	10
43	Tenke	—	—	—	—	—	—	—	—		63	80	63	80	—	—	1	—
44	Ugra	—	—	—	—	—	—	—	—		53	60	53	60	—	—	—	21
45	Vadász	42	40	—	—	42	40	—	—		42	20	42	20	—	—	1	30
	f. e. Talpas	1	70	—	—	1	70	—	—		1	70	1	70	—	—	—	—
	f. e. Simonyif.	3	40	—	—	3	40	—	—		3	60	3	60	—	—	—	—
	Összesen:	438	55	48	10	336	70	53	75		2546	60	2283	40	263	20	26	32

Az 1897-dik esztendő folyamán

befizettetett :

1. hátralék	336 frt 70 kr.
2. f. évi járulék	2283 „ 40 „
3. perselypénz	26 „ 32 „
összesen	2646 frt 42 kr.

maradt fizetetlen :

1. hátralék	53 frt 75 kr.
2. f. évi járulék	263 „ 20 „
összesen	316 frt 95 kr.

az kétezerhatszáznegyvenhat frt 42 kr, mely is a következő részletekben küldetett fel a magyar földhitelintézethez :

1.	1897.	március	5-én	a	6724	sz.	nyugta	szerint :	164 frt	60 kr,	ennek postai viteldija	— frt 30 kr.
2.	„	junius	28-án	„	14893	„	„	„	26 „	40 „	„ „ „	— „ 10 „
3.	„	novemb.	22-án	.	24798	„	„	„	298 „	40 „	„ „ „	— „ 30 „
4.	„	decz.	1-én	„	25627	„	„	„	422 „	41 „	„ „ „	— „ 50 „
5.	„	„	4-én	„	25806	„	„	„	222 „	31 „	„ „ „	— „ 30 „
6.	„	„	9-én	„	26107	„	„	„	200 „	80 „	„ „ „	— „ 30 „
7.	„	„	13-án	„	26362	„	„	„	453 „	01 „	„ „ „	— „ 50 „
8.	„	„	17-én	„	26732	„	„	„	223 „	40 „	„ „ „	— „ 30 „
9.	„	„	27-én	„	27284	„	„	„	194 „	82 „	„ „ „	— „ 30 „
10.	1898.	január	6-án	„	876	„	„	„	440 „	27 „	„ „ „	— „ 50 „
								Összesen	2646 frt	42 kr.	ennek postai viteldija	3 frt 40 kr.

Ezen számadást, ugy egyes tételeiben, mint főösszegében, okmányaival összehasonlitván, azt helyesen vezetettnek, teljesen fölszereltnek találtuk s mint ilyet jóváhagytuk azon kijelentéssel, hogy Széll Kálmán esperes által előlegezett 3 forint 40 kr. postai viteldij, részére az egyházmegyei pénztárból kiutalványozandó.

Nagy-Szalontán 1898. január 20-án.

Balogh Elek,
Böszörményi Lajos,
e. megyei közalapi biz. tagok.

2-ik számu melléklet.

Bevallási ív,

az országos reform. egyházi közalap 1898· évi járulékairól.

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka a folyó 1898. év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Járuléka a folyó 1898. évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	Ágya	—	—	—	—	63	30
„	l. e. Szintye	—	—	—	—	6	30
2	Ant	—	—	—	—	28	80
3	Arad	—	—	—	—	84	30
„	f. e. Uj-Arad	—	—	—	—	1	60
4	Árpád	—	—	—	—	31	30
5	Bajj	—	—	—	—	16	20
6	Belényes	14	70	5	70	35	20
		1	30				
„	f. e. Vaskóh	1	70	—	—	2	40
7	Belényes-Ujlak	—	—	—	—	12	50
8	Bél-Zerind	—	—	—	—	10	70
9	Berek-Böszörmény	1	10	1	10	91	80
10	Bihar-Zsadány	—	—	—	—	73	10
11	Boros-Sebes	—	—	—	—	18	60
12	Csermő	14	30	—	—	14	50
13	Erdő-Gyarak	—	—	—	—	49	80
14	Erdőhegy	34	40	6	10	97	30
15	Fekete-Gyarmat	—	—	—	—	43	40
16	Fekete-Tót	—	—	—	—	29	60
17	Fenes	—	—	—	—	19	—
18	Geszt	—	—	—	—	88	—
„	f. e. Cséffa	1	—	1	—	—	—
19	Gyanta	31	10	—	—	30	80
„	l. e. Kisháza	—	—	—	—	4	80
„	l. e. Széplak	2	30	—	—	2	60
20	Kis-Pereg	35	85	3	40	58	90
„	l. e. Német-Pereg	14	40	—	—	12	40
21	Komádi	—	—	—	—	159	60
22	Körösszeg-Apáti	1	90	—	—	15	60
23	Kötegyán	—	—	—	—	56	60
24	Magyar-Homorog	37	30	—	—	22	70
	Átvitel:	191	35	31	80	1171	70

Sorszám	Egyházközség neve	Összes hátraléka a folyó 1898. év jan. 1-én		Ebből töröltetett		Járuléka a folyó 1898. évre	
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
	Áthozat:	191	35	17	30	1171	70
25	Ménes-Gyorok	—	—	—	—	10	80
26	Mező-Gyán	—	—	—	—	58	70
27	Mező-Sass	—	—	—	—	70	20
28	Nagy-Harsány	—	—	—	—	34	40
29	Nagy-Szalonta	93	10	12	20	481	80
30	Nagy-Zerind	—	—	—	—	52	30
31	Okány	—	—	—	—	80	60
32	Pankota	—	—	—	—	17	30
33	Radna-Lippa	—	—	—	—	26	30
34	Remete	—	—	—	—	15	70
35	Sarkad	—	—	—	—	201	90
36	Sarkad-Keresztur	14	90	1	70	28	50
37	Sonkolyos	9	40	—	—	9	—
„	l. e. Jánosfalva	7	60	—	—	7	—
38	Szakál	—	—	—	—	8	30
39	Szemlak	—	—	—	—	24	—
40	Szentleányfalva	—	—	—	—	23	70
41	Tamásda	—	60	—	60	15	10
42	Tárkány	—	—	—	—	24	10
„	l. e. Nyégerfalva	—	—	—	—	5	60
43	Tenke	—	—	—	—	63	80
44	Ugra	—	—	—	—	55	10
45	Vadász	—	—	—	—	40	60
„	f. e. Simonyifalva	—	—	—	—	3	60
„	f. e. Talpa	—	—	—	—	1	60
	Összesen:	316	95	31	80	2541	70

És igy az 1898. év folyamán fizetendő hátrálék ... 316 frt 95 kr
melyből töröltetvén ... ... 31 „ 80 „
marad hátrálék: 285 frt 15 kr.

f. évi járulék: 2541 „ 70 „

tehát fizetendő összesen: 2826 frt 85 kr.

12. Beterjesztetett a nagyváradi internátus igazgató bizottsága 1897 szept. 8-án tartott ülése jegyzőkönyvének 22. száma, mely szerint a lemondás folytán megüresedett igazgatónői állás Gyarmathy Kamilla polgári iskolai okleveles tanitónővel töltetett be.

Ezzel kapcsolatban olvastatott az internátus igazgató bizottságának évi jelentése, valamint a „gyüjtő pénztár" 1897 február 1—1898 január 31-ig terjedő időről szóló megvizsgált s helyben hagyott számadása, a mint következik:

„Nagytiszteletü s Tekintetes Egyházmegyei Közgyülés!

A nagyváradi ev. ref leányinternátus szellemi és anyagi életére vonatkozó első jelentésünket, a melynek megtételére az ideiglenes szervezeti szabályzat 8. §-a, bennünket elkötelez, — mindenek előtt azon ismeretes tény megérintésével kezdjük el, hogy a N.-Váradon nőnevelő intézet ügyében évek során át lankadatlan kitartással működő Végrehajtó Bizottság a közelebbről érdekelt egyházmegyéktől nyert felhatalmazás alapján minden irányu intézkedését idejében megtette arra nézve, hogy a czélbavett intézmény egyik alkatrésze: az internátus az 1897—98-ik tanévvel életbe léptethető legyen. Bár a válságos közgazdasági viszonyok nem biztatták is valami kecsegtető kilátással: mindazáltal részint az erkölcsi felelősség érzete, részint annak tudata folytán, hogy az ügy érdekében már eddig is oly kiváló anyagi áldozatot hozott egyházker. és egyházmegy. hatóságok, valamint gyülekezeteink joggal megkövetelhetik, hogy az internátusnak teljesen elkészült hajléka rendeltetésének minél előbb átadassék — az égető közszükség követelménye alól kitérni nem akart.

A további ügyvezetésre elhivott ig. Bizottság a megnyitás első évéhez vérmes reményt egyáltalán nem fűzött. Tisztán állott ugyanis előtte, hogy uj intézetünknek szintén küzdeni kell a kezdet nehézségeivel s a nagyközönségnek természetes bizalmatlanságát egyszerre megszüntetni nem lehet. Éppen azért meglehetősen minimumra szállitotta le azt a létszámot, melylyel az intézetet megnyithatni remélte. Arra azonban még sem volt egészen elkészülve, hogy a lehető széles körben eszközölt pályázati határidő lejártáig csak 10, az utólagos fölvétellel pedig 13 növendék jelentkezzék.

Részint ez a körülmény, részint az a biztos kilátás, hogy az előzetes költségelőirányzat a szűktermés okozta drágaság miatt még abban az esetben is emelendő, ha a 16 létszám eléretett: némi lehangoltságot idéztek elő. De bizalommal lévén az isteni gondviselés iránt; támaszkodván továbbá ugy a főtiszteletü egyházkerület, mint a közelebbről érdekelt egyházmegyék és egyesek lankadatlan áldozatkészségére; remélvén végül még azt is, hogy a tanév elején még ujabb felvételi jelentkezések előfordulhatnak: az igazg. bizottság, ha nem is aggály nélkül, — az internátusnak az 1897-ik évi szept. 4 én leendő megnyi-

tását elhatározta, 18 folyamodó közül Herczegh Kamilla pozsonyi állami tanitóképző intézeti bentlakó segédtanitónőt igazgató-nőül megválasztván

Az a körülmény azonban, hogy a megválasztott igazgatónő a megnyitást megelőzőleg alig pár nappal jelentette be visszalépését: igen könnyen a legkellemetlenebb helyzetet idézhette volna elő. Az idő rövidsége miatt ujabb választásra, valamint a fölvett növendékek bejövetelét illetőleg későbbi határidő kitűzésére gondolni már nem lehetett. Az innen keletkezhető bajt az igazgató biz. elnöksége akként háritotta el, hogy helyettes igazgatónő gyanánt Szemes Mária nagyváradi lakos okleveles tanitónőt alkalmazta, a ki édes anyjával, tek. Szemes Imréné urnővel szept. hó 24-ig elismerésre méltó odaadással, minden dijazás nélkül teljesitette az igazgatónő nehéz és sokoldalu teendőit.

Az 1897. évi szept. 8-án tartott választás alkalmával a lemondás folytán megüresedett igazgatónői állás Gyarmati Kamilla kitünő polg. isk. oklevéllel biró tanitónővel töltetett be, a ki állomását még ugyan e hó 24-én elfoglalván, azóta kifogástalan körültekintéssel és szakértelemmel vezeti intézetünknek szellemi és anyagi ügyeit Gyöngéd bánásmódja és modora látható eredményekben tündöklik vissza növendékeinken a kiknek tanulásban való előmenetelük nemcsak az igazgatónő havi jelentéseiből kitünőleg, hanem az isk. tanárkar véleménye szerint is fokozatosan fejlődő; s ugy intézeti, mint iskolai maguk viselete teljesen kifogástalan, sőt példányszerü. A vallás-erkölcsi gondozás pedig egészen megfelel annak az intentiónak, a mely az intézet létesitésének egyik alaprugóját képezte.

Azon elvből kifolyólag, hogy „csak ép testben lakhatik ép lélek“, az igazgató biz. a szellemi képzés mellett különös sulyt fektetett s gondot kivánt forditani a testi nevelésre is. Alkalmas időben nemcsak a napi sétákat és a szabadban való tartózkodást rendelte el, hanem a téli időt, a test edző korcsolyázásra is felhasználtatta Sőt a mennyiben az intézet anyagi ereje engedte, a zeneoktatásból a zongora tanulásra módot és alkalmat nyujtott az által, hogy az intézet költségén egy zongorát szerzett be. Ezenkivül bent az intézetben a tánczoktatást is lehetővé tette.

Intézetünkben az egészségi állapot a kisebb és könnyebb lefolyásu betegedési esetektől eltekintve, ez ideig elég jónak mondható. Járványos természetü, vagy sulyosabb baj nem fordult elő. Két növendék egy-egy hónapig inkább csak azért volt távol az intézettől, hogy családi ápolásban részesüljön.

Mindezek fölsorolásával csak annyit kivánunk jelezni, hogy növendékeinkkel szemben lehetőleg mindent megadni törekszünk, a mit hasonló intézetek nyujtani képesek. Hogy hiányok egyben és másban előfordulnak s hogy nevelési rendszerünk nem a tökély mintaképe: azt magunk érezzük és tudjuk legjobban. De azt elfogulatlanul állithatjuk,

hogy az adott viszonyok között a lehetőség határain belül mindazt érvényesiteni igyekszünk, a mi a gondozásunkra bizott intézetet nemes czéljainak megközelitésére vezetheti

Áttérve ezek után az intézet anyagi életére, habár az első évi háztartás lezárt számadatai ezuttal még nem állanak rendelkezésünkre, annyit azonban teljes őszinteséggel már most konstatálnunk kell, hogy a növendékek járulékai költségelőirányzatunkat a legkörültekintőbb takarékosság mellett sem fogják fedezni. A 13 növendék közül ugyanis hat 200 frt évi ellátási dijat fizet, még pedig egy ezt is ugy, hogy dijának 3-ad részét, azaz 50 frtot az igazg. bizottság tagjai vállalták magukra. Az e czimen számitandó 2250 frt és minden egyes növendéktől butorhasználat és orvosi tiszteletdijra beszedett 91 frt, vagyis 2341 frt bevétellel szemben 830 frt személyi, 2250 frt dologi, s igy összesen 3100 frt kiadás áll, mihez képezst a hiány 7—800 frt között váltakozhat Igaz ugyan, hogy ez az összeg az egyházkerülettől nyert 1000 frt és a nagyszalontai egyhm. 170 frt segélyében kellő fedezetre talál; de figyelembe véve az épületbe fektetett 30000 frtnak reáliter vissza nem térülő kamatját, ugyan sulyosnak tünteti föl az áldozatot, melyet a nemes czél érdekében meghozni kénytelenek vagyunk.

De hogy ezen abnormis állapot, a melynek az első évben még mentő körülményei lehetnek, a mint vannak is, — a további fejlődésre szánt anyagi erőt le ne kösse, sőt a jelentékeny egyh. ker segély meg nem nyerése esetén az intézetet léte alapjában meg ne támadja: hangsulyozottan kell kérnünk a lelkész és tanitó urakat különösebben, hogy internátusunkat a mely jelen alakjában is nemcsak az égető közszükségen segit, de hivatását minegyik irányban elismerésre méltóan teljesiti, — saját hatáskörükben hathatósan és melegen ajánlani buzgólkodjanak

E jelentésünk kapcsán ·/. alatt zárva tiszteletteljesen beterjesztjük továbbá az intézet „gyüjtő pénztárá"nak a f. évi február 7-én megvizsgált s helyben hagyott mult évi számadását. Azon oknál fogva azonban, hogy vállalkozó épitészszel bizonyos csekély differenczia miatt a végleges leszámolás ez ideig nem ejtetett meg, bár kilátásunk van arra, hogy ez a lebonyolitás minden per nélkül rövid időn megtörténik, valamint, hogy közegészségügyi szempontból némi pótmunka végrehajtása kivántatik, a melyre nézve a tárgyalás épen folyamatban van: a gyüjtő pénztár helyzetét határozott számokban ez idő szerint föltüntetni nem tudjuk. De azt jelenthetjük, hogy a jelenlegi pénztári állapot az egyh. ker. 10000 frt épitési segélyből még nem folyósitott 3000 frttal és követelésben lévő évjáradékokkal együtt nemcsak az épitési szerződésben elvállalt, de az épités körül fölmerült kiadásokat és terheket fedezni képes lesz, hanem ezen felül még némi maradvány is remélhető.

Ezen jelentés keretében igaz örömmel emlékezünk meg arról is, hogy az alapitványok gyüjtésére nézve az első kezdeményezés a bihari

egyhm. gondnoka által immár megtétetett, ki az egyhm. részéről mult évi jubileuma alkalmából rendelkezésére bocsátott összeget saját adományával is növelve az internátusnak alapitványként felajánlotta. Ez összeg más nemes lelkű adományozók által is gyarapitva, ma készpénzben és ajánlatban 1075 frtot képvisel s „Ritoók“ alapitvány czimen az intézet egyéb jövedelmeitől elkülönitetten takarékpénztárilag kezeltetik. Vajha adná az isteni gondviselés, hogy ez alapitvány nagy fontosságu rendeltetésének minél rövidebb idő alatt átadható volna !

Nagytiszteletü s Tekintetes Egyhm. Közgyülés !

Hosszura nyult jelentésünket nem zárhatjuk be annak hangsulyozása nélkül, hogy intézetünk körül még folyvást több irányu nagy kötelességek és föladatok megoldása várakozik reánk. A madár fél szárnyon soha sem száll föl az ég magas régiójába; mindkét szárnyát használnia kell, hogy repülése biztos és emelkedő legyen. Igy intézetünk jelen alakjában csak a momentán szükségérzeten segit; hivatása magaslatát azonban csak ugy érheti el, ha vállvetett erővel oda emeljük, a hol nemes ámbicióval helyet jelöltünk ki számára Ha a rege szerint Antaeus további sikeres küzdelmében uj erőt az anyaföldtől nyert, akként mi is ujra és ujra hittestvéreink áldozatkész szivéhez apellálunk, a mely évszázadok óta egyházunk minden nagy alkotásánál a kimerithetetlen erőforrást képezte. Hiszszük, hogy ehhez fűzött reménységünk nem szégyenül meg s egyházunk azon vitális ügyének, a melyet képviselni szerencsések vagyunk, folyton uj Maecenásokat támaszt e lángoló hitszeretet.

Jelentésünk tudomásul vételét kérve vagyunk

Nagy-Váradon, 1898. évi márczius hó 31.

A nagytiszt. s tekintetes Egyházmegyei Közgyülésnek

alázatos szolgái :

Ritoók Zsigmond

igazg. bizottsági elnök.

Sulyok István

ig. biz. jegyző.“

A nagyváradi ev. ref. leányinternátus „gyűjtő pénz-

Tételszám	Megnevezés	frt	kr	frt	kr
	I. Bevétel:				
I	Pénztári maradvány 1897. febr. 1.			836	06
II	1893-iki egyszersmind. ajánlatból befizetés			3012	50
III	1893-iki évjáradékos ajánlatból befizetés:				
	a) nagyszalontai egyházmegyéből	154	00		
	b) bihari egyházmegyéből	297	00		
	c) földesi egyháztól	5	00	456	00
IV	Be nem fizetett ajánlatok után kamat			50	00
V	Értékpapir-szelvény beváltásból			32	90
VI	Egyházker. 10.000 frt építési segélyből	6000	00		
	„ évi fentartási segélyből	1000	00	7000	00
VII	Érmelléki egyházmegye ujabb 500 frt adományátörlesztés			50	00
VIII	1897. év folyamán ujabb adományok,				
	a) általános szükségletre	326	94		
	b) internátus felszerelésére	729	52		
	c) internátus háztartására	170	00	1226	46
IX	Bihari egyházmegyében, s Nagyváradon elhelyezett ujabb gyüjtés			293	85
				12957	77

Az 1898. évi február hó 8-án foganatositott vizsgálat alkalmával és teljesen rendben levőnek találtatván, — számadóknak a

Ritoók Zsigmond,
ig. bizotts. elnök.

tár"-ának számadása 1897. febr. 1—1898. jan. 31-ről.

Tételszám	Megnevezés	frt	kr	frt	kr
	II. Kiadás:				
I	Moldován László n.-létai lakosnak visszafizetés			10	50
II	Nyomtatványok, bélyegek, pályázati hirdetés, levelezés			121	48
III	Az internátus fölszerelésére			1547	77
IV	Az internátus részére tűzifa			176	71
V	Guttmann József épitésznek			9000	00
VI	Takarékpénztári betét 1897 decz. 31-iki kamattal:				
	a) nagyváradi takarékpénztár XXVIII. 239. sz.	600	00		
	b) „ „ „ 240. sz.	90	00		
	c) Gazdasági és iparbank IV. k. 762. sz.	9	80		
	d) „ „ „ „ „ 775. sz.	30	26		
	e) „ „ „ „ „ 294. sz.	25	92		
	f) „ „ „ „ „ 245/1091. sz.	1334	92		
	g) „ „ „ III. „ 749. sz.	1	47		
	h) „ „ „ II/IV. k. 650/1178. sz.	1	40		
	i) „ „ „ I. k. 741. sz.	1	95	2095	72
VII	Pénztári maradvány			5	59
				12957	77

a fenti számadás minden egyes tételében kellően okmányoltnak szokásos óvás mellett a fölmentvény megadatni javasoltatik.

Sulyok István,
ig. biz. jegyző.

Az igazgatónő megválasztása az internátus szervezeti szabályzatának 6-ik §-a alapján megerősittetik.

Egyházmegyénk közgyűlése az igazgató bizottság beterjesztett jelentéséből örömmel győződött meg a felől, hogy a nagyváradi leánynevelő internátus sorsa gondos kezekbe van lntéve Az igazgató-bizottság további működéséhez Isten áldásának segitségét kivánja; jelentését, valamint gyüjtő pénztárának beterjesztett számadását tudomásul véve, egész terjedelmében jegyzőkönyvébe veszi, fölhiván arra a lelkészek, tanitók a, buzgó áldozatképes és kész egyháztagoknak érdeklődő figyelmét. Szivére köti kiváltképen az egyházak lelkészeinek és tanitóinak, hogy e kiválóan fontos és nemes czélú intézetünk hasznát élvezni s áldásaiban részesülni saját érdekükben buzgólkodjanak.

Ugyanakkor elrendeli, hogy a jelentés minden egyház presbyteri gyülésén ismertetve legyen, s alkalom nyujtassék mindenütt arra, hogy e közszükséget pótló s rendeltetésének megfelelő intézetünk részére adományok vagy alapitványok tétethessenek, hogy az kibontakozva a kezdet nehézségeiből, kivánt fejlődést nyerjen és virágozzék.

13. Olvastatott esperesnek következő inditványa az egyházi adózás ügyében :

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés !

A magyarországi egyetemes ev. ref. konvent f é. márczius havában tartott ülésén, — mint ez már köztudomású, — az egyházi adózás ügyében, egy kiváló fontosságú és mélyreható intézkedést tett;

nevezetesen felszólitotta az egyházkerületeket s általuk az egyházmegyéket :

a) hassanak oda, hogy ott, ahol ez eddig nem történt, az egyházi törvény 246, 247. §-aiban megjelölt módon, rendeztessék az egyházi adó, hogy igy a teher igazságosabban oszoljék meg;

b) a hozzájok megküldött „Kérdő pontok“ betöltésével, hiteles kimutatást készittessenek az egyházközség tagjai által teljesitett egyházi adóról; — hogy ezek alapján a konvent megtehesse mindazt, mit egyházunk, saját kebelében megtehetőnek tart, az egyházi terhek könnyitésére, úgy a közalap segélyének felhasználásával, mint ennek elégtelensége esetén, az állam segélyének igénybevételével is.

Miért is inditványozom, hogy ezen konventi intézkedés foganatositására nézve, egyházmegyénk közgyűlése, már most minden lehetőt tegyen meg, — és pedig :

1. a f. é. törvényszerű egyházlátogatást teljesitő küldöttség által hivja fel az egyházközségeket, hogy — amennyiben még nem tették — saját érdekökben, az egyházi törvény 246 és 247. §-ai értelmében, osztályos adó behozatalával rendezzék az egyházi adót, a helyi viszonyok tekintetbevételével, hogy igy az egyházi teher igazságosabban oszoljék meg;

2. bizza meg esperest, hogy a hozzá megküldendő „Kérdő pontokat", tájékoztató útasitás mellett azzal küldje meg az egyes egyházakhoz, hogy az 1897. évről szóló szükséges hiteles adatokat, haladéktalanul szerezzék be s az egyházlátogató küldöttség által hitelesitve, annak jelenlétében vezessék be, a „Kérdő pontok" felelete képen.

Tiszteletem kifejezésével vagyok

Nagy-Szalontán, 1898 april 12.

Széll Kálmán,
ev. ref. esperes.

E nagy horderejű inditványt egyházmegyénk közgyűlése teljesen magáévá teszi, elfogadja s az abban foglalt javaslatokat (1. 2. pont) határozati erőre emeli, fölkérvén esperest azoknak foganatositására.

Egyúttal fölhivja rá a lelkészek s egyházi előljárók figyelmét, elvárván ezektől, hogy a szabályszerű egyházlátogatást teljesitő küldöttség kezeihez a kivánt adatokat a legszigorúbb pontossággal fogják beszolgáltatni.

14. Esperes a folyó évi rendes államsegély kiosztása tárgyában a következő inditványt terjeszti be :

„Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés! A tiszántúli ev. ref. egyházkerület útján egyházmegyénk részére juttatni szokott rendes államsegély évenkint 983 frt, melyből 603 frt az egyházmegyei lelkészi gyámintézet javára szokott fordittatni, 380 frt pedig egyházmegyénk legcsekélyebb javadalmazású lelkészei és tanitói között szokott kiosztatni.

Mivel azonban egyházmegyénknek ezen rendes államsegélyből segélyezett lelkészei, a folyó évben, a csekélyebb javadalmazású lelkészek segélésére adott u. n. fölemelt államsegélyből már jelentékeny államsegélyben részesültek, nevezetesen az egyetemes konvent e czimen a ménes-gyoroki lelkésznek: 100 frtot, a fekete-tóii lelkésznek 100 frtot, a csermői lelkésznek 100 frtot, a sonkolyosi lelkésznek 70 frtot, a boros-sebesi lelkésznek 80 frtot, a bélzeréndi lelkésznek 80 frtot, a remetei lelkésznek 80 frtot szavazott meg, — és mert ezen lelkészek közül többen csekély javadalmuk segélyezésére a közalaptól évjáradékot is kapnak, igy például a sonkolyosi 70 frtot, a ménes-gyoroki 70 frtot, a fekete-tóti 49, a szakáli 35, a bélzerindi 21 frtot :

mindezek alapján inditványozom, hogy a folyó évben a 380 frtot tevő rendes államsegély, az eddigi gyakorlattól eltérőleg, ne a fentebb

emlitett, már jelentékeny segélyben részesült lelkészeknek adassék, hanem abból

100 frt a ménes-gyoroki szegény egyháznak, mely tőkesegélyért folyamodott, de abban nem részesült, adóságtörlesztésre,

100 frt a boros-sebesi egyháznak, melynek szegény tagjai az állami egyenes adó 40%-ának megfelelő egyházi adót fizetnek, önfentartásra,

50 frt a belényesi lelkésznek vallástanitásért,

50 frt a belényes-ujlaki lelkésznek, tekintettel igen népes családjára és szenvedett káraira,

40 frt a nyégerfalvai,

40 frt a széplaki tanitónak adassék segélyül. És ezen segélynek ilyen arányban leendő kiosztásával a rendes államsegély kiosztásával megbizott küldöttség bizassék meg.

Tiszteletem kifejezésével vagyok N.-Szalontán, 1898 ápril 5-én. *Széll Kálmán*, ev. ref. esperes."

Esperes ezen inditványát egyhangúlag magáévá teszi s elfogadja egyházmegyénk közgyűlése, s ennek értelmében :

1. a ménes-gyoroki egyháznak, adósságtörlesztésre, 100 frtot,

2. a b.-sebesi egyháznak, önfentartásra, 100 frtot,

3. a belényesi lelkésznek, vallástanitásért, 50 frtot,

4. a belényes-ujlaki lelkésznek 50 frtot,

5. a nyégerfalvai tanitónak 40 frtot,

6. a széplaki tanitónak 40 frtot szavaz meg a f évi államsegélyből s ezen végzésének foganatositásával a rendes államsegély kiosztásával megbizott küldöttséget bizza meg.

15. Olvastatott a nagy-szalontai ev. ref. egyházmegye 1898 ápril 13-án tartott tanügyi bizottsági ülésének az egyházmegyei gyűlésre beterjesztett következő jelentése :

Nagytiszteleti egyházmegyei Közgyűlés !

Nagyon sajnálom, hogy a mikor elfoglalom az egyházmegyei tanügyi bizottság jegyzői tisztét, mindjárt legelső alkalommal nem nyujthatok egyházmegyénk népiskoláinak állapotáról az egészet feltüntető, teljes, hű képet; nem tehetem pedig ezt azért, mert — részint egyik körlátogató lelkésztársunk betegsége miatt, részint többféle, kisebb-nagyobb mértékben fellépett járvány miatt — néhány iskola vagy egészen kimaradt a látogatás alól, vagy pedig helyesen elbirálható nem volt.

A beküldött jelentő-ívek alapján egyházmegyénk népiskoláinak állapotát az 1897/8-ik iskolai év első feléről következőkben van szerencsém feltüntetni :

Az egyházmegyei körlátogatók a hét iskolakörben meglátogattak 37 anyaegyházban, 2 leány- s 2 fiókegyházban összesen 91 iskolát, melyek közül 3 állami, hol a vallás- és énektanitás vétetik számon, 2 uradalom által fentartott, de az egyházmegye hatósága alá helyezett iskola, 86 pedig az ev. ref. egyház által fentartott iskola; mindezek közül 35 fi-, 33 leány- és 23 vegyes iskola; a tanitványok száma 7289; ugy, hogy e növedékseregből átlag minden tanitóra esnék 80 tanitvány; a törvényes létszámnál több növendék van 41 iskolában; 120 növendéknél több van 6 iskolában, ezek a nagy-szalontai fiiskola III. osztálya (130 növendékkel); a b.-ujlaki vegyes (129); bajji vegyes (127); erdőgyaraki vegyes (125); gyantai fiiskola (123); ugrai leányiskola (122); mind osztatlan népiskolák. — A körlátogatás elmaradt 6 felekezeti iskolában.

Az iskolatermek közegészségi viszonyait tekintve: nem elég tágas 8 tanterem, nem elég világos 4, zsúfolt 14, ürszék csak egy iskolánál hiányzik.

Az iskolák felszerelését tekintve: iskolai anyakönyv, felvételi- s mulasztási napló, vagy mind, vagy egyik-másik hiányzik 7 iskolánál, vezérkönyvek 2 iskolánál. — Mindenütt az egyházkerület által kiadott tankönyvek használtatnak; tankönyvekkel hiányosan vannak ellátva 5 iskola növendékei. Taneszközök hiányzanak, elavultak vagy csak részben vannak meg 12 iskolánál.

Az iskolák szellemi életét tekintve: vagy nem, vagy csak részben tartja meg a tantervet 5 tanitó; nem helyes tanitási módszert alkalmaz 3 tanitó. — Nagymérvü az igazolatlan mulasztás 9 iskolánál; a többieknél a mulasztás vagy járvány által igazolt, vagy csekélyebb mérvü; a mulasztások apasztására a törvény kivánta eljárást nem alkalmazza a községi előljáróság 6 helyen. — Járványos betegség, és pedig: vörheny, váltóláz, mocsárláz, hurut akadályozta a tanitást hol több, hol kevesebb ideig 15 helyen; a többi iskolánál az általános egészségi állapot kielégitő.

Ismétlő iskola van a meglátogatott egyházak közől 26-ban, nincs 8-ban (u. m.: Tárkány, Nyégerfalva, Fenes, Széplak, N.-Zerind, Ágya, B.-Zerind, K.-Pereg). Az ismétlő iskolák heti óra száma 2—6 között váltakozik; a tanitás 2 egyházban egész éven át tart, 24-ben pedig csak a mezei munka szünetelésekor, a téli időszakon keresztül.

Azon iskolák, melyek ellen a körlátogatók jelentékenyebb kifogást nem tettek, a melyek tehát — a tulnépességet leszámitva — a törvényes kellékeknek megfelelnek s a tanitásban jó eredményt tüntetnek fel — a mennyiben alább felemlitve nincsenek — a következők: a nagy-szalontai, sarkadi, k.-gyáni, okányi, b.-zsadányi, ugrai, geszti, n.-harsányi, gyantépusztai, ágyai, erdőhegyi, f.-gyarmati, n.-zerindi, tamásdai, anti, k.-apátii, szakáli, komádii, b.-böszörményi, m.-sassi, belényesi, e.-gyaraki, csegőd-pusztai, bajji, b.-zerindi, vadászi, tenkei, árpádi, m.-gyoroki.

A fentebb csak szám szerint összegezve emlitett hiányok és kifogásolható esetek következő helyeken fordulnak elő:

I. Az aradi körben:

K.-Peregen a leányiskola tanterme nem kellően világos, a vezérkönyvek mind hiányzanak, a taneszközök részben elavultak; a vegyes iskolánál a mulasztás nagymérvü

Szt.-Leányfalván a tanitás elhanyagoltatik s igy a tanitás eredményében hanyatlás jelentkezik.

A körlátogató — betegsége miatt — B.-Sebes, Pankota, Szemlak, N.-Pereg, Csermő iskoláit nem látogathatta meg.

II. Az árpádi körben:

A bujji, e.-gyaraki, tenkei osztatlan vegyes iskolák túlnépesek, a növendékek létszáma 116—125 közt áll.

E körben Miklóssy Béla e gyaraki lelkész helyett Boross Gábor árpádi lelkész teljesitette ez alkalommal a körlátogatást.

III. A belényesi körben:

Gyantán mind a fiu- mind a leányiskola túlzsúfolt, taneszközökkel hiányosan van ellátva, különben az iskola államositására az egyházközség már lépéseket tett; elismerést érdemel az egyház ifju lelkésze, ki a tanitó nélkül maradt leányiskolát dicséretes eredménynyel tanitotta.

B.-Ujtak osztatlan vegyes iskolája egyike a legnépesebbeknek; a tanterem az egészségtan kivánalmainak nem felel meg; szük, sötét, egészségtelen; különben ezen egyházközség az előkészitő lépéseket megtette az állami iskola felállitására.

Tárkányban se a fiu-, se a leányiskola nem felel meg a törvényes kivánalmaknak; kivált a leányiskola nagyon szük; taneszközökkel mindkettő hiányosan van ellátva; ismétlő iskola nincs.

Fenesen a finövendékek tankönyvekkel kellően ellátva nincsenek, a mulasztás tetemes — Az uj iskola még most hiányosan van felszelve, ürszéke nincs.

Sonkolyos, Jánosfalva és Remete állami iskoláiban a vallás- és énektanitás kellő sikerrel történik

E kör iskoláiban váltóláz, mocsárláz, hurút lépett fel szórványosan és gátolta a tanitást.

IV. A berek-böszörményi körben:

M.-Sasson a tanitók csak részben tartják meg a tantervet.

B.-Böszörmény mindkét fiúiskolája zsúfolt, kisebb leányiskolajában

a tanitó változások s a tanitás későn kezdése miatt a mult évinél kevesebb siker tapasztalható.

Komádiban a belső leányiskola zsufolt, a külső leányiskola s belső fiuiskola tanterme nem elég világos; iskolai anyakönyvek nincsenek; a belső fiuiskolában tetemes a mulasztás, talán ez is egyik oka annak, hogy a tanitás, — kivált az olvasásban és földrajzban — csekély eredményü.

K.-Apáti vegyes iskola tanterme zsúfolt, a tanitás azonban kellő sikerü.

V. Az erdő-hegyi körben:

Anton a tanterem szük és zsúfolt; különben uj tanfolyam felállitása folyamatban van.

Tamásdán az iskola tanszerekkel hiányosan van ellátva

N.-Zerinden, Ágyán ismétlő iskola nincs

VI. A geszti körben:

S.-Kereszturon az iskola taneszközökkel, a növendékek tankönyekkel hiányosan vannak ellátva; a mulasztás tetemes; a tankötelesek egy része november vége felé megy iskolába.

B.-Zsadányban a fiuiskola helyisége nem kellően világos, barátságtalan, padolatlan, tantermének átalakitása ez évre van czélba véve, a tanitás eredménye a vörheny járvány miatt nem volt megitélhető.

A geszti leányiskolánál a multhoz képest haladás tapasztalható

E kör iskoláiban kisebb-nagyobb mértékben a vörheny lépett fel s gátolta a tanitást.

VII. A nagy-szalontai körben:

N.-Szalonta, Sarkad, K.-Gyán iskolái rendben vannak.

E jelentés alapján egyházmegyei tanügyi bizottságunk a következő intézkedések megtételét tartja szükségesnek:

Egyházmegyei közgyülésünk felhivja és utasitja az illető presbyteriumot, hogy:

K.-Peregen a leányiskolának világosabbá tételéről, a vezérkönyvek beszerzéséről, a taneszközök pótlásáról gondoskodjék,

Szt.-Leányfalván a tanitás szorgalmas folytatására jövőben felügyeljen

Bajjon — mivel ott iskolaalap is van — egy uj tanterem és segédtanitóság állitásáról, esetleg államsegély igénybevételével is gondoskodjék.

Tárkányban a hiányzó taneszközöket szerezze be.

Fenesen az uj iskola kellő felszereléséről, a növendékeknek mindjárt az isk. év kezdetén tankönyvekkel leendő ellátásáról gondoskodjék.

M.-Sasson a tantervnek a tanitók által megtartását szorgalmazza.

B.-Bisztrényben mindkét fiuiskolának czélszerü átalakitásáról gondoskodjék.

Komádiban a felső leányiskola kibővitéséről a külső leány- s belső fiuiskola világosabbá tételéről gondoskodjék; iskolai anyakönyveket mulhatatlanul szerezzen be.

Tamásdán a hiányzó taneszközök beszerzéséről gondoskodjék.

S.-Kereszturon az iskolának taneszközökkel, a növendékeknek tankönyvekkel való ellátásáról, továbbá a tanköteleseknek az iskolai év kezdetén való felhivatásáról gondoskodni és intézkedni tartsa állásából folyó elmulaszthatatlan kötelességének.

B.-Zsadányban a fiuiskolának tervbe vett átalakitását a jövő iskolai év kezdetére valósitsa meg.

S.-Keresztur, K.-Pereg, Szt.-Leányfalva, Fenes, Árpád, Komádi egyházközségek presbyteriumait felhívja egyházmegyénk közgyűlése, hogy a nagymérvü iskolai mulasztások megszüntetése czéljából a legerélyesebben szólitsák fel az illető községi előljáróságot, hogy az ide vonatkozó törvényeket a mulasztók szüleivel szemben a legszigorubban érvényesitsék.

Tárkány, Nyégerfalva, Fenes, Széplak, N.-Zerind, Ágya, B.-Zerind, K.-Pereg presbyteriumait utasitja egyházmegyénk közgyűlése, hogy amit mind eddig elmulasztottak, ismétlő iskolák felállitásáról gondoskodjanak, s az azokban való tanitást az illető tanitóknak tegyék szigoru kötelességükké.

A mi végül a körlátogatók eljárását s a jelentő-ivek betöltését illeti, nagyon kivánatos, hogy a jelentő-ivek minden egyes rovatai teljes pontossággal töltessenek be: az ismétlő iskolák czime alatt jelezzék, hogy miben áll az ismétlő iskolázás, mi annak a tananyaga körülbelől; legfőképpen pedig annak megfigyelésére és feltüntetésére helyezzenek kiváló sulyt, hogy az egyházmegyei közgyűlésnek az egyes iskolákra, presbyteriumokra s tanitókra vonatkozó végzései kellően végrehajtattak-e, vagy csak papiron maradtak?

Ime, Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyűlés! ezekben van szerencsém feltüntetni egyházmegyei tanügyünk jelen állapotát. A mai helyzetnek helyes mérlegelése azon meggyőződést kelti, hogy a múlttal

szemben mindenesetre van haladás, a mely az iskolák közegészségi viszonyainak javulásában, felszerelésének gyarapodásában — s a tanitás jó eredményében nyilvánul. — Hogy hiányok vannak és lesznek, az természetes, mert az idő halad, s a haladó kor ujabb és ujabb kivánalmakkal lép fel az iskolákkal szemben is, de más oldalról a mi sok anyagi gondokkal küzdő egyházaink is igyekeznek tőlük kitelhetőleg mindent megtenni, hogy iskoláink legyenek azok, a miknek lenniök kell, t. i. ev. ref. egyházunknak szeretve ápolt, féltő gonddal őrzött veteményes kertjei.

A tanügyi bizottság e jelentését egyházmegyei közgyülésünk teljes egészében tudomául veszi, a benne foglalt javaslatokat nemcsak helyben hagyja, hanem azoknak pontos végrehajtására felhivja és utasitja a jelzett presbyteriumokat; magát a jelentést pedig egész terjedelmében jegyzőkönyvbe igtatni s kinyomatni rendeli.

16. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság f. évi április 13-án tartott ülése jegyzőkönyvének 2. száma, mely szerint „a tanügyi bizottság az árpádi körben Boross Gábor árpádi lelkésznek körlátogatóul leendő megválasztását ajánlja az e megyei gyülésnek.“

Egyházmegyei közgyülésünk a tanügyi bizottság javaslatát helybenhagyja s az árpádi kör egyik iskolalátogatójául Boross Gábor árpádi lelkészt választja meg.

17. Olvastatott a missziói bizottság következő jelentése:

„Nagytiszteletü egyházmegyei közgyülés!

A missziói működéssel megbizott lelkészek jelentései, utazási naplói és számadásai alapján az 1897-ik évre vonatkozó jelentésünket van szerencsénk a következőkben előterjeszteni:

I.

Az erdőhegyi missziói körben Csiha Márton erdőhegyi lelkész a gondozása alá beosztott hiveket 14 szórványban, — egy-egy helyen 1—4 izben megfordulva — meglátogatta 39 izben.

Vallásos beszélgetést tartott 13-szor; biblia olvasást 20-szor; bibliamagyarázatot 19-szer; visszás házasokat békéltetett 2-szer.

Népesség tekintetében 15 szórványban kimutat 301 fi, 297 nő, összesen 598 lelket; mely összegben az Erdőhegy tőszomszédságában fekvő Kis Jenő 161 fi, 173 nő, összesen 334 lélekkel szerepel.

Utazási naplója rendben van, mely szerint számadása következő:

A) *Bevétel:*

1895 évi missziói segély	150 frt — kr.

B) *Kiadás*:

Fuvarköltség		43 frt 50 kr.
Napidij		76 frt — kr.
Koszt		30 frt — kr.
	Összesen:	149 frt 50 kr.
	Maradvány:	— frt 50 kr.
	Összesen:	150 frt — kr.

II.

A boros-sebesi missziói körben Szabó József boros-sebesi lelkész a gondozása alá beosztott szórványokban predikált 17-szer; esketett 1-szer; keresztelt 4-szer; temetett 14-szer; urvacsorát osztott 3-szor.

Kiosztott 1 zsoltárt, 1 vallástant és 15 vallásos iratot, összesen 1 frt 36 kr értékben.

A lelkek számát nem mutatja ki.

Utazási naplója számadását a következőkben tünteti ki:

A) *Bevétel*:

1897. évi missziói segély	300 frt — kr.

B) *Kiadás*:

Fuvardij és koszt		248 frt — kr.
Napidij		52 frt — kr.
	Összesen:	300 frt — kr.

III.

A radna-lippai körben Fogarassy Bálint radna-lippai körlelkész az 1897-ik évben is minden hatalmában álló eszközt felhasznált arra, hogy a gondozása alá beosztott hivek lelkében a vallásos buzgóságot ébren tartsa, az egyházunkhoz és szeretett magyar hazánkhoz való odaadó ragaszkodást hűségesen ápolja és fokozza.

Ugy Lippán az anyaegyházban, mint Mácsán a fiókegyházban ünnepeken és vasárnapokon lankadatlan buzgalommal sereglettek össze a vallásos lelkületű hivek, hogy imádkozzanak, hogy az életadó igének édes vigasztalásait hallgatva kitartást és bátorságot meritsenek a létért való küzdelemre, melyet nehézzé tett a mostoha év terméketlensége is a hivatalnokokra, kereskedőkre, iparosokra, földmiveléssel foglalkozókra egyaránt

Mácsán minden hónap 3-ik vasárnapján és az ünnepek 2-ik napján rendszeres isteni tiszteletet tartott, és ugy ezeken az isteni tiszteleteken, mint az urvacsorában is a mácsai uradalom gyülekezetünkhöz tartozó urnője, gróf Károlyi Tiborné kegyelmes asszony alkalmazottjaival együtt mindannyiszor részt vett, mikor csak Mácsán tartózkodott, mely példaadásával a legnemesebb értelemben vett keresztyén és hazafias missziót teljesitett.

Radna-Lippán 24 frt 50 krt, vidéken 25 frt 99 krt, összesen 50 frt 50 trt áldoztak a hivek vallásos olvasmányokra.

A missziói kör területén — beleértve Radna-Lippát is — a tankötelés gyermekek száma: 6—12 éves 70; 13—15 éves 22, összesen 92.

Ezen növendékek vallásos oktatását következőleg végezte:

Lippán a fiu	népiskolában	(6—12)	17	növendék	heti 8	órán.
„ a leány	„	(6—12)	6	„	„ 3	„
„ a fiu polgári	iskolában	(13—15)	6	„	„ 2	„
„ a leány	„ és zárda iskolában	(13—15)	4	„	„ 2	„
„ felső keresk. fiu	„	(13—15)	7	„	„ 2	„
„ iparos tanoncz	„	(13—15)	6	„	„ 1	„
Radnán állami	népiskolában	5 fiu 2 leány	7	„	„ 2	„
Paulison	„ „	3 fiu	3	„	2 hetenk. 1	nap.
Konopon	„ „	3 fiu 2 leány	5	„	„ 1	„
Maros-Szlatinán gyári	„	4 fiu 1 leány	5	„		
Remetén kath.	népisk.	1 fiu	1	„		
Mácsán	„ „		16	„	havonk. 1	nap.
„ vallást tanul			9	„		
		Összesen:	92	növendék	heti 20	órán

és havonként 3 nap.

A szórványok látogatására 53 napot forditva 15 különböző helyen megfordult 61 izben és pedig isteni tiszteletet tartott 11-szer, 3 izben urvacsoraosztással egybekötve; keresztelt 7-szer; temetett 4-szer; vallásoktatást végzett 43 szor; konfirmációra készitett elő 4-szer.

A radna-lippai egyház temető helyet vásárolt 1108 frt értékben, melyből azonban 710 frt kölcsön utján egyenlittetett ki.

Az egyházi adó tul magas volta erősen gátolja az egyház iránt vonzódó ragaszkodást egyfelől a vegyes házasságban élőknél, hol a más hitfelekezethez tartozó házasfél sokszor nem egészen alap nélkül panaszolja fel az egyházunk oltárára hozott köteles áldozatot; másfelől a beköltözőknél, kik kevés vallásos érzetet és egyháziasságot hozva magukkal, nem ritkán titkolózva bujkálnak, hogy az egyházi adóteher alul menekülhessenek.

Mindezek ellenére is azonban a nemesebb gondolkozásu hivek áldozatkészségét igazolják a következő adományok:

1. Egyházi közszükségre: Andreánszky Adél	3 frt	80 kr.
Perselypénz	30 „	50 „
Heitz Györgyné (Arad)	3 „	— „
Kosek András, Kiss Lajos 10—10 kr	— „	20 „
2. Lelkészi kerités költségeire többen	17 „	— „
3. Szegények és árvák részére Fogarassyné Balog Erzs.	5 „	— „
4. Temető költségeire: Soltész Géza p. ü. biztos	4 „	10 „
Egy valaki	— „	10 „
5. Szegedi ev. ref. egyház urasztalát adott, értéke	20 „	— „
6. Haubert Nándorné diszes urasztali teritőt, értéke	150 „	— „
7. Vallástani tankönyvekre gróf Károlyi Tiborné	10 „	60 „
8. Lelkésznek tűzifát a földmivelésügyi miniszterium	40 „	— „
9. Urasztalához kenyeret 6 izben Lévai Venczelné	4 „	80 „
10. Urasztalához kenyeret 6 izben Tóth Sándor	3 „	— „
11. Egyházi könyvtár részére könyveket adományoztak: Némethy Lajos, Kis Irén, Kis Berta, Nyiri Istvánné (B.-Ujfalu).		
A könyveken kivül az összes adományok értéke:	292 frt	10 kr.

Lelkek száma Radna-Lippán	166 ev. ref.	52 ág. h. ev.	= 218
„ „ Mácsán	102 „ „	32 „ „ „	= 134
„ „ 62 szórványban	121 „ „	32 „ „ „	= 153
Összesen:	389 ev. ref.	116 ág. h. ev.	= 505

1896-ban volt a lelkek száma		430
Született 14, meghalt 11,	szaporulat	3
Beköltözött 107, elköltözött 35,	„	72
		505.

Házasságot kötött 1 vegyes pár, ev. ref lelkész által megesketve.
Utazási naplója rendben van Számadása következő:

A) *Bevétel*:

1897. évi missziói segély (23—1895. sz. e. m. végzés) 100 frt.

B) *Kiadás*:

Fuvarköltség 16 utazás alkalmával	35 frt 90 kr.
Napidij	32 frt — kr.
Koszt	32 frt — kr.
Egyéb költség	— frt 10 kr.
Összesen:	100 frt — kr.

N.-Szalonta, 1898. április 13.

Márk Ferencz. *Nagy Imre.* *Balog Ambrus.*“

Egyházmegyénk közgyűlése e jelentést általában tudomásul veszi.

a) A missziói körök gondozásával megbizott lelkészek számadásait helyben hagyja Csiha Márton, Szabó József és Fogarassy Bálint lelkészeknek az 1897-ik évre vonatkozó számadásaikat illetőleg a felmentvényt megadja.

b) Felhivja közgyülésünk Szabó József boros-sebesi lelkészt, hogy jövőben ne mellőzze el a lelkek számának kimutatását és hogy utazási naplóját a 93—1888. számu egyházmegyei végzés értelmében másolatban is terjeszsze be az eredeti mellett.

c) Az országos missziói bizottság figyelmébe — 23—1896. sz. e. m. végzés d) pontjának megismétlésével — tisztelettel ajánlja közgyülésünk a helyesen szerkesztett vallásos iratok tömegesen és igy jutányosabban való beszerzését, hogy ez iratok a misszióval foglalkozó lelkészek kezeibe juttatva, a szórványokban ingyen lennének kioszthatók a vallásos erkölcsi élet ápolására, mert ezt nemcsak felekezeti, hanem társadalmi és hazafias érdekeink is egyiránt kivánatossá teszik.

d) Végül örvendetes tudomásul veszi egyházmegyénk, hogy a radna-lippai missziói körben e nehéz időkben sem lankadt meg a jó szivek önkéntes áldozatkészsége, minek beszélő bizonysága a 292 frt 10 krra rugó önkéntes adomány; épen ezért a nagyobb adományozók iránt és pedig:

gróf Károlyi Tiborné kegyelmes asszony iránt 10 frt 60 kr adományáért;

a szegedi ev. ref. egyház iránt, 20 forint értékű urasztalának adományáért;

a nagyméltóságu földmivelési miniszterium iránt, 40 forint értékü tűzifának a lelkészi hivatal részére való kiszolgáltatás elrendeléséért;

Haubert Nándorné urnő iránt, 150 frt értékü diszes urasztali teritő szép adományáért egyházmegyénk közgyűlése hálás köszönetét jegyzőkönyvileg is kifejezni kedves kötelességének ismeri.

E végzés a főt. egyházkerület missziói bizottságához, illetőleg ennek utján a konventi missziói bizottsághoz felterjesztetik.

18. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék következő jelentése:

„Jelentés

a n.-szalontai ev. ref. e. megyében eső egyházak gondnokainak számadásairól.

Teljesen rendben levőknek találtattak a következő számadások, u. m.:

az okányi, n.-zeréndi, remetei, n.-harsányi, b.-sebessi, f.-gyarmati, tenkei, m.-gyáni, m.-homorogi, b.-zerindi, m.-gyoroki, tárkányi, csermői, aradi, n.-peregi, anti, geszti, szakálli, b.-ujlaki, lippai, tamásdai, ugrai, sonkolyosi, sarkadi, komádi-i, ágyai, szalontai, s.-keresztúri, pankotai, k.-gyáni, m.-sassi, mihezképest nevezett egyházak gondnokai részére a felmentvényt — a fentartandók fentartásával — megadatni véleményezzük.

A felmentvény az e. megye részéről megadatik.

Ellenben a következő egyházak 1897. évi gondnoki számadásaiban a következő hiányok találtattak:

A *vadászi* egyház számadása, kiadások 16. t. alatti nyugtában, az összeg felvétele nincs elismerve.

A 37, 42, 54 és 106. t. a. összesen 40 frt van elszámolva, a nyugta mégis 45 frtról szól. A lapok összegezése nem helyes és ebből kifolyólag a végösszeg sem, mert az nem 1424 frt 59 kr, hanem 1424 frt 58 krt tesz ki. — A nyugták több tételre vonatkoznak, ugyanazon nyugtában kiadás, bevétel, pénz és termény, vegyesen számoltatik el.

Pótlás végett visszaadatik.

Bajj. A 6, 16, 17, 21, 26, 36, 38, 48, 80, 85, 89, 91 sz. a. nyugták el nem fogadhatók, legtöbb esetben csak számla, és abban az összeg felvétele elismerve nincs, a hol a pénzfelvevő kézjegyelte is, néviró nincs.

Továbbá a számadás 3-ik lapján, az alj gabona kiadási rovatának az összege nem 9019 liter, hanem 9219 liter és igy a maradvány nem 3094, hanem 2894 liter.

Pótlás végett visszaadatik.

A *szemlaki* egyházgondnok 1897. évi számadásából nem tünik ki, hogy azt az egyháztanács, az e. törvények 256. §-a értelmében megvizsgálta, vagy saját külön bizottsága által megvizsgáltatta-é? Számadásra a vizsgáló bizottságnak helyeslő vagy marasztaló határozata rávezetve nincs.

Pótlás végett visszaadatik.

A *f.-tóti* számadáshoz költségelőirányzat mellékelve nincs, megvizsgálható nem volt.

Pótlás végett visszaadatik.

A *gyantai*, széplaki, kis-házai számadásokhoz költségelőirányzat van ugyan mellékelve, de azok nt. esperes ur által jóváhagyva nem lettek.

A számadások pótlás végett visszaadatnak.

Az *erdőgyaraki* számadásnál a 93. sz nyugta 50 frt kiadást igazol, a számadásban pedig 37 frt 50 kr számoltatik el. Gondnok javára esik 12 frt 50 kr.

Lelkész a saját hatáskörében igazítsa ki.

Erdőhegy. A bevételi ellennyugták hiányzanak.

Pótlás végett visszaadatik.

Árpád, az összes bevétel és kiadás nem 1230 frt 40 kr, hanem 1230 frt 43 kr lesz.

Lelkész a saját körében igazitsa ki.

B.-Böszörmény, a pénztári maradvány nem 12 frt 76 kr, hanem 13 frt 28 kr, mert a templomjavitási kiadás nem 1938 frt 65 kr, hanem 1938 frt 13 krt tesz ki.

Az évi számadásnál túlkiadás van 160 frt 51 kr, a templomjavitásnál 96 frt 14 kr, melyekre az mondatik, hogy ezek a tandij és cserépszin jövedelméből fedeztettek. Mivel pedig az, hogy a tandij 130 frt 21 krt tett-é ki valósággal és hogy a cserépszinnek mi volt a bevétele és kiadása, nincs semmivel igazolva, az e hiányok pótlása, esetleg felvilágositás nyujtása végett visszaadatik.

Zsadány, az 1896. évi számadás maradványait és az 1897. évi bevételeket a gondnok maga igazolja, holott a gondnok saját magának ellenőre nem lehet és az általa kiállitott nyugták részére igazolványul nem szolgálhatnak.

Gondnok a számadását alá nem irta. A számadás 66. t. a. egyet. költség czimen elszámol 63 frtot, a nyugtául szolgáló postavevény pedig 134 frt kiadását igazolja, azon megjegyzéssel, hogy a 63 frton felül a többi közalapi pénz. A fenmaradó 71 forint pedig a számadásban kiadásként nem szerepel. Egyáltalában a közalapi pénz bevétele és kiadása sehol elszámolva nincs. Utasittatik gondnok, hogy a közalapi pénzekről a rendes számadásban számoljon el.

Pótlás végett a számadás visszaadatik.

Szentleányfalva, a számadás 12. t. a. be kellett volna folyni 15 frt 50 krnak, bevételeztetett 15 frt 18 kr. Gondnok terhére irandó 32 kr. A 68. t. a bevételeztetett 17 frt 4 kr, ellennyugta szerint 17 frt 3 kr. Gondnok javára esik 1 kr. 63. t. a kiadásba tétetik 42 kr, igazolt kiadás 41 kr. Gondnok terhére esik 1 kr A 87, 48, 110.

t. a. bevételek összege kitesz 46 frt 82 krt, ellennyugta szerint igazolva van 46 frt 50 kr. Gondnok terhére irandó 32 kr.

A 100. t. a. kiadatott nyugta szerint 470 liter búza és 40 frt 3 kr, a számadás adatai szerint pedig kiadásba tétetett 480 liter búza és a 40 frt 3 kron felül még 5 frt 7 kr, holott a nyugta szerint ezen 5 frt 7 kr már a 40 frt 3 krban benfoglaltatik. Igy a gondnok terhére irandó 10 liter búza és 5 frt 7 kr.

Megbizatik lelkész, hogy a hiányokat saját hatáskörében igazitsa ki.

Kis-Pereg. A számadás 8—9. t. a. 870 liter búza van kiadásba téve, holott a kiadás csak 700 liter volt. Gondnok ezen tétel kiigazitására útasittatik, esetleg 170 liter búza visszatéritésében marasztaltatik.

A 101. t. a. a nyugta 15 kr kiadását igazolja, a számadásban pedig 20 kr van elszámolva Gondnok 5 kr visszafizetésében marasztalandó.

Lelkész, a fent jelzett hiányok pótlását saját hatáskörében eszközölje.

Feres, a számadás 2 t. a. kiadatott 9 frt 80 kr, nyugta van 7 frt 65 krról. Gondnok terhére esik 2 frt 15 kr.

A számadást lelkész a saját hatáskörében igazitsa ki.

Belényes, a számadás 11. t. a. befolyt 3 frt 90 kr, bevezetve pedig csak 3 frt van Gondnok terhére esik 90 kr.

Kiadások 1. tételénél a 17 frt 17 kros nyugta aláirva nincs

Lelkész a hiányokat saját hatáskörében pótolja.

Végül megjegyeztetik, hogy a *k.-apáti-i* gondnok számadását nem terjesztette be.

Utasittatik gondnok, hogy számadását julius 1-ig beterjeszsze.

N.-Szalonta, 1898 april 13.

Kovács Károly, számvevőszéki elnök.

Dr. Márk Ferencz,
Szikszay Lajos,
Borbély László,
Márton István,
} számvevőszéki tagok.

Bagdi Jáuos, számv.széki jegyző és előadó.“

19. Egyházmegyénk közgyűlése a folyó 1898-ik évi egyházkerületi közgyűlésekre képviselőiül :

lelkészi részről: Nagy Imre főjegyzőt és Balog Ambrus tanácsbirót,

világi részről: gr. Tisza István és Benedek László egyházi tanácsbirákat,

póttagokul: lelkészi részről: Dr. Márk Ferencz és Böszörményi Lajos e. m. tanácsbirákat,

világi részről: Dr. Balogh Elek e. m. tanácsbirót és Hadházy Kálmán világi főjegyzőt közfelkiáltás útján egyhangúlag megválasztja s részökre igazolásul megbizó levél gyanánt e végzést jegyzőkönyvi kivonat alakjában kiadni rendeli.

20. Pató Károly apátii ev. ref. lelkész beterjeszti a komádii lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyvet, mely szerint a komádii ev. ref. egyház, 1897 szept. 5 én, 136 beadott érvényes szavazatból 71 szavazattal Csák József ménes-gyoroki lelkészt választotta meg lelkészévé.

Minthogy úgy a lelkészválasztás előkészitése, mint maga a lelkészválasztás az egyházi törvény pontos megtartásával foganatosittatott s a választás ellen beadott felebbezést felebbező felek időközben magok visszavették:

ezen választást egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja és Csák Józsefet a komádii lelkészi állásban megerősiti.

21. Fogarassy Bálint egyházi kiküldött beterjeszti Thaly Lajos küldött társa nevében is az 1897 deczember 5-én M.-Gyorokon megtartott lelkészválasztásról szóló jegyzőkönyvet 2 példányban, mely szerint meghivás útján Hunyadi László feketetóti lelkész választatott meg.

Minthogy a választás egyházi törvényeinknek minden tekintetben megfelelőleg folyt le:

egyházmegyei közgyűlésünk a ménes-gyoroki lelkészválasztást jóváhagyja s a meghivás útján választott Hunyadi László f.-tóti lelkészt a m.-gyoroki lelkészi állásban ezennel megerősiti.

22. Beterjesztetett a f.-tóti lelkészválasztásról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a f.-tóti ev. ref egyház 1898. évi márczius 16-án meghivás utján Gaál György erdőhegyi segédlelkészt választotta meg egyhangulag.

Minthogy úgy a lelkészválasztás előkészitése, mint maga a lelkészválasztás az egyházi törvény pontos megtartásával foganatosittatott:

ezen választás jóváhagyó tudomásul vétetik és Gaál György a f.-tóti lelkészi állásban megerősittetik.

23. Gyantai lelkész beterjeszti a széplaki egyház bérszerződését, mely mellett 10 évre iskolai épületét bérbeadja az államnak állami iskolahelyiségül (évi 80 frt; 10 évről előre ki lesz fizetve, azzal, hogy az épületet az egyház abból elkésziti).

Mivel a széplaki kisded leányegyház, szegénységénél fogva alkalmas tanitót nem tarthat, a nélkül pedig ott lakó hitfeleink ugy nemzeti mint felekezeti szempontból az elzüllés veszélyének lennének kitéve:

egyházmegyei gyülésünk készséggel beleegyezik, hogy Széplakon állami iskola épittessék föl; e czélból a presbyterium és egyházközségi közgyülés beterjesztett indokolt határozatai alapján jóváhagyja a 3 példányban bemutatott bérszerződést, és azt végmegerősités végett a tiszántuli e. kerület közgyülésére terjeszti fel.

24. A tenkei egyház jóváhagyás és megerősités végett beterjeszti a presbyterium 1898 febr. 16-án tartott ülésének 1. számu s az egyházközségi közgyülés 1898 febr. 20-án tartott ülésének szintén 1. számu határozatával, 5 évre megállapitott uj adókulcsot, mely szerint: I. Családi vagy személyi adó czimén fizetnek: „a) azok, kik sem földadóval, sem jövedelmi adóval nem birnak és a házzal nem biró kisiparosok, 1 frt 50 krt," b) „a föld vagy jövedelmi adóval vagy mindkettővel biró egyháztagok és a nagyobb iparosok 1 frtot, 25 liter buzát, 25 liter tengerit." Az özvegyek mindenik osztályban felényit. II Vagyonaránylagos adó gyanánt, melynek alapjául csupán a föld- és jövedelemadó vétetik, fizet minden egyháztag minden adó frt után 18 krt, 2 liter buzát, 2 liter tengerit, bármennyi föld- és jövedelemadója van is, minthogy Tenkén 50 frtnál magasabb ily adója egy egyháztagnak sincsen, s ezen vagyonaránylagos egyházi adó azon földek adója után is kirovatik, melyeket egyes tenkei egyháztagok némely szomszédos, de egyházi tekintetben Tenkéhez tartozó községek határában birnak.

Ezzel kapcsolatban jóváhagyni és megerősiteni kéri a tenkei egyház és lelkésze a presbyterium és egyházközségi közgyülés azon határozatát, melynek értelmében a lelkész javadalmazására szolgáló, mintegy 2000 részlet (240 régi mázsa) széna helyett, örök időkre, évi 255 frtot fizet az egyház váltság gyanánt.

Beterjesztetett egyszersmind J. Köteles Gyulának és 6 társának a presbyterium és egyházközségi közgyülés azon határozata ellen beadott s a presbytérium 1898 márc. 20-án tartott ülésén tárgyalt, de elutasitott felebbezését, mely szerint a tenkei egyház birtokaránylagos adóval akarja megróvni egyes tenkei lakosoknak a szomszédos, de egyházi tekintetben Tenkéhez tartozó községek határában fekvő birtokát is.

A beterjesztett adókulcsot, mivel azt ugy a pesbytérium, mint az egyházközségi közgyűlés elfogadta s ellene senki nem felebbezett, bár az egyházi törvény 247. §-ában lefektetett elvnek csak részben felel meg, — 5 év tartamára jóváhagyja és megerősiti egyházmegyénk közgyűlése, de azon határozott kikötéssel, hogy ha ezen 5 év alatt valamelyik egyháztag föld- és jövedelmi adója 50 frton felül emelkedik, ujabb osztályba sorozásnak lesz helye.

Jóváhagyja és megerősiti egyházmegyei közgyűlésünk a tenkei egyház azon határozatát is, mely szerint a lelkészi fizetésben levő 2000 részlet szénát évi 225 frttal megváltotta

I. Köteles Gyulának és társainak felebbezését pedig, minthogy annak elbirálása az egyházi törvény 251. és 300. §-ának 9. pontja értelmében a közigazgatási biróság hatáskörébe tartozik: az egyházmegyei birósághoz teszi át közgyűlésünk.

25. A fekete-tóti egyház jóváhagyni és megerősiteni kéri a pesbyterium és egyházközségi közgyűlés 1898 febr. 18-án tartott ülésében az eddig egyenlően fizetett párbér rendszer helyett az osztályba sorozás elvének megfelelőleg megállapitott uj adókulcsot, mely szerint: 1. osztályba tartoznak a nagyobb földbirtokosok, kik fizetnek 3 véka buzát, 3 véka tengerit és 1 frt 50 krt; a 2. osztályba tartoznak a földdel és házzal biró egyháztagok, kik fizetnek egy véka buzát, egy véka tengerit és 1 frtot; a 3. osztályba tartoznak azok, kik napszámmal keresik ugyan kenyerüket, de házuk s telkük van, ezek fizetnek egy véka tengerit és 1 frtot; a 4. osztályba tartoznak azon napszámosok, kiknek sem házuk, sem földjük nincsen, ezek fizetnek ½ véka tengerit és 70 krajczárt.

Ezen egyházi adókulcsot, mivel az az egyh. törvény 247 § ának megfelel s ellene senki sem fölebbezett: egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja és megerősiti.

26. A gyantai ev. ref. presbytérium 1898. évi január hó 8-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy az eddig fennállott adókulcsot megváltoztatja, a jövedelem után, melyre 6 osztály volt felállitva, de tényleg 45 osztály alkalmaztatott, 15 osztály állapit meg.

A személyadót is megváltoztatja, de csak annyiban, hogy az eddigi 40 – 60 kr helyett minden pár után 20 liter buzát, 20 liter tengerit s pénzben 50 krtól 1 frtig szed Ebben benne van a közmunka váltság, szegény alap és domestica is.

Az eddigi adókulcsot igazságtalannak tartották, mert a szerint a 6 frt államadót fizető egyháztagra ugyanazon teher nehezedett, mint a mint a mennyit a legvagyonosabb 30 frtot fizető egyháztag viselt.

A határozatot egyhangulag hozták s az egyházközségi közgyűlés egyhangu helyesléssel járult a határozathoz.

Az eddigi adózási rendszer mellett bevettek a jövedelem után kivetve 96 hektoliter 26 liter buzát s ugyanannyi tengerit, személyadó czimen 150 frtot.

Az uj adókulcs mellett kivetnek :
jövedelem után 25 hektoliter 80 liter buzát, ugyanannyi tengerit, személyadó czimen 71 hkl buzát, ugyanannyi tengerit s pénzben 300 forintot.

Pénzben 150 frttal nagyobb összeg folyik be.

Egyházmegyénk közgyűlése a gyantai presbytérium s egyházközségi közgyűlés határozatait, miután azon határvonalat, hogy kik fizetnek személyadó szimen 1 frtot s kik fizetnek 60 krt, meg nem állapitották, csak részben hagyhatja jóvá s ezuttal csupán azt engedi meg, hogy a presbytérium személyadó czimen minden pár után 20 liter buzát, 20 liter tengerit s jövedelemadó czimen 15 osztályban az 1—15 frtig állami adót fizetőkre minden frt után 2 liter buzát, 2 liter tengerit vethessen ki, ugy, hogy az első osztályba tartoznak azok, a kik egy frtnál nem magasabb s a 15-ik osztályba tartoznak azok, kik 15 frtot, vagy ennél magasabb állami adót fizetnek.

Egyben utasitja a presbytériumot, miszerint a mennyiben ugy állapodott volna meg, hogy az igás jószággal birókra pénzben 1 frtot, az igás jószággal nem birókra pedig 50 krt szab ki, ezen határozatát foglalja irásba s terjeszsze be egyházmegyénk közgyűlésére.

27. A gyantai ev. ref. presbyterium 1898. évi január hó 8-án hozott határozatában, melyet az egyházközségi közgyűlés január hó 9-én jóváhagyott, a mult évben a lelkészlak javitására felhasznált 440 frtnak s lelkészválasztás alkalmával elköltött 150 frtnak fedezésére 600 frt pótadó kivetését rendelte el, úgy hogy minden liter búzát 7 kr pótadóval terhel meg.

Egyházmegyénk közgyűlése a szükség kényszeritő hatása alatt az egyhangúlag hozott presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatokat megerősiti, a gyantai presbyteriumot a pótadó kivetése s behajtására feljogositja.

Egyben útasitja, miszerint az új kivetés mikénti felhasználásáról számadást terjeszszen egyházmegyénk közgyűléséhez.

28. A gyantai presbyterium 81/898 sz. a. beterjeszti a presbyterium 1898. évi április 3-án 3. sz. a. s az egyházközségi közgyűlés ugyancsak április 3-án 2. sz. a. hozott határozatait.

A presbyterium s az egyházközségi közgyűlés elfogadta a lelkész azon inditványát, hogy felekezeti iskoláit egyfelől az egyháztagok terheinek könnyebbitése czéljából, másfelől magasabb állami szempontból feladja s állami iskolák felállitását kéri.

Lelkész ez ügyben Biharmegye tanfelügyelőjével tárgyalást kezdett s a tanfelügyelő jóindulatú támogatását ajánlotta fel azon esetre, ha a gyantai ev. ref. egyház a tanitói lakásokat és az iskola helyiségeit kijavitva, az állami iskolák czéljaira átbocsátja.

A presbyterium és egyházközségi közgyűlés az épületeket csak használatra engedi át, e mellett fentartja azon jogát, hogy a viszonyok változtával felekezeti iskolát, óvodát állithasson fel, kiköti, hogy a tanitás nyelve magyar legyen, hogy ref. vallású tanitók alkalmaztassanak s ezek egyike köteles legyen a kántori teendőket ellátni, végre, hogy az iskolák belső berendezését az állam teljesitse.

Kéri a határozatok felsőbb jóváhagyását, azzal, hogy az iskolás gyermekek vallásos oktatását is az állam vállalja el.

Egyházmegyénk közgyűlése ösmeretével bir azon sulyos viszonyoknak, melyben a gyantai ev. ref. egyház van s az iskolák államivá tételével az ev. ref. vallású hivek nehéz helyzetén könnyiteni vél.

A románságlakta vidéken a magyarságnak nemcsak fennmaradását, de megerősödését várja egy jól szervezett s gondozott állami iskolától.

Nem ellenzi azért, sőt beleegyezik, hogy a gyantai ev. ref. elemi iskolák helyett állami iskolák létesittessenek s egyszersmind beleegyezik, hogy a gyantai 80 és 384 sz. telekkönyvben 94 és 269 hr. sz. a. foglalt beltelkekre és azon lévő épületekre az állam azon joga, hogy azon telkek és épületek állami iskolai czélokra szolgálnak, bekebeleztessék.

Egyebekben is jóváhagyja a presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatokat, azonban az iskolás gyermekek vallásos oktatása az egyházközség kötelessége levén, az egyházközségnek fenhagyatik azon joga, hogy a vallás tanitásért a vallásügyi kormánytól külön dijat kérjen.

Ezen határozat felsőbb jóváhagyás végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztendő.

29. Aradi lelkész Csécsi Imre és gondnok Dr. Vajda István beterjesztik az aradi presbyterium 1898. évi január 16-án 4. sz. a. s az egyházközségi közgyűlés január 23-án 6. sz. a. hozott határozatait.

A torony, templom ujból átfestését, uj padozat készitését, a templom melletti mészárszék elbontását határozták el 1200 frt költséggel.

Fedezetül kijelölik a Csécsi Imre lelkész által irt „Aradi ev. ref. egyház története“ czimű munkának a szerző által e czélra felajánlt eddigi 456 frt tiszta jövedelmét, a folyó évi költségvetésbe e czimen felvett 400 frtot s az orgona-ünnepély jövedelmeként befolyt felszerelési alapként kezelt 372 frtot.

A jelzett javitások engedélyezését kérik.

A szükséges javitásokat, a csekély jövedelmet hajtó s a templommal összeépitett mészárszék elbontását, az e czélra szolgáló alapok felhasználását egyházmegyénk közgyűlése engedélyezi

30. Csécsi Imre aradi lelkész és Dr. Vajda István gondnok betejjesztik az aradi presbyterium 1898 évi január hó 16-án 7. sz. a. s az egyházközségi közgyűlés január hó 23-án 7 sz a. hozott határozatait.

Segédlelkész-hitoktatói állás szervezését határozta el a presbyterium s ennek évi fizetését 800 frtban szabta meg.

A segédlelkészi állás szervezésének szükségét régibb idő óta felismerték, 500-nál több a ref. vallásu növendékek száma a városi elemi iskolákban, s ily nagyszámu növendék sikeres vallás-erkölcsi oktatását egy segédlelkész-hitoktatói állás szervezésével vélik elérni, a meglevő kántor-vallásoktatói állás mellett.

Annálinkább szükséges ez állás szervezése, mert igy lelkész gondot fordithat a gój-külvárosi és iratos-pusztai hivek lelki szükségleteinek kielégitésére is.

A segédlelkész fizetésére Arad város törvényhatóságától évi 300 frtot kaptak, költségvetésük terhére e czimen felvettek 300 frtot, pár éven át önkéntes ajánlás utján 200—200 frtot s tandijból 100 frtot remélnek bevenni.

Pár év multával törzsvagyonuk 10,000 frtra fog emelkedni s ennek kamataiból 200 frtot a hitoktató-segédlelkész fizetésének azon részére forditanak, melyet most önkéntes ajánlás utján fedeznek.

Önkéntes ajánlás utján ez ideig 132 frt gyűlt össze.

Egyházmegyénk közgyűlése nem vet gátat a szépen fejlődő aradi egyház törekvésének, sőt örömmel üdvözli a presbyteriumot és az egész egyházközséget a cselekvés terén s a tett intézkedéseket egészükben helyesli és jóváhagyja.

31. Csécsi Imre aradi lelkész és Dr. Vajda István gondnok beterjesztik az aradi presbyterium 1898. évi január 16-án 8. sz. a. s az egyházközségi közgyűlés 1898. évi január 23-án 8. sz. a. hozott határozatait.

Az aradi egyház lelkészlakának kiépitésére a 64/893. sz. egyházmegyei végzés alapján törzsvagyonából 1200 frtot használt fel, köteles volt azonban ezt 10 év alatt egyenlő részletekben kamat nélkül visszafizetni.

A lefolyt 4 év alatt nem teljesitett törlesztést, de létesitett Aranykönyv-alapot épitési, javitási szükségletek fedezésére 1200 forintnál nagyobb összeggel.

Ezen Aranykönyv alaptőkéjéből kivánják pótolni a törzsvagyonból felhasznált 1200 frtot.

Határozatuk indokául felhozzák még, hogy az egyház hiveit uj kivetésekkel terhelni nem lehet, ellenben az egyháztagok önkéntes adományokat tesznek, igy alakult az Aranykönyv alap is.

Egyházmegyénk közgyűlése megengedi és beleegyezik, hogy az aradi ev. ref. egyház az Aranykönyv-alapra gyüjtött összegből törzsvagyonát kiegészitse, 1200 frt tartozását visszafizesse.

32. Anti lelkész Bagdi János 34/898. sz a beterjeszti a presbytérium 1897. évi ápril 7-én tartott gyüléséből hozott azon határozatot, melylyel a 4. sorszámu háznak tanitói lak és iskola épitési czélra 1000 frtért megvásárlását határozta el

Beterjeszti az e tárgyban 1898. évi február 13-án hozott egyházközségi közgyülési végzést s az eredeti szerződést.

A szerződésben igazolva van, hogy a vételár kétharmad része már kifizettetett, Biharmegye árvaszéke 2378/1898. sz. végzésével részben kiskoru örökösök tulajdonát tevő ház vételére vonatkozó szerződést elvben jóváhagyta.

Beterjeszti a presbyterium 1898. évi február hó 6-án, az egyházközségi közgyülés február hó 13-án hozott vonatkozó határozatait, mely szerint a vásárolt telken 1667 frt 34 kr költséggel uj iskola épitését határozták el.

A tervet és költségvetést Veres Károly e. megyei épitész megvizsgálta, helyesnek, jónak találta.

Az 1667 frt 34 kr fedezetet lel a politikai község által iskolaépitési czélra átengedett azon 1172 frt 05 krból, mely a községi vadászterületért 3 évre át befolyik s részben a debreczeni főiskolai pénztárból már felvett 1500 frt kölcsönből.

Ezen 1500 frt kölcsön törlesztésére külön alapjuk van.

A 600 frtnyi fuvarkiadást pótkivetésből fedezik.

Egyházmegyenk közgyűlése az anti 59. sz. tjkvben foglalt 91. hr. sz. beltelek és házra kötött, Anton 1897. május hó 27 én kelt vételi szerződést jóváhagyja, lelkészt, ki az eredeti szerződésnek visszaadását kérte, annak hiteles másolatban beszerzése s az esperesi hivatalhoz beterjesztésére utasitja, továbbá utasitja az anti

presbyteriumot, hogy Biharmegye árvaszéke 2378/898. sz. végzése meghagyásához képest a hátralék vételárat azonnal fizesse ki, a visszaadott adásvevési szerződésre a jóváhagyást vezettesse rá s a telekkönyvi tulajdonjog megszerzését siettesse.

Az épitkezésre nézve a bemutatott, a kor követelményeinek megfelelő terv szerinti épitkezést engedélyezi, az erre vonatkozó presbyteri és egyházközségi gyűlési határozatokat szintén jóváhagyja s tudomásul veszi, hogy az esperesi hivatal a főiskolai 1500 frt ideiglenes kölcsön felvételét engedélyezte.

A telekvételi ügyet a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléshez pártolólag terjeszti fel.

33. Bagdi János anti lelkész fenti sz. a. a presbyterium és egyházközségi közgyűlés 1898. évi márczius hó 27-én hozott azon határozatait terjeszti be, mely szerint az uj diszes iskolaépitéshez 600 frt fuvarozási költséget pótkivetéssel fedezik.

És pedig kivetnek: minden lélekre 30 krt, minden hold földre 20 krt s minden házra, melyet két hold földdel vesznek egyenértékűnek, 40 krt.

Kérik a pótkivetés engedélyezését.

Egyházmegyénk közgyűlése az anti presbyterium s egyházközségi közgyűlés fenti határozatát megerősiti, az iskolaépitéssel felmerülő fuvarköltség fedezetére szükséges 600 frt kivetését és beszedését engedélyezi.

34. Ágyai lelkész 53. sz. a. beterjeszti a presbyterium 1898. évi ápril hó 3-án, az egyházközségi közgyűlés ápril hó 8-án hozott határozatait.

A lelkészi lak leégett, annak 300 frt költséggel ujraépitését s a templomnak 2000 frt költséggel javitását határozták el.

Pótadóval az egyház hiveit, kik az állami adó 25%-át fizetik az egyház pénziárába, terhelni nem akarják s nem is tartják czélravezetőnek.

A szükséges 5000 frtot kölcsön utján a Magyar földhitelintézettől 50 évre felveendő jelzálogos törlesztéses kölcsönnel kivánják fedezni

Lekötik az egyház tulajdonában levő, a lelkészi és tanitó javadalmakat képező földjeiket s beltelkeiket.

Az évi törlesztést az egyház földei 480 frtot tevő évi jövedelméből fedezik.

A lelkészi és tanitói javadalmak haszonvétele a kölcsön által nem érintetik, ennek haszonvétele a lelkész és tanitók részére biztositva van.

Felhatalmazást kér a presbyterium a kölcsön felvételére.

Egyházmegyénk közgyűlése megengedi és beleegyezik, hogy az ágyai ev. ref. egyház összes ingatlanai jelzálogul lekötése mellett a Magyar földhitelintézettől 50 éves 4·7%-os törlesztéses kölcsönt vegyen fel, e végből a beterjesztett presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatokat ezen részében jóváhagyja.

Jelen határozat végső megerősités végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre felterjesztendő.

35. A szent-leányfalvai egyház presbyteriuma és egyházközségi közgyűlése, mivel a mostoha viszonyok miatt sem a kintlevő alapitványi tőkéket, melyeknek a templomépités czéljára leendő felhasználását az egyházmegye közgyűlése 84/1897 sz. végzésében megengedte, beszedni nem tudta a presbyterium, sem a kivetett templom-épitési költség be nem folyt, mi miatt az egyház az épitészszel szemben felvállalt fizetési kötelezettségnek megfelelni nem tud: engedélyt kér arra, hogy ily czélból 650 frt kölcsönt vehessen fel; egyszersmind kötelezi magát, hogy ezen kölcsönt az épitési kivetésből s a még kint lévő adományokból 1899 január 1-ig visszafizeti.

A szent-leányfalvai egyház kérelmét készséggel teljesiti egyházmegyénk közgyűlése; miért is felhatalmazza az egyház presbyteriumát, hogy a megnevezett czélra 650 frt kölcsönt vehessen fel; utasitja egyszersmind a presbyteriumot, hogy a kint lévő templomépitési költséget és alapitványokat ez év folyamán idejében szedje be, ezen 650 frt kölcsönt 1899 január 1-éig fizesse vissza s ennek megtörténtéről egyházmegyénk esperesi hivatalához tegyen jelentést.

36. A belényesi egyház presbyteriuma a kijavitandó templom s torony, valamint a templom telken épitendő harangozói lakás és bérház tervrajzait, melyeknek bemutatása a 62/1898 sz egyházmegyei végzésben köteleztetett, jóváhagyás végett utólagosan beterjeszti

A bemutatott tervrajzok, miután a kitüzött czélnak megfelelőek, jóváhagyatnak.

37. Kis-peregi lelkész és gondnok 120/898 sz. a. beterjesztik a presbyterium 1898. évi 16, 17. számu 1998. január hó 28-án s az egyházközségi közgyűlés 1898 évi márczius hó 13-án hozott határozatait beterjesztik, a kincstár mint földesurtól a kisuj-peregi templom és iskola czéljaira kapott, de nem használható két telek eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződést.

A templom hely eladatott 85 frtért, az iskolahelyül szánt telek eladatott 102 frt 50 krért.

Uj templom épitése csak a messze jövőben válhat szükségessé, iskola czéljára alkalmasabb telkük van, a gödrös telkek pedig haszonbérbe adás utján sem voltak hasznositathatók, a vételárt törzsvagyonként kivánják kezelni.

Kérik a beterjesztett szerződések jóváhagyását.

Egyházmegyénk közgyűlése jóváhagyja a Mátyás István és neje Nyeste Erzsébet, ugy Molnár Pál és neje Vig Katalin részére kiállitott adás-vevési szerződéseket s utasitja a kis-peregi presbyteriumot, hogy a törzsvagyonból befolyó vételárakat az egyház elidegenithetlen vagyonaként kezelje s számadásában erről jelentést tegyen.

Egyszersmind felterjeszti az összes ügyiratokat a főtiszteletü egyházkerületi közgyűléshez.

38. Hajdu Elek simonyifalvi felügyelő lelkész 22 sz. a. beterjeszt egy ajándékozási szerződést, mely szerint Simonyifalva község ev ref. imaház czéljára az ottani ev. ref egyháznak ajándékozta a simonyifalvi 106. sz. tkben 407 hr sz. a foglalt 879 □ öl beltelket.

Az ajándékozási szerződés Arad megye törvényhatósági bizottsága által 730/897 közgyűlési sz. a. jóváhagyva lett

Egyházmegyénk közgyűlése a Simonyifalva egyházközség részére tett ajándékozást jóváhagyó tudomásul veszi, s Páll Pál községi jegyzőnek az ajándékozás körüli buzgó fáradozásáért s általa az ajándékozó község képviselő testületének köszönetét fejezi ki, ezt jegyzőkönyvbe venni határozza s a község képviselő testületével közölni, a szerződés végleges jóváhagyás végett pedig az iratokat a főtiszteletü egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

39. Az árpádi egyház, a csatolt 2/1897. sz. presbyterí és 5 1893. egyházközségi közgyűlési határozat alapján, jóváhagyni és megerősiteni kéri azon intézkedését, hogy a fitanitó javadalmazásául szolgáló ujabb kiosztásu földek adóját is, melyet eddig a fitanitó volt köteles fizetni, ezentul a saját pénztárából fedezi.

Az árpádi presbyterium és egyházközségi közgyűlés azon határozatát, mint a mely a fitanitói javadalom emelésére szolgál, örömmel jóváhagyja és — mivel az ellen senki nem felebbezett — az egyházi törvény 253 §-a értelmében véglegesen megerősiti egyházmegyénk közgyűlése, egyszersmind utasitja a presbyteriumot, hogy a fitanitóság dijlevelét, ezen határozatának megfelelőleg alakitsa át s 3 példányban szabályszerüen kiállitva, megerősités végett ide terjeszsze fel.

40. Ugyancsak az árpádi egyház jóváhagyni és megerősiteni kéri a beterjesztett 7/1897 sz. presbyteri és 4/1898 sz egyházközségi közgyűlési határozatokat, melyeknek értelmében az egyház a fitanitó fizetését képező 10 öl fát, melyért eddig ölenként 5 frt fizettetett váltság gyanánt, 1898. január 1-től 1903 január 1-ig, tehát 5 éven át ölenkint 6 frttal váltja meg.

Egyházmegyénk közgyűlése az árpádi egyhár presbyteriumának és egyházközségi közgyűlés ezen határozatát is, 5 év tartamára jóváhagyja és miután ellene senki felebezést nem jelentett be, veglegesen megerősiti, utasitván az egyház előljáróságát, hogy a fitanitói dijlevélnek az előbbi szám alatt elrendelt átalakitása alkalmával a fitanitó fa fizetését, a most jóváhagyott határozat értelmében tüntesse fel a dijlevélben.

41. A szentleányfalvai egyház előljárósága hogy a lelkészi lak egyik szobájának és a tornácznak leszakadással fenyegető stukaturját kijavittathassa, a „Szondy Géza lakodalmi alap“ (most 890 liter buza) e e czélra leendő felhasználására engedélyt kér. Csatolja az alapitványt tevő nyilatkozatát, melyekből kitűnik, hogy az alapitvány ily czélra való felhasználásába ugy az alapitványt tevő, mint a pesbyterium beleegyezését adta.

Egyházmegyénk közgyűlése, mivel maga az alapitványt tevő is beleegyezett abba, hogy alapitványa a lelkészlak kijavitására felhasználtassék: folyamodó egyház kérését, az utólagos elszámolás kötelezettségének kimondása mellett teljesiti; egyszersmind ezen kérvényt az egyházi törvény 50. §-ának o) pontja értelmében végleges határozat hozatala czéljából, az egyházkerületi közgyűlés elé pártolólag terjeszti föl.

42. Dobray Ferencz fenesi lelkész panaszos kérvénye, melyben előadja, hogy a presbyterium a vagyonosabb özvegyeket, kik gyermekeikkel együtt laknak, felmenti a párbér alól, hogy a gabonát nem a dijjlevél szerinti 4 l itczés vékával, hanem a 4—5 itczével kisebb malomvékával adják ki neki; hogy a törvénytelenül együtt élők csak félbért fizetnek; hogy hivatali fizetését pontatlanul teljesitik — mely panaszoknak az orvoslását a visitátió utján kéri:

vizsgálat és jelentéstétel czéljából kiadatik a szabályszerű egyházlátogatást teljesitő küldött-égnek, ennek egyik feladata levén úgy is ez évben az osztályos egyháziadó behozatalának sürgetése.

43. A nagyszalontai egyház presbyteriuma jóváhagyás és megerősités, valamint végmegerősités czéljából a tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűléséhez leendő felterjesztés végett, beterjeszti az általa

fentartott segéd-fitanitói állomás helyébe szervezett rendes, I. és II. osztályu fitanitói állomás 3 példányban kiállitott, a presbyterium és egyházközségi közgyülés által is elfogadott dijlevelét, mely szerint ezen fitanitói állomás évi javadalma 450 frt készpénz és 60 frt lakbér.

Eznn szabályszerüen kiállitott dijlevelet, mivel az az egyházi törvény 435. §-a a) pontjában megszabott kivánalmaknak megfelel, egyházmegyénk közgyülése, a maga részéről, jóváhagyja és megerősiti; egyszersmind azt, végmegerősités czéljából, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyüléséhez fölterjeszti.

44. A bajji egyház presbytériuma a lelkészség és vegyes iskolai tanitóság dijleveleit, a melyek még ezideig rendszeresen, törvényszerüen kiállitva s felsőbb hatóságilag megerősitve nem voltak, a tényleges állapotnak megfelelőleg kiállitva, 2—2 példányban beterjeszti jóváhagyás és megerősités végett, egyszersmind kéri azoknak, végmegerősités czéljából, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyüléséhez leendő fölterjesztését is. A lelkészi javadalom értéke, a presbyterium értékelése szerint 709 frt 75 kr, a vegyes isk. tanitóságé 440 frt.

Egyházmegyénk közgyülése a beterjesztett lelkészi és tanitói dijleveleket, mint a melyek a tényleges állapotoknak megfelelők, a maga részéről jóváhagyja és megerősiti s azokat, végmegerősités czéljából, a tiszántúli egyházkerület közgyüléséhez fölterjeszti; minthogy azonban a dijlevelek 2—2 példányban terjesztettek be, a melyek 50 kros bélyeggel levén ellátva, csak másolatoknak tekinthetők: felhivja és útasitja egyházmegyénk közgyülése a bajji egyház presbyteriumát, hogy úgy a lelkészi, mint a tanitói dijlevelet, egy-egy eredeti, a bélyegtáblázat II-ik fokozata szerint, a dijlevelekben foglalt fizetési tárgyak értékének megfelelő bélyeggel ellátott példányban állitsa ki s azokat az egyházmegye esperesi hivatalához mielőbb terjessze be.

45. Az erdőhegyi egyház presbyteriuma véglegesen jóváhagyni és megerősiteni kéri az erdőhegyi lelkész, valamint a fi- és leánytanitó 3—3 péidányban kiállitott, a községben lefolyt tagositás miatt módositott dijleveleit.

Minthogy a dijlevelek szabályszerüen vannak kiállitva s mivel azok ellen senki felebbezést be nem jelentett: mint módositott dijlevelek, az egyházi törvény 253. §-a értelmében véglegesen jóváhagyatnak és megerősittetnek s úgy a lelkészi, mint a tanitói dijlevelekből egy-egy példány, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület levéltárába beterjesztetik.

46. A körösszeg-apátii presbyterium beterjeszti jóváhagyás és végmegerősités végett a k.-apátii vegyes isk tanitóság 3 példányban kiállitott módositott dijlevelét.

Mivel a beterjesztett dijlevél előnyösen módosittatott, amennyiben a szülők által eddig természetben fizetett tandij helyett az egyház pénztárából teljesitendő készpénz fizetést állapit meg, s mivel az ellen senki sem felebbezett: az egyházi törvény 253 §-a értelmében véglegesen jóváhagyatik és megerősittetik; minthogy azonban a dijlevél példányok nem szabályszerüen vannak kiállitva, a mennyiben sem a fizetési tárgyak értékelve nincsenek, sem azok közül kettő bélyeggel ellátva nincsen: útasittatik az egyház előljárósága, hogy ezen hiányokat pótolja s a szabályszerüen egy eredeti s két másolati példányban kiállitott s kellő bélyeggel ellátott dijleveleket az esperesi hivatalhoz terjessze be, a mikor is azokból egy példány az egyházkerület levéltárába lesz beküldendő.

47. Olvastatott a felső szabolcsi egyházmegye 1897 szeptember 15 és 16-án Kis-Várdán tartott gyűlésének azon határozata, mely szerint az egyházmegye elvárja minden egyháztól, hogy az 1898-tól kezdve a „Debreczeni Protestáns Lap"-ot járassa, fele részben a lelkész, felerészben az egyház költségén és azt az egyházi könyvtár részére mindenütt őrizzék meg, nemkülönben a protestáns irodalmi társulat kiadványait is. Végül kéri az egyházkerületet, hogy e lapot az egyházkerület hivatalos lapjává tegye.

Egyházmegyénk közgyülése áthatva levén annak tudatától, hogy egyházkerületünk minden egyházának, lelké-zének s buzgó tagjának szüksége van egy hivatásának megfelelő egyházi lapra, s nem zárkózva el annak elismerésétől sem, hogy a „Debreczeni Prot. Lap", kivált a közelebbi időben, egyházkerületünknek az egyházi irodalomban méltó képviselője: helyeslő tudomásul veszi a testvér egyházmegye e tárgyban hozott végzését s a midőn örömmel értesül arról, hogy épen ez egyházi lapunk érdekében esperesünk még a mult év végén buzditó felhivást intézett az egyházakhoz, s minden áldozni kész és képes egyházi tagot e lap járatására hivott fel, — a „Debreczeni Prot. Lap"-ot a maga részéről is minden egyházát szerető s az egyházias vallásos élet fejlesztésén munkálkodni kivánó egyháztag pártoló szeretetébe melegen ajánlja. Felhivja a lelkészeket, az egyházakat s tehetősebb egyháztagokat e lap járatására.

48. Váczy Sándor nagy-szalontai leánytanitó, Szűcs József, kis-peregi fi-, és Lengyel József kis-peregi leánytanitók állomásaikon leendő végleges megerősitésöket kérik.

Bemutatott, rendben levő okmányaik s az illető presbyteriumok választása alapján, állomásaikon véglegesen megerősittetnek, azzal, hogy az 52/1892. sz. egyházmegyei végzés értelmében az egyházmegyei tanitói gyámintézetnek kötelezett tagjai.

49. A gyűlés jegyzőkönyvének hitelesitésére

Széll Kálmán esperes elnöklete alatt, a jegyzők közbenjöttével, Dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos tanácsbirák felkéretnek.

Jegyzőkönyv,

mely felvétetett a n.-szalontai ev. ref. egyházmegye 1898 április 14-én N.-Szalontán tartott

birósági üléséről.

Jelen voltak: Széll Kálmán esperes és gróf Tisza István egyházmegyei tanácsbiró elnöklete alatt: Balog Ambrus, Márk Ferencz, Nagy Imre, Böszörményi Lajos, Sipos Imre, Hajdu Elek, Dr. Balog Elek tanácsbirák.

Nagy Imre, Kozma Zsigmond, Hadházy Kálmán és Gróf Tisza Kálmán jegyzők.

---

50. Széll Kálmán esperes jelenti, hogy 87/1897. sz. egyházmegyei birósági végzésben foglalt megbizatásához képest Miklóssy Béla erdőgyaraki lelkészt Dr Laufenauer Károly budapesti egyetemi orvostanárnak f. é január 20-án kelt egészségi bizonyitványa alapján — felhatalmazta lelkészi hivatalának folytatására, ki is f. é február 5-én Szabó János helyettes lelkésztől az erdő-gyaraki lelkészi hivatalt okmányaival együtt tanuk jelenlétében átvette.

Esperes eljárása helyeslő tudomásul vétetik, s intézkedését az egyházmegyei bíróság megerősiti. A mellékelt orvosi bizonyitvány, valamint a lelkészi hivatal átvételéről fölvett jegyzőkönyv, az egyházmegye levéltárába tétetik.

51. K. Hódi János baglyos és csipkés pusztai birtokos felebbezést ad be a kötegyáni egyház presbytériuma által terhére rótt egyházi adója s adótartozásának törvényes alapon történt kivetését részletesen és indokoltan kimutató esperesi intézkedés ellen.

Széll Kálmán esperes a birósági tárgyalás megkezdése előtt bejelenti, hogy a feleket, jelesül K. Hódi János birtokost s ennek képviseletében Hüke Lajos békés-csabai ügyvédet, valamint a kötegyáni presbytérium képviselőjét e birósagi ülésre meghivta, s hogy felebbező részéről K Hódi Jánosné s a kötegyáni presbyterium részéről Kolumbán Áron kötegyáni lelkész megjelentek.

Esperes előterjesztésére, mint a ki ez ügy eldöntésére intézkedésével befolyt, s kinek intézkedése ellen panaszos felebbezett, az egyházmegyei bíróság elnöki teendőit gróf Tisza István helyettes egyházmegyei gondnok végzi.

Ezek után Balog Ambrus előadó ismerteti az ügyet. K. Hódi János — a mint ez hatóságilag be van igazolva, a Kötegyánhoz tartozó baglyosi pusztai birtokot (mely 1100 □ ölével számitva 209 hold), 1889 augusztus 9-én telekkönyvileg nevére iratta, ez után az állami adót Kötegyánba fizette és ott lakott az 1888-dik év nyara óta. Esedékes egyházi adóját az 1889-dik évről 345 liter buzában és 172 ½ liter aljgabonában tényleg be is fizette. Az 1890.; 1891., 1892 és 1893. évekről az 1889-dik évben 75. sz. a. hozott egyházmegyei végzésben kötelezővé tett kötegyáni egyházi adókulcs szerint reá 1 – 15 frt állami adója után (és pedig minden forint után à 6 liter buza és à 3 liter aljgabona) (15×6) 90 liter buza, s (15×3) = 45 liter aljgabona, — 15—30 frt állami adója után (minden frt után à 5 lit buza és à 2 ½ lit. aljgabona) (15×5) = 75 liter buza s (15×2 ½) = 37 ½ liter aljgabona, — 30—50 frt állami adója után (minden frt után à 4 lit. buza és à 2 lit. aljgabona) (20×4) 80 liter buza, és (20×2) = 40 liter aljgabona, — 50—100 frt állami adója után (minden frt után à 2 lit. buza és à 1 lit. gabona) (50×2) 100 liter buza és (50×1) = 50 liter aljgabona.

Összesen tehát = 345 liter buza és 172 ½ liter aljgabona lett kivethető jogosan

Majd 1894-ben az egyházmegye 71. számu végzésében kötelezővé tett egyházi adókulcs szerint: 1—30 holdig (minden hold után à 6 liter buza és à 3 liter aljgabona) (30×6) = 180 liter buza és (30×3 = 90 liter aljgabona, — 30—60 holdig (minden hold után à 5 liter buza és à 2 ½ liter aljgabona) (30×5) = 150 liter buza és (30×2 ½ = 75 liter aljgabona, — 60—100 holdig (minden hold után à 4 liter buza és à 2 liter aljgabona) (40×4) = 160 liter buza és (40×2) = 80 liter aljgabona, — 100 holdon felül (minden hold után à 3 liter buza és à 1 ½ liter aljgabona) (109×3) = 327 liter buza és (109×1 ½) = 163 ½ liter aljgabona.

Összesen = 817 liter buza és = 408 ½ liter aljgabona terményadó összegnek 25%-ával lett a kötegyáni egyház által megterhelhető az egyházi törvény 247. § utolsó pontja szerint, mivel ez évben nem lakott a baglyosi pusztán — illetőleg Kötegyán területén.

Panaszos 1895 január 7-én a csipkés-pusztai 377 kis hold birtoknak is telekkönyvileg tulajdonává lett s ez időtől kezdve 582 kis hold ingatlana után az 1895, 1896, 1897. és 1898. években a kötegyáni

egyház kötelező adókulcsa szerint, évenként: 1—30 holdig (30×6) = 180 liter buza és (30×3) = 90 liter aljgabona, — 30—60 holdig (30×5) = 150 liter buza és (30×2 ½) = 75 liter aljgabona, — 60—100 holdig (40×4) = 160 liter buza és (40×2) = 80 liter aljgabona, — 100 holdon felül (482×3) = 1446 liter buza és (482×1 ½) = 723 liter aljgabona, vagyis

összesen = 1936 liter buza és = 968 liter aljgabona termény-adót róhatott reá jogosan az e. törvény 14—16 és 247. §-sa értelmében a kötegyáni egyház presbytériuma

Ez adóteher ellen K. Hódi János — Hüke Lajos békés-csabai ügyvéd által felebbezést jelentett be a kötegyáni presbytériumnál, s majd az esperesi intézkedés ellen az egyházmegyei bírósághoz, állitva, hogy a törvény helyes magyarázata szerint reá 582 holdnyi birtoka után csak a 4-ik sorban emlitett kulcs szerint vethető ki az egyházi adó;* felhozván, miszerint birtokának jelentékeny része (41 kis hold) terméketlen; igy adómentes, hogy az egyházi törvény 247. §. b) pontjának 4-ik kikezdése, reá nézve mint ki a községben nem lakik, s hódmező-vásárhelyi illetőségét megtartotta, csak „az egyházi adókulcs negyed-részének alkalmazását engedi meg“: első felebbezésében egyházi adójának a f. évre 33 frt 94 krban megállapitott leszállitását az előző évi előirások megvizsgálását s helyesbitését kéri, majd kifogásolva számtételeiben a tartozás és lerovás mérlegét, mint a mely nem lett rendszeresen évről-évre kimutatva, annak ismételtkijelentésével, hogy csipkési és baglyosi pusztai birtoka után az egyházi adónak csak 25%-át tartozik fizetni s igy a 41 terméketlen holdat mint adóalapot nem vevén számitásba, terhére 370 liter buza és 175 liter aljgabona lenne kivetendő, melynek beszállitására késznek nyilatkozik.

Felebbező helyett megjelent K. Hódi Jánosné meghallgatása után, egyházmegyénk bírósága zárt ülésben a következő s a felek előtt élő szóval kihirdetett itéletet hozza:

K. Hódi János baglyosi és csipkés-pusztai birtokosnak Hüke Lajos békés-csabai ügyvéd által kötegyáni egyházi adója tárgyában beadott felebbezését a biróság elútasitja, s felebbező panaszost a reá egyházhatóságilag megállapitott kúlcs szerint s az egyházi törvények alapján kivetett egyházi adó fizetésére kötelezi. Ez adó:

1890. évre 345 liter búza á 5 kr = 17 frt 24 kr; 172 ½ liter aljgabona á 3 kr = 5 frt 17 ½ kr.

1891. évre 345 lit. búza á 5 kr = 17 frt 25 kr; 172 ½ lit. alj g. á 3 kr = 5 frt 17 ½ kr.

1892. évre 345 lit. buza á 5 kr = 17 frt 25 kr; 172 ½ lit. alj g. á 3 kr = 5 frt 17 ½ kr.

1893. évre 345 liter búza á 5 kr = 17 frt 25 kr; 172 ½ liter aljgabona á 3 kr = 5 frt 17 ½ kr.

* 50%-nak felel meg.

1894. évre 204 liter búza á 5 kr = 10 frt 20 kr; 102 liter aljgabona á 3 kr = 3 frt 06 kr.

1895. évre 1936 liter búza á 5 kr = 96 frt 80 kr; 968 liter aljgabona á 3kr = 29 frt 04 kr.

1896. évre 1936 liter búza á 5 kr = 96 frt 80 kr; 968 liter aljgabona á 3 kr = 29 frt 04 kr.

1897. évről 1936 liter búza á 7 kr = 135 frt 52 kr; 968 liter aljgabona á 3 kr = 29 frt 04 kr.

Összesen 8 évről = 7392 liter búza vagy = 408 frt 32 kr; 3696 liter aljgabona vagy = 110 frt 88 kr; tehát a terményadók pénzértéke összesen 8 évről = 519 frt 20 kr.

Indokok:

Panaszosra az egyházi adó az egyházi törvények alapján s felsőbb egyházi hatóság által megerősitett s igy jogerős adókulcs szerint lett kivetve, melynek megváltoztatására vagy birálására a bíróság nem illetékes S mivel ez adókúlcs helyes alkalmazásáról a bíróság meggyőződést szerzett, és mivel beigazolva lett, hogy felebbező lakása Kötegyán község területén van, s mivel a törvény nem tesz különbséget a községhez tartozó puszták és bent a községben lakók megadóztatásának mértéke közt, miután végre a panaszosra azon évben, a mikor beigazoltan nem lakott Kötegyán területén, a törvény alapján a reá eső egyházi adónak 25%-a rovatott ki: felebbező panaszát elútasitani, s a reá kivetett egyházi adótartozást megállapitani kellett.

Ezen itélet az egyházi törvény 251. §-a szerint jogerős és nem felebbezhető.

52. Elnök Széll Kálmán esperes arra tekintettel, hogy a tárgyalásra kerülő ügyben mint esperes intézkedett s határozata ellen is intéztetett a felebbezés, a tárgyalás vezetésére elnöktársát gróf Tisza Istvánt kérte fel.

Elnök az ügy előadására az esperesileg megbizott Dr. Balogh Elek tanácsbirót, a jegyzőkönyv vezetésére Hadházy Kálmán jegyzőt felhiván, azt, hogy az érdekeltek megidéztettek s megjelentek, az iratokból igazolván, Dr. Balogh Elek ösmertette a Körösszeg-Apátiban 1898. évi január hó 30-án megtartott presbyterválasztást, hol a presbyterium 3 presbyter választásával kiegészittetett.

Ösmertette M. Pénzes István és társainak a presbyterválasztás ellen beadott felebbezését s e tárgyban az esperesi hivatal által tett intézkedést.

Ösmertette az esperesi intézkedés ellen ugyancsak M. Pénzes István és társai által az egyházmegyei birósághoz beadott felebbezést, a mely Patóh Károly lelkész ellen oly vádakat hoz fel, hogy az esperesi hivatal az egyházmegyei ügyész meghallgatásával a vizsgálatot elrendelni helyénvalónak találta.

Ösmertette a Böszörményi Lajos tanácsbivó és Hadházy Kálmán jegyző által foganatositott vizsgálat eredményét, Patóh Károly lelkész nyilatkozatát, a tanuk vallomását.

Ezután elnök felhivta a jelen volt Patóh Károly lelkészt s panaszos felebbező M. Pénzes István, Takács Mihály, Szilágyi István és Hevesi András k.-apátii lakosokat, hogy a mennyiben a panasz támogatására vagy a védelem tekintetében előterjesztést tenni kivánnának, azt tegyék meg.

Patóh Károly lelkész a védelem tekintetében felhozni mit sem kiván, a panasz elutasitását kéri.

M. Pénzes István, társai nevében is, a panaszhoz ragaszkodik, a presbyter választást megsemmisiteni s Patóh Károly lelkészt, mert a föld bérlettel lélkészi állásával össze nem férő, a hivek megkárositására szolgáló eljárást követ, fegyelmi úton elitéltetni kéri.

A biróság kimondván, hogy Böszörményi Lajos tanácsbiró, ki a helyszini vizsgálat vezetésével volt megbizva, a tanácskozásban részt nem vehet, zárt ülésben constatálja, hogy a letárgyalt ügy, s mennyiben a körösszeg-apátii presbyteriumnak 1898. évben 3 taggal — a presbyterium $^3/_4$ részével kiegészitése ellen felebbezés adatott, mint ilyen közigazgatási ügyet s mennyiben Patóh Károly lelkész ellen panasz adatott be, mint ilyen, fegyelmi ügyet képez, s beható tanácskozás után elfogadva az előadó határozati javaslatát, egyhangulag meghozta a következő itéletet :

Itélet:

A Körösszeg-Apátiban 1898. évi január hó 30-án megejtett s M. Pénzes István és társai k.-apátii lakosok által felebbezéssel megtámadott presbyter választást egyházmegyénk birósága megerősiti.

Ezzel egyidejüleg Patóh Károly apátii lelkészt, — ki ellen ezen presbyter választással összefüggőleg ugyancsak M. Pénzes István és társai által panasz adatott be, — felmenti.

M. Pénzes Istvánt és társait a vizsgálattal felmerült 15 frt 10 kr költségben elmarasztalja.

Okok:

A presbyter választás az egyházi törvény 24. §-a értelmében a n-szalontai egyházmegye esperese által

275/1897 sz. a. kiadott körrendelet betartásával a törvényes előkészités után, tehát kifogástalanul tartatott meg.

Panaszosoknak azon állitása, miszerint a presbyterek választása és nyilvántartása K.-Apátiban nincs tisztában — s ez okból szerintök a presbyteriumnak nemcsak $^1/_4$ része, hanem az egész presbyterium ujból lett volna választandó, — igen tévesen — csak gondolomra állittatik.

Beigazolást nyert ugyanis az esperesi hivatalhoz hiteles másolatban beterjesztett részint jegyzőkönyvi kivonatok alapján, részint ezen jegyzőkönyvi kivonatok összehasonlitásából nyert nyilvántartásból, részint tanuk előadásából: hogy kik lettek 1883. év január havában presbyterekké számszerint 12-en megválasztva, kik sorsoltattak ki 1886. évben s kik lettek ujból megválasztva.

Folytatólagosan hasonlókép ki van mutatva az 1889—1892 és 1895. évi presbyter választás és kisorsolás is.

E nyomokon mutatható ki minden kétséget kizárólag, hogy az 1886. évben kisorsoltattak: Tokai István, Tarsoly Mihály és Pénzes György, kik ekkor ismét megválasztattak.

Ez a három presbyter az, kiknek a f. 1898. évi jan. havában a törvény értelmében ki kellett lépniök s kik tényleg ki is léptek. És igy csakis ezek helye lehetett, a mint hogy történt is, a törvény értelmében az 1898. évi január hó 30-án tartott presbyter választás alkalmával helyesen betöltve.

A mi panaszosoknak az 1895 évben presbyterré megválasztott Bereczki Lajos elleni kifogásokat illeti, melylyel csak most az illetőknek megválasztása után 3 évvel állanak elő, hogy t. i. mint egyházi adóval hátralékos, nem lett volna választható, még ha tényleg igy volt is, — mi azonban bizonyitva nincs s a melynek ellenbizonyitását, mint feleslegest, a vizsgáló küldöttség sem kisérelte meg, mint elévült, figyelembe nem vehető.

Mindezeknél fogva az esperesi hivatal által jóváhagyott presbyter választást meg kellett erősiteni s a felebbezést el kellett utasitani.

Hasonlóul nélkülöz minden alapot a panaszlevél illetve a presbyter választást megerősitő határozat elleni felebbezés második része, mely szerint Patóh Károly lelkész földbérlettel uzsoráskodik, hogy haszonbéri szerződéseivel a régi presbyterium nehány tagját pártoskodásra s viszályszerzésre, valamint a hivek egyrészét saját esz-

méi kivitelére — az egyház érdekével ellentétes célokra használja fel, — mi is panaszlók szerint szintén ok arra, hogy az egész presbyterium (összesen 12 presbyter) ujra választassék. Pedig az egész vádirat, mely 3 ivre terjed, jórészt csakis a lelkész földbérletével foglalkozik, továbbá azzal, hogy ezen bérlettől a lelkész eltiltassék.

A törvényszerü vizsgálat során kitünt, s azt a lelkész által produkált hiteles okmányok is igazolják, hogy azon 185 hold föld, melyet Patóh Károly lelkész és 2 társa néhai gróf Csáky Kálmán a berek-böszörményi hitbizományi uradalom kormányzójától a saját személyök és vagyoni felelőségökre haszonbérelnek, ha bár 20 hold kivételével az egészet apró kis részletekben alhaszonbérbe adják is, általuk senkivel szemben sem pártoskodásra, még kevésbé viszály szerzésére nem használtatott fel, és hogy ezen föld, mint a gróf Csáky uradalom kormányzója hiteles bizonylatban igazolja, 1895-ik évben Patóh Károly és társainak minden kikötmény nélkül s oly joggal adatik ki, hogy azt tetszésük szerint használva belátásuk szerint alhaszonbérbe is adhassák

Irásba foglalt s kétségbe nem vonható nyilatkozatok kiállitva szegényebb sorsu apátii lakosok s az emlitett föld alhaszonbérlőitől igazolják, hogy ezen alhaszonbérlet reájok nézve áldásosan előnyös.

A vizsgálat során bebizonyitást nyert az is, hogy mindazon tanuk, kik a felebbezés illetve panaszlevél 5. pontjában foglal vádakra kihal'gattattak mindannyian s egyértelmüen oda nyilatkoztak, hogy Patőh Károly lelkész őket a kik pedig vele haszonbéres viszonyban állottak s részben állanak ma is, soha sem a presbyter választás sem más az egyházat érintő ügyben a földbérlet elvételével meg nem fenyegette sem a haszonbérlet révén őket nem pressionálta, fel nem használta.

Mindezek alapján Patóh Károly körösszeg-apátii lelkészt az ellene emelt vád alól felmenteni s a vizsgálattal felmerült, panaszosok által előlegezett költségekben panaszosokat elmarasztalni kellett.

M. Pénzes István és megnevezett társai egyrészről s Patóh Károly panaszlott a bíróság nyilt ülése elé hivatván, az itélet elnök által élőszóval kihirdettetett s azt ugy panaszosok mint a panaszlott a felebbezésre lett figyelmeztetés után megnyugvással vették tudomásul.

58. Tárgyalás alá vétetett J. Köteles Gyula tenkei lakosnak és szintén tenkei illetőségü 6 társának a tenkei presbyterium 1898. évi

febr. 16-án hozott azon határozata ellen beadott felebbezése, melynek értelmében a tenkei presbyterium az általa ujabban megállapitott adókulcs szerint, birtokaránylagos egyházi adóval széndékozik megróni egyes tenkei illetőségű ev. ref. egyháztagoknak azon földbirtokait is, a melyek nem Tenke, hanem a szomszédos, de egyházi tekintetben Tenkéhez tartozó községek határában feküsznek.

A felebbezésnek hely adatik; a tenkei presbyterium 1898 február 16-án hozott 1. számú határozatának azon része, melyben kimondatik, hogy „a vagyonaránylagos egyházi adó azon földek adója után is számittatik, melyeket tenkei egyháztagok birnak, de a melyek nem a tenkei, hanem más szomszédos községek határában feküsznek, melyek egyházi tekintetben Tenkéhez tartoznak s melyek semminemü egyházi és iskolai adóval másutt megterhelve nincsenek," — valamint ugyancsak a tenkei presbyteriumnak 1898 márcz. 20-án, J. Köteles Gyulának és társainak felszólamlása folytán hozott ugyanilyen értelmű végzése, *megsemmisittetik*, s J. Köteles Gyula és társai a szomszédos községek határában fekvő birtokaik után a tenkei egyház javára kivetett egyházi adó fizetése alól felmentetnek, — nem ugyan a felebbezésben felhozott azon indokok alapján, hogy felebbezők azon községekben sulyos állami és községi adókkal vannak terhelve, mivel ezek tekintetbe vehetők nem volnának, hanem azért, mert:

az egyházi törvény 14. §-a szerint: „Magyarország minden egyes lakosa és honpolgára azon helyen tekintetik az egyházközség rendes tagjának, a hol tagja a polgári községnek," — miből viszont következik, a mint ez az egyházi törvény 247. §-ának a) pontjában is kifejezést nyert, hogy egyházi adóval bárki is csak olyan földbirtoka után róható meg, azon egyházközség javára, a melyben illetékes egyháztag, a mely azon politikai község határában fekszik, a hol úgy polgári, mint egyházi tekintetben illetékességet nyert; a hol az egyház által nyujtott jogokat és előnyöket élvezi; azon földbirtoka után pedig, a mely más község határában fekszik, csak azon esetben volna az egyházi törvény 247. §-a két utolsó bekezdése értelmében s az ott megjelölt mértékben, megróható egyházi, illetve iskolai adóval, ha ott az egyház felekezeti népiskolát tartana fenn.

Minthogy J. Köteles Gyula és társai nem mint bélfenyéri vagy más szomszédos községbeli, hanem mint tenkei illetőségű lakosok tagjai a tenkei ev. ref. egyháznak s ott úgy családi, mint birtokaránylagos egyházi

adót fizetnek s minthogy ev. ref. egyházunk sem Belényesen, sem más szomszédos, bár egyházi tekintetben Tenkéhez csatolt községben népiskolát nem tart fenn — s mivel felebbezők a szomszédos községekben fekvő birtokaik után eddig sem voltak megróva egyházi adóval, — s végül, mivel egyházi törvényünknek nincsen olyan §-a, a mely kimondaná, hogy valamely anyaegyház tagjai a filiák határában fekvő birtokaik után az egyház javára megadóztathatók lennének :

J Köteles Gyula és társai felebbezésének helyet kellett adni s a tenkei presbyterium 1898 febr. 16 án, illetve márczius 20-án hozott végzését fel kellett oldani.

A 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23. számokat hitelesitette maga a közgyűlés.

A többi számokat hitelesitették april 22-én és 23-án Széll Kálmán ev. ref. esperes, Dr. Balogh Elek és Böszörményi Lajos egyházmegyei tanácsbirák.

Az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 19, 42, 47, 49, 50, 51 számokat jegyzette Nagy Imre, lelkészi főjegyző.

A 7, 14, 24, 25, 35, 36, 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 48, 53 számokat jegyzette Kozma Zsigmond, lelkészi aljegyző.

A 8, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 37, 38, 52 számokat jegyzette Hadházy Kálmán, világi főjegyző.

A 20, 21, 22, 23 számokat jegyzette gr. Tisza Kálmán, világi aljegyző.

A 15, 16 számokat jegyzette Szabó István, tanügyi bizotts. jegyző.

A 18-ik számot jegyzette Bagdi János, számvevőszéki jegyző.

Mindezen számoknak (az 50—53 kivételével) az illető jegyzők előadói is voltak

---

Tárgymutató.

Imágság és a gyűlés megnyitása után:

1. Gyűlési képviselők igazolása. N. I.
2. Jelentés a meg nem jelent tagokról. N. I.
3. Tanácskozás sorrendjének megállapitása. N. I
3 Ercsey Sándor és Sántha Isván lemodása, az egyházmegyei tanácsbiróságról. N. I.
5. Esperesi jelentés az egyházmegye valláserkölcsi s anyagi állapotáról. N. I.
6. Esperesi jelentés az elnökileg elintézett ügyekről. N. I.
7. Esperesi jelentés a scontro ügyekről. K. Zs.
8. Esperesi számadás az általa továbbitott pénzekről. H. K.
9. Lelkészi gyámintézet számadása. N. I.
10. Számadás az egyházmegyei közigazgatási pénztárról. N I.
11. Egyházmegyei közalap bizottság jelentése. N. I.
12. Jelentés a nagyváradi ev. ref. internatusról. N. I.
13. Esperes inditványa az egyházadózás ügyében. N. I.
14. Esperes inditványa s rendes államsegély kiosztásáról K. Zs.
15. Tanügyi bizottság jelentése. Sz. I.
16. Boros Gábor az árpádi kör egyik iskolalátogatójául választatik. Sz. I.
17. Missziói bizottság jelentése. N. I.
18. Egyházmegyei számvevőszék jelentése. B. I.
19. Egyházkerületi képviselők választása N. I.
20. Komádii lelkészválasztás. Gr. T. K.
21. Ménes-gyoroki lelkészválasztás. Gr. T. K.
22. Fekete-tóti lelkészválasztás. Gr. T. K.
23. Széplaki állami iskola bérszerződése. Gr. T. K.
24. Tenkei egyházi adókulcs. K. Zs.
25. Fekete-tóti egyházi adókulcs K. Zs.
26 Gyantai egyház kérvénye egyházi adókulcs tárgyában. H. K.
27. Gyantai egyház kérvénye pótadó tárgyában. H. K.
28. Gyantai egyház kérvénye az iskolák államositása tárgyában. H K.

29. Aradi egyház kérvénye templomjavitás tárgyában H. K.
30. Aradi egyház kérvénye hitoktatói állomás szervezése tárgyában. H. K.
31. Aradi egyház kérvénye kölcsöne kifizetése tárgyában. H. K.
32. Anti iskolaépités. H. K.
33. Anti egyház pótadó kivetése. H. K.
34. Ágyai egyház kölcsönügye. H. K.
35. Szentleányfalvai egyház kölcsönügye. K Zs.
36. Belényesi templom toronyjavitás és bérház tervrajza. K. Zs.
37. Kis-peregi egyház két telkének eladása. H. K.
38. Simonyi-falva templomhelyet adományoz. H. K.
39. Árpádi egyház kérvénye a tanitói föld után járó állami adó fizetése tárgyában. K. Zs.
40. Árpádi egyház kérvénye a fitanitó faváltsága tárgyában K. Zs.
41. Szentleányfalvai egyház kérvénye a „Szondy Géza alapitvány“ felhasználása tárgyában. K. Zs.
42. Fencsi lelkész kérvénye, fizetése tárgyában. N. I.
43. Szalontai ujonnan érkezett tanitóság dijlevele. K Zs.
44. Bajji egyházi hivatalnokok dijjlevele. K. Zs.
45. Erdőhegyi lelkész és két tanitó dijjlevele K. Zs.
46. K.-apátii tanitó módositott dijjlevele. K. Zs.
47. Feső-szabolcsi egyházmegye átirata a „Debreczeni Prot Lap“ ügyében. N. I.
48. Váczy Sándor n.-szalontai, Lengyel József és Szücs József k. peregi tanitók végmegerősitést kérnek. K. Zs.
49. Jegyzőkönyv hitelesitésére bizottság. N. I.

Birósági ügyek:

50. Jelentés a 87—1897 számu birósági végzés foganatositásáról N. I.
51. K. Hódi János felebbezése kötegyáni egyházi adója ügyében. N. I.
52. M. Pénzes István k.-apátii egyházgondnok és társainak felebbezése, a presbyter választás ügyében. H. K.
53. Felebbezés a tenkei egyházi adókulcs tárgyában. K. Zs.